BISERICA
ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

Revistă Periodică Eclesiastică.

ANUL AL XVII-lea, No. 9.

DECEMVRIE.

TABLA MATERIILOR.

BUCUREŞTI.

Tipografia Cărtilor Bisericescĭ

34. Str. Principatele-Unite, 34.

1893.

ACTE OFICIALE.

Epistola D. D. Neofet Patriarh al Constantinopoluluĭ, ca respuns la încunoştiinţarea făcută de I. P. S. Mitropolit Primat al Românieĭ, că s'a ales în acéstă înaltă demnitate.

Preasfinţite şi prea respectate Metropolite al Ungrovlahieĭ, Exarhe a tótă România şi Preşedinte al Sfântuluĭ Sinod al Bisericeĭ Ortodoxe autocefale a Românieĭ, în Christos Dumneḑeŭ prea ĭubite şi prea dorite frate şi conliturgisitor al modestieĭ nóstre, Domnule Ghenadie, frăţeşte în Domnul salutăm ĭubita nouě respectata vóstră preasfinţenie şi respectabilitate.

Bucuroşĭ am primit frăţésca Vóstră scrisóre din 3 ale trecuteĭ lunĭ Iunie, prin care din socotinţă ĭubitóre de frate aţĭ bine-voit a ne anunţa cele ce dupě buna-voinţă dumneḑeească de curând s'aŭ sěvêrşit în Biserica Românieĭ, încunoştiinţându-ne că, dupě ce predecesorul Vostru, prea respectatul fost

Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ Domnul Iosif prin demisie canonică s'a retras de la acest preasfânt tron, Adunarea alegĕtorilor privind asupra respectabilităţeĭ Vóstre prea dorită nouĕ V'a învestit cu acéstă demnitate însemnată, alegêndu-Vĕ Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, Exarh a tótă România şi Preşedinte al Sfântuluĭ Sinod, încunoştiinţându-ne tot-odată că, Majestatea Sa Regele Românieĭ Carol I, confirmând alegerea aţĭ luat deja în mânĭ administraţia Spirituală ce vi s'a încredinţat. Aceste cunoscute, aŭ produs fireşte multă bucurie nouĕ şi Sfinţituluĭ Sinod din jurul nostru, prevĕḑênd în totul degetul prea înţelepteĭ Proniĭ a luĭ Dumneḑeŭ, care şi acum n'a trecut cu vederea Sfânta Biserică autocefală a credincĭoşilor din România, cea în legătura credinţeĭ şi a dragosteĭ membră, care face parte nestrămutată a uneĭ sfinte, Catolice şi Apostolice Bisericĭ, ci a dispus a se găsi, prin dumneḑeescul har, preşedinte vrednic, cu aprobarea poporuluĭ onorabil, avênd adâncă cunoştinţă de înalta sa sfinţita misiune şi de respunderea ce-ĭ urmează. Acésta prea cu plăcere o recunóştem din scrisórea Vóstră între fraţĭ explicatóre de zelul dumneḑeesc şi din asigurarea provenită de la sine-Vĕ (personală), că în serviciul spinos veţĭ avea de conducĕtor numaĭ hotărârile Sfintelor Sinode Ecumenice şi locale şi tradiţiunele Sfinteĭ Bisericĭ Ortodoxe a luĭ Christos, ĭar de bază numaĭ dumneḑeeştele şi sfintele dogme ale ne'ntinateĭ nóstre credinţe. Bucurându-ne decĭ de acestea, cu grabă Vĕ arătăm felicitările nóstre din inimă şi a sfinţituluĭ Sinod din jurul nostru, a Preasfinţiţilor şi prea

onorabililor Arhiereĭ pentru fericita Vóstră râdicare la cel întăĭ preasfinţit tron al suroreĭ Biericĭ Ortodoxe a Românieĭ, şi avem convingere tare că plinĭ de acest fel de evsevie şi devoţiune către sfinţitele aşezeminte ale Bisericeĭ, cu siguranţă veţĭ conduce spre păşunĭ mântuitóre turma cuvêntătóre şi ĭubitóre de Christos încredinţată Voue. Dorind decĭ, ca legĕtura unireĭ cea în Christos şi a păceĭ sfintelor Bisericĭ a luĭ Dumnedeŭ să se păstreze neîntrerupt în tot-déuna şi nezgudit, ĭar credinţa evsevioşilor şi Ortodoxilor creştinĭ să se întărească spre mărirea şi lauda numeluĭ Domnuluĭ şi Dumnedeuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos, neîncetat ne rugăm Luĭ ca să întărescă şi sĕ conducă pe prea respectata dorită noue Preasfinţenie şi respectabilitate a Vóstră, hărăzindu-Vĕ anĭ cât maĭ mulţĭ, sănătoşĭ şi pentru amêndouĕ mântuitorĭ.

1893, Septemvrie 7.

Al prea doriteĭ nouĕ a Vóstră
preasfinţenie şi respectabilitate ĭubit în Christos frate
şi în totul gata,

† Al Constantinopoluluĭ NEOFET.

Adresa:

Preasfinţituluĭ şi prea respectabiluluĭ Metropolit al Ungrovlahieĭ, Exarh a tótă România, şi Preşedinte Sfinţituluĭ Sinod al Bisericeĭ Ortodoxă Autocefală a Românieĭ, în Christos Dumnedeu prea ĭubit şi prea dorit frate şi conliturgisitor al modestieĭ nóstre Domnuluĭ GHENADIE.

Epistola D. D. Pallade Mitropolit al împĕrătesculuĭ oraş al Sf. Petru, ca respuns la încunoştiinţarea făcută de I. P. S. Mitropolit Primat al Românieĭ, că s'a ales în acéstă înaltă demnitate.

Inalt Prea Sânţia Vóstră, Prea milostiv arhipăstor, în Dumneḑeŭ ĭubite frate şi tovarăş al smereniei nóstre.

Prin prea cinstita scrisóre din 3 Iulie anul curgĕtor, No. 1693, a bine-voit Inalt Prea Sânţia Vóstră să mĕ încunoştinţeze despre alegerea Vóstră cu voĭa Providenţeĭ Dumneḑeeştĭ, de către marea Adunare a poporuluĭ, Sinod, Senat şi Camera deputaţilor la demnitatea de Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, Exarh al părţilor d'imprejur, Arhiepiscop al Bucureştilor, loc-ţiitor al Scaunuluĭ din Cesaria Capadocieĭ, Primat al Românieĭ, Preşedinte al Sântuluĭ Sinod al sfinteĭ drept credincĭóseĭ şi de sine stătătóre Bisericĭ din regatul Românieĭ, precum şi despre întărirea Vóstră în acéstă înaltă demnitate prin Majestatea Sa Regele Carol I al Românieĭ.

Bucurându-mĕ din tótă inima de îndeplinita alegere a Inalt Prea Sânţieĭ Vóstre în văduvitul Scaun al Primatuluĭ Românieĭ şi întâmpinându-Vĕ cu cele maĭ sincere sentimente de ĭubire frăţéscă pentru râdicarea Vóstră la o atât de înaltă demnitate, înalţ rugăcĭunĭ călduróse către Arhipăstorul ceresc Domnul nostru Iisus Christos, ca să întăréscă puterile Vóstre, ca să Vĕ dăruiască dorita sănĕtate şi îndelunga viaţă, ca să continue a vărsa d'asupra Vóstră cu îmbelşugare tóte bine-facerile luĭ, ca cu

dreptate să îndepliniţĭ cuvêntul adevĕruluĭ pentru binele şi mântuirea turmeĭ drept credincĭóse încredinţate Vouĕ.

Implorând şi din partea mea preoţeştele Vóstre rugăciunĭ pentru smerenia mea şi pentru binele şi mântuirea turmeĭ încredinţate mie de Dumneḑeŭ, îmbrăţişindu-Vĕ în Sfântul Duh, cu sentimentele frăţeşteĭ şi nesfârşiteĭ ĭubirĭ în Domnul, a nestrămutatuluĭ devotament şi înalteĭ cinstĭ, am onóre a rĕmânea, al Inalt Prea Sânţieĭ Vóstre, prea zelos rugător şi prea supus serv,

PALLADE,
Mitropolit al Impĕresculuĭ oraş al Sf. Petru.

DOCUMENTE INEDITE

Estrase şi traduse din

CARTEA INTITULATA: ACTA PATRIARCHATUS CONSTANTINOPOLITATI

relative la

Istoria Naţională şi Bisericéscă a Românilor

DE LA FINEA SECULULUI AL XIV-lea.

In numĕrul 7 al Revisteĭ „Biserica Ortodoxă Română“, tratând existenţa Ierarhieĭ Bisericeĭ Române între seculiĭ al IX-lea pănă la finele Secululuĭ al XIV, am promis că vom publica în tótă cuprinderea lor documentele pe care ne-am sprijinit, dovedind vechimea Ierarhieĭ Bisericeĭ Române. Acum ne îndeplinim obligaţiunea luată. Iată acele documente:

Prin documentul ce urmează să constată, că Metropolitul grec, trimis de Patriarhat la Suceava, ca şef al Bisericeĭ Mavrovlahieĭ (Moldova), este alungat de acolo de către Arhiereiĭ Românĭ Iosif şi Meletie; ĭar Patriarhul pentru acéstă faptă a lor iĭ aforiseşte dinpreună cu tot poporul. Metropolitul trimis de el, neputênd sta în Moldova, este învoit a

trăi și exercita cele ale gradului seŭ în Metropolia de Tărnova, și în Moldova numește, după dreptul ce pretinda Patriarhul că are asupră Bisericeĭ Moldoveĭ, un protopop-Petru, pe care-l învestește cu tóte drepturile Metropolitane, afară de hirotonie și-l numește exarh al seŭ. Acestea se petrec între aniĭ 6902=1394. In document nu se dice nicăirĭ că acest Metropolit ar fi cel întăiŭ la Româniĭ din Moldova. Acest fapt a avut loc sub Domnia luĭ Petru Mușat 1391—1394.

Acta patriarchatus Constantinopolitani Vol. II, pag. 223, anul 1394.

Permisiunea dată celuĭ al Mavrovlahieĭ dus la Tărnova.

I) † Preasfinţite Metropolite al Mavro-Vlahieĭ și prea onorate, în Sfântul Spirit ĭubite frate al modestieĭ nóstre și conliturgisitor. Modestia nóstră învoește și dă permisiune sfinţenieĭ Vóstre, că dacă te ducĭ, cu ajutorul luĭ Dumnedeŭ, la preasfânta Biserică a Tărnovuluĭ, să aĭ permisiune să sĕvârșaștĭ acolo tóte cele ce se cuvin arhierieĭ, neoprit și ne'npedicat, afară numaĭ de șederea în sfinţitul Tron. Datoreștĭ decĭ să te ocupĭ de acéstă prea sfântă Biserică și se înveţĭ pe (poporul) ce se aflăîn ea și să-ĭ îndemnĭ și să li explicĭ cele ce contribuesc spre mântuirea lor și folosul sufletesc, ca așĕdat sinodic la acésta de smerenia nóstră. Decĭ pentru acésta s'a dat sfinţenieĭ tale și acéstă scrisóre de permisiune a modestieĭ nóstre, pentru siguranţă. †

Are și de cinstita mână patriarhicească aceste. Luna August Indicţionul al II.

La anul 1395, sub Domnia luĭ Ștefan I-iŭ Mușat un Metropolit al Românilor Moldovenĭ-Isachie, închină doue Mănăstirĭ Româneștĭ cu veniturile lor Patriarhuluĭ, ĭar acesta primește închinărea lor și

regulează modul cum să se gereze afacerile acelor Mănăstirĭ închinate patriarhatuluĭ de către Metropoliţiĭ după timpurĭ aĭ Mavrovlahieĭ. Acest document ne spune cu siguranţă că în Moldova era o Ierarhie stabilită de mult, că eraŭ mănăstirĭ şi că Patriarhiĭ lipsiţĭ fiind de mijlóce materiale căutaŭ încă de pe atuncĭ a trage orĭ supune sub sine Biserica Moldoveĭ şi prin acésta a beneficia de veniturile Monastirilor avute, lucru ce s'a realisat maĭ târḑiŭ. Acest Metropolit al Mavrovlahieĭ Isachie trăĭa maĭ mult în Constantinopol.

Pag. 241, vol. II, anul 1395, Maio. indic. III. Adnotationes Synodicae

II) † Luna Maiŭ, Indictionul al III. Isachi cel din Mavrovlahia a scris Preasf. nostru Stĕpân despre veniturile monastiórelor luĭ din Mavrovlahia, a Preasfinteĭ (Născĕtóreĭ de Dumneḑeŭ) şi a Sfântuluĭ Dimitrie şi a rugat pe marea sa sfinţănie ca să primească acestea ctitoriceşte, care primind anaforaŭa sa a bine-voit la acéstea şi a dat cinstita sa scrisóre pentru acéstea, ca ctitoria monastiórelor să fie patriarhicească, ĭar arhiereul aflat după vrĕmĭ să aĭbă venitul canonic al seŭ şi pomenire după obiceiŭ de la eĭ. De aceea pentru ştiinţă s'a însemnat aicĭ. †

Documentul următor este o notă pusă în condica Patriarhală la 1395 în care spune, că protopopul Petru este numit locotenent de Metropolit în Mavrovlahia, că ceĭ doĭ Episcopĭ Românĭ, Iosif şi Meletie, sînt afurisiţĭ şi că Metropolitul grec alungat din Moldova se află la Târnova, unde i s'a dat voe a servi cele ale graduluĭ seŭ.

III) † In aceĭaşĭ lună s'a dat cinstita scrisóre patriarhicească, ca să se facă stĕpân prea sfinteĭ Metropoliĭ a Mavrovlahieĭ protopopul dus acolo, Chir Petru, şi să lucreze tó--

cele bisericeştĭ acolo, afară de chirotonie, să se îngrijască încă ca să se alunge de acolo şi prevdoepiscopiĭ aflătorĭ acolo, şi aşa să câştige tot poporul şi Voevodul ertare de aforisirea dată asupra luĭ de demult. S'a dispus să se facă acésta, adică ca să se afle de drept protopopul la acea Metropolie, până se va face îndreptare lucrurilor, şi orĭ adevĕratul Metropolit al Mavrovlahieĭ se va duce acolo (căcĭ acum umblă pe la Tărnova), orĭ se va face alt ceva maĭ vindicător de cât acésta. De aceea spre ştiinţă s'a însemnat şi acésta aicea. †

(Acelaş volum şi pagina).

Tot în acest an 1395, îĭ dă Patriarhul carte la mână—ἔνταλμα—ordin, prin care îl recunóşte ca locoţiitor al seŭ în Mavrovlahia şi-ĭ prescrie îndatoririle sale. Este curios că pănă aci tóte documentele numesc Moldova Mavrovlahia, ĭar cele două care vor urma o numesc Roso-Vlahia. Excomunicarea pronunţată de Sinodul endemic din Constantinopol se întinde şi asupra poporuluĭ Român şi asupra Domnitoruluĭ. De aicĭ s'ar putea deduce multe, dar ceea ce póte fi maĭ positiv, ar fi: Moldoveniĭ n'aŭ voit cu nicĭ un preţ să maĭ sufere, ca Biserica lor să fie administrată direct de la Constantinopol, de acolo să li se numească şi trimită Mitropolit; ci s'aŭ hotărît a'şĭ alege şi numi eĭ pe Mitropolitul lor, să fie independenţĭ şi bisericeşte, ĭar Mitropolitul să stea în ţară. Aceste drepturĭ le-aŭ şi câştigat Moldoveniĭ curând, cum vom vedea.

Anul 1395, Maio, ind. III. pag. 241—243. vol. II.

† Ordin (ἔνταλμα). †

IV) † Modestia nóstră prin acéstă presentă scrisóre predă prea onoratuluĭ protopop a Roso-Vlahieĭ, Chir Petru, în

Sfântul Spirit fiŭ ĭubit al modestieĭ nóstre, economisirea şi administrarea preasfinteĭ Metropoliĭ a Roso-Vlahieĭ, care mergênd acolo datoreşte să îngrijască cu dreptul smereniei nóstre, de acea preasfântă Metropolie, cu tóte drepturile şi prerogativele ce le are ea şi să se ocupe de consolidarea eĭ, avênd şi putere de a judeca şi cerceta pricinele venite la el bisericeştĭ şi politice şi, după cum cere dreptul luĭ Dumnedeŭ, să se pronunţe asupra lor, pedepsind pe preoţiĭ vinovaţĭ şi bine conducêndu-ĭ canonic; anagnoştĭ să facă din ceĭ din ea, să aşăze părinţĭ spiritualĭ pe ceĭ vrednicĭ, să sfinţască sfinţitele şi d-nedeeştele Bisericĭ, după obiceĭul predat din început; ĭar pe ceĭ veniţĭ la vrednicia preoţieĭ şi cerênd chirotonia de diacon saŭ de preot, să-ĭ aprecieze, să-ĭ cerceteze, să-ĭ întrebe şi, dacă va afla viaţa lor neprihănită, se primească mărturiile pentru eĭ şi să-ĭ trimită pe aceea către unul din arhiereiĭ veciniĭ şi aşa cu socotinţa aceluĭa să primească aciĭa chirotonia; ĭar fără de socotinţă şi voinţa aceluĭa dicem ca nimenĭ să nu se hitonéscă, şi să înveţe pe poporul Domnuluĭ cel cu numele luĭ Christos de acolo. Şi prin îndemnurĭ sfătuim să-ĭ introducă la lucrarea legeĭ luĭ Dumnedeŭ şi a poruncelor luĭ, căcĭ aşa şi acesta din folosul lor va lua plată de la Dumnedeŭ. Apoĭ datoresc şi toţĭ cariĭ se află în acéstă Roso-Vlahie şi în tótă enoria (laturea eĭ) să-l ĭubească şi să-l respecte ca pe al meŭ de drept şi să asculte cuvintele şi învĕţătura luĭ şi să-ĭ facă pe eĭ ca se cunóscă că acésta este mântuirea sufletuluĭ lor. Căcĭ acest protopop acelea li va face lor, care folosesc şi trupul şi sufletul; de aceea şi toţĭ datoresc să-l asculte, înainte de eĭ preoţiĭ, ĭeromonahiĭ, monahiĭ şi câţĭ sînt din ordinea sfinţită, ştiind că ĭubirea către el şi cinstea se referă la mine, care l'am pus pe el în locul meŭ ca de drept, ca pe un înţĕlept şi bun; şi că va avea bine-cuvêntare şi rugăcĭune din partea mea, dacă se va arăta credincĭos şi bun cu drepturile mele, altfel ĭarăşĭ mĕ voiŭ mânia asupra aceluĭa care nu-l va primi ca pe mine, nicĭ va asculta de el. De aceea s'a dat disuluĭ

protopop şi cu dreptul modestieĭ nóstre şi acéstă presentă scrisóre. †

† Are şi de cinstita mână patriarhicească acésta. Luna Maiŭ, Indictionul III.

In documentul următor să spune, că Domnitorul Ţĕreĭ Moldoveĭ, pe când s'a întâmplat excomunicarea celor doĭ Episcopĭ Românĭ şi s'a numit protopopul Petru ca administrator provisoriŭ Metropolieĭ Moldoveĭ, era un *Ştefan*, pe care textul grecesc îl numeşte *prea brav*. Acesta-ĭ Ştefan Muşat din Letopisiţele nóstre. Patriarhul dând carte sinodală, saŭ decret, cum ḑicem astă-ḑĭ, luĭ Petru protopopul, face cunoscut acéstă disposiţie a mareĭ Bisericĭ şi Domnitoruluĭ Ţĕreĭ, aşa că documentul ce urméză este o corespundenţă oficială. Maĭ observ, că în acest document Patriarhul afirmă, că Biserica Moldoveĭ *este Biserica luĭ*. De aicea ar urma natural, că până la acest timp Metropoliţiĭ Românilor eraŭ hirotoniţĭ la Constantinopol saŭ cel puţin se trimiteaŭ direct de acolo, aşa dar eraŭ pendinţĭ de Patriarhat. Iată dar pentru ce nu cunóştem complect numĕrul Metropoliţilor noştri. Numaĭ publicarea actelor vechĭ din Patriarhia Constantinopoluluĭ ar putea da pe faţă lucrurĭ, evenimente şi nume de persóne Ierarhice de ale Românilor, necunoscute până acum.

Pagina 243—244, volumul II, acelaş an.

V) † Prea nobile, prea bravule şi prea înţĕleptule mare Voevod şi Domn a Roso-Vlahieĭ, în Sfântul Spirit ĭubite fiŭ al modestieĭ nóstre, Domnule Ştefane; har, pace, milă şi bine-cuvêntare de la Dumneḑeŭ atot-ţiitorul doreşte nobleţeĭ tale modestia nóstră. Prea cucernicul protopop, Chir Petru, a adus modestieĭ nóstre scrisorile nobleţeĭ tale, şi

s'a rugat și acesta mult, ca ă bine-cuvêntăm pe Episcopĭ, și să-ĭ lăsăm în țara ta · Decĭ noĭ pentru ĭubirea nobleței tale, dacă alt ceva aĭ cere, neînterḑis de sfintele canóne, am fi făcut acésta, dar să lăsăm pe Episcopiĭ tĕĭ, ca să hirotonească și să liturgisască, nicĭ odată nu vom face acésta, pentru că Dumneḑeŭ și modestia nóstră îĭ are pe eĭ nebine-cuvêntațĭ, ca furĭ și precurvarĭ și tâlharĭ, fiind-că contra voințeĭ sfântuluĭ și mareluĭ Sinod aŭ răpit Biserica Rosovlahieĭ, și dacă îțĭ fac ceva, este spre vătămarea sufletelor vóstre și spre stricăcĭunea țĕreĭ vóstre, căcĭ Dumneḑeŭ este măniat asupra lor fórte. Decĭ dacă voeștĭ ca Dumneḑeŭ să fie în tot-déuna cu tine și să te bine-cuvinteze și să ajute pe poporul tĕŭ, și țara ta, alungă-ĭ de la tine, și eŭ ca părinte al tĕŭ și Patriarh Ecumenic te voiŭ avea ca ertat în Sfântul Spirit și bine-cuvêntat și tot poporul și țara ta, și pe toțĭ rĕposațiĭ tĕĭ. Pentru Biserica mea, ce se află acolo în țara ta, am voit să fac pe protopopul, Chir Petru, exarh și cu drept al modestieĭ nóstre, ca să lucreze el tóte cele bisericeștĭ, și el de loc n'a voit, l'am silit mult, și el nu ne-a ascultat. Am voit să-ĭ ĭaŭ și preoția și să-l am nebine-cuvêntat și de aceea numaĭ a fost silit și m'a ascultat și a luat scrisórea mea, ca să stĕpânească acéstă Biserică, ca de drept a modestieĭ nóstre. Să aĭbă dar și de la nobleța ta ĭubire și cinste și ajutor ca să alunge pe pseudo-episcopĭ, și când va bine-voi Dumneḑeŭ, dupre cum scriem, atuncĭ ne vom îngriji să-l facem pe el și cu voĭa ta Metropolit, ca să bine-cuvinteze și se sfințească pe toțĭ, fiind-că acela va veni acolo cu sfintele canóne și tradițiile apostolice, și va avea și bine-cuvântarea mareluĭ Sinod. Rugăcĭunea și bine-cuvêntarea mea fie cu nobleța ta și tot poporul tĕŭ.

Tot din acest an avem și încunoștiințarea hotărîreĭ Sinoduluĭ patriarhal către ceĭ doĭ Episcopĭ Românĭ, Iosif și Meletie, prin care le face cunoscută situația lor, numindu-ĭ *nedrepțĭ, călcătorĭ de lege, răpitorĭ aĭ Bisericeĭ Românilor* etc, ect. In fine le spune hotărîtor, că nu pot scăpa de acea situație, de cât să vină la Sinod în Constantinopol, ca acolo să fie judecațĭ și să-șĭ primească pedeapsa canonică pentru vina lor, fiind-că aŭ alungat din Biserica Moldoveĭ pe Metropolitul lor trimes de Sinod. Eĭ însă nu s'aŭ dus acolo, ĭar cearta s'a terminat sub Domnitorul Alexandru cel Bun, cum vom vedea.

Pagina 245, vol. II, acelaș an,

VI) † Episcopiĭ falșĭ din Roso-Vlahia, tu Iosife și tu Meletie, să știțĭ, că de curînd v'a scris modestia mea, și v'a argosit și afurisit, ca pe niște ómenĭ nedrepțĭ și călcătorĭ de lege și cariĭ umblațĭ afară de dumneḑeeștele și sfintele canóne, pentru că ațĭ răpit Biserica, la care nu facețĭ parte, și o stĕpânițĭ și ațĭ alungat pe Metropolitul cel bine-cuvêntat de mine, care o ținea, că sunteţĭ și bĕtrânĭ și nu vĕ temețĭ nicĭ de cum de mórte, ci voițĭ ca să vĕ ducețĭ și să vĕ pedepsițĭ în acea osândă nesfârșită, care nu se umple nicĭ odată. A venit aicea și protopopul de acolo, fiiŭ în Sfântul Spirit ĭubit al smerenieĭ Nóstre, Chir Petru, și m'a rugat mult ca să vĕ ĭert, și nu l'am ascultat de loc, ci ĭ-am ḑis: că pe ómeniĭ nedrepțĭ și calcătorĭ de lege nu ne lasă de loc canónele nóstre ca să-ĭ ĭertăm, ĭar ómeniĭ aceia sunteţĭ voĭ și prea nerușinațĭ, pentru-că, după ce v'a afurisit Metropolitul vostru, ĭar liturgisițĭ, și dacă nu avețĭ alt rĕŭ, acesta este de ajuns ca să vĕ facă mult rĕŭ. De aceea vĕ scriŭ, că Biserica mea am predat'o protopopuluĭ ca să facă câte ḑic canónele mele, căcĭ este om înțelept, învĕțat și bun, și l'am primit pe el, ĭar vouĕ ĭarăși vĕ scriŭ, că dacă nu vețĭ fugi de la acéstă Biserică, vĕ consider ca ar-

gosiţĭ şi afurisiţĭ şi ca călcătorĭ de lege, şi de ómenĭ rĕĭ şi furĭ, şi preacurvarĭ şi tâlharĭ. Decĭ, dacă voiţĭ să aflaţĭ mântuirea vóstră, veniţĭ aicĭ, ca să vĕ canonisiţĭ de marele Sinod de câte aţĭ greşit, ca să nu vĕ perdeţĭ sufletul vostru. Alt lucru nu există, care să ajute sufletuluĭ vostru, de cât să veniţĭ aicea. †

† Are şi de cinstită mână patriarhicească acésta: Luna Maiŭ în indictionul III.

Documentul urmĕtor este o scrisóre a Patriarhuluĭ adresată cleruluĭ şi poporuluĭ Român din Moldova, prin care-ĭ îndeamnă a nu fi în relaţiĭ şi a isgoni pe Episcopiĭ aforisiţĭ din ţara lor şi a nu-ĭ chema la serviciĭ bisericeştĭ. Tot prin acésta le recomandă pe protopopul Petru de a-l recunóşte ca representant al seŭ în Biserica Moldoveĭ, pe care are a o administra în numele seŭ.

VII) † Prea cucerniciĭ clericĭ, aflaţĭ în prea sfânta Metropolie a Roso-Vlahieĭ, preoţĭ, ieromonahĭ, monahĭ, boerĭ şi cel-l-alt popor al Domnuluĭ cu numele de Christos, fiĭ în Domnul ĭubiţĭ, aĭ modestieĭ nóstre, Har fie vouĕ tuturor, şi pace de la Dumneḑeŭ a tot-ţiitorul.

A venit aicea prea onoratul vostru protopop, fiŭ ĭubit după Spirit al modestieĭ nóstre, Chir Petru, şi a cerut ca să vĕ ĭertăm de afurisirea ce v'a afurisit smerenia nóstră şi Metropolitul vostru, pentru că nu l'aţĭ primit, ci l'aţĭ izgonit, şi aveţĭ acolo Episcopĭ rĕĭ şi afurisiţĭ, şi aţĭ alungat pe bine-cuvêntatul vostru Mitropolit. Decĭ pentru că m'a rugat mult protopopul vostru, de aceea vĕ scriŭ, însă aşa vĕ ĭert şi vĕ bine-cuvintez, dacă veţĭ alunga de acolo pe aceştĭ Episcopĭ rĕĭ şi afurisiţĭ, şi nebine-cuvêntaţĭ şi falşĭ, şi că nicĭ unul dintre voĭ să nu primească saŭ bine-cuvêntarea lor saŭ hirotonia lor, ci să fugiţĭ de eĭ ca de óméniĭ ce sunt afară de marea Bisărică a Stĕpânuluĭ nos-

tru, a luĭ Christos; ĭar pe protopopul vostru, pentru că l'am vědut om bun şi înţělept şi învěţat, ĭ-am predat acéstă sfântă Biserică ca să vě sfinţească, să stěpânească Biserica şi să ţie loc de Metropolit la voĭ, să judece, să facă confesorĭ, să facă anagnoştĭ, să sfinţească sfinte Bisericĭ, să cerceteze pe câţĭ vin la preoţie şi după ce îĭ va cerceta, să-ĭ trimită la Metropolitul care este vecin şi să-ĭ hirotonĭască, să aĭbă voe să înveţe pe ómenĭ, să bine-cuvinteze pe femeĭ după lege, şi să înveţe pe ómenĭ să facă cele bune pentru sufletul lor. Luptaţi-vě dar şi-l ĭubiţĭ şi-l cinstiţĭ acuma şi maĭ mult şi ca al meŭ, pentru că este om bun şi dacă îl cinstiţĭ pe el îmĭ faceţĭ mie acésta. Căcĭ pe el l'am hotărât ca să stěpânească Biserica mea, să facă câte dic canónele, până când saŭ Metropolitul vostru va veni acolo saŭ vě vom face vouě alt lucru bun, ce dic canónele şi legile nóstre. Rugăcĭunea şi bine-cuvêntarea mea cu voĭ toţĭ; vom avea şi pe rěposaţiĭ ertaţĭ şi bine-cuvêntaţĭ, dacă voĭ mě veţĭ asculta. †

† Are şi de cinstita mâna patriarhicéscă acésta: Luna Maiŭ, indictionul III. (Acelaş an 1395).

Tot în anul 1395 în luna luĭ Septemvrie, Patriarhul trimite pe Metropolitul Mitilineĭ în ţěrile Românilor, în Valahia pentru a face óre-care aşăzărĭ pe care i le ordonase verbal şi le ştia şi Domnul din scrisórea ce-ĭ trimisese Patriarhul. Apoĭ după ce va termina afacerile ordonate în Valahia să treacă în Moldova, şi să nu intre în nicĭ o relaţie cu Episcopiĭ afurisiţĭ, ĭar pentru popor se slujască şi se facă tóte după obiceĭul loculuĭ, ca representant al seŭ. Avea scrisorĭ şi cătră Domnitor. Ce cuprindea acele scrisorĭ noĭ nu ştim.

Anul 1395, Septembrie. Ind. 4, pag. 256. vol. II-lea

VIII) † Preasfinţite Metropolite al Mitilineĭ, prea onorate

în Sfântul Spirit ĭubite frate al modestieĭ nóstre şi conliturgisitor.

După hotărârea prea bunuluĭ şi sfântuluĭ meŭ Autocrator şi cu voinţa şi socotinţa Sinodală a smerenieĭ nóstre, te-aĭ ales ca să te ducĭ în părţile Vlahieĭ şi să reaşezĭ tóte, şi câte din gură ţi s'a spus de smerenia nóstră, şi câte se cuprind în scrisorile către Domniĭ de acolo, datoreştĭ, prin presentă scrisóre poruncitóre a modestieĭ nóstre, să mergĭ şi în părţile Mavrovlahieĭ, şi fiind-că cu cât-va timp înainte, din causa provocată de nişte Episcopĭ s'a pronunţat asupra lor şi greutatea aforisireĭ, îţĭ ordonăm: că respectiv de Episcopĭ să nu voeştĭ să facĭ nimic, ĭar respectiv de popor îţĭ permitem să lucrezĭ, după cum veĭ afla la eĭ, ţinêndu-se însă în tótă acurateţa canonică, căcĭ aşa vor avea ĭubire şi de la smerenia nóstră aşa, dupre cum dacă am fi present, dar lipsind dispunem acestea ca să le lucrezĭ. Decĭ datoreştĭ după ordin şi înscris şi cele din gură vorbite ţie de modestia nóstră, tóte să le facĭ după cum ţi s'a încredinţat cu multă îngrijire, ca înţelept şi practic, ajutându-ţĭ ţie în tóte harul luĭ Dumneḑeŭ. Pentru siguranţă ţi s'a eliberat sfinţenieĭ tale de modestia nóstră, presenta scrisóre poruncitóre.

Să vede că Metropolitul Mitilineĭ n'a isprăvit nimic însemnat în Moldova, de aceea la 1397 trimite din noŭ Patriarhul în Moldova şi Galiţia pe alt Metropolit, al Bitleemuluĭ, cu o misiune specială şi cu un program determinat, adecă ce trebue să facă în orĭ-ce localitate orĭ ţară. După ce documentul face istoricul Episcopilor aforisiţĭ, îl institue sinodiceşte pe acest Metropolit de a oficia şi hirotoni şi hirotesi pentru Moldova, de a învěţa pe popor, a sfinţi şi a administra Bisericile, fară drept însă de a sta în tronul Metropolitan. Ceea ce este însemnat

pentru noĭ în acest document și chĭar surprindĕtor, este faptul că acest Metropolit al Betleemuluĭ știa limba țěreĭ—românește, *ĭar maĭ ales că are cu eĭ relațiunĭ și familiaritate din causa aceluĭaș dialect și limbă, și de alt-fel fiind cunoscut și prieten nu numaĭ boerilor, ci maĭ la întreg cela-l-alt popor.* Urmează, după acest document, că limba română era vorbită și scrisă pe la finele seculuiuĭ al XIV-lea și de strĕinĭ, pentru că acest Metropolit al Betleemuluĭ n'a fost de bună seamă Român și Metropolit al Betleemuluĭ pe acele timpurĭ, ci ocasional trăind între Românĭ a învĕțat limba lor.

Anul 1397, Ianuarie, Ind. V. pagina 278, vol. II-lea.

† Ordin dat Arhiepiscopuluĭ de Betleem venind în Rosia a doŭa óră. †

IX) † Fiind-că creștiniĭ aflațĭ în prea-sfintele Bisericĭ și a Mavro-Vlahieĭ și a Galițieĭ, aŭ trebuință de multă îngrijire spirituală și cercetare; Galiția perḑêndu-șĭ prin mórte pe păstorul seŭ, ĭar Mavrovlahia de cățĭ-va anĭ deja lipsită fiind de propriul seŭ arhiereŭ, pentru unele pricinĭ și nefiind acum lucru ușor ca el sa se ducă acolo, de aceea și pentru că pustiĭ fiind aceste Bisericĭ de propriĭ lor pastorĭ și învĕțătorĭ, vrajmașul și protivnicul comun al creștinilor, găsind loc introduce pe uniĭ ca lupĭ, predicând dogme contrare Bisericeĭ nóstre marĭ ortodoxe universale și apostolice a luĭ Christos, conrump spiritele de acolo, și le răpesc din mânile luĭ Dumneḑeŭ, și alțiĭ sperjurĭ fiind, fățărnicind preoția, liturgisesc ducêndu-se acolo, și sĕvêrșeșc tótă fără de legea spre perderea sufletelor lor și acelor ce-ĭ primesc și-ĭ ascultă pre eĭ, după cum pe noĭ prin scrisorĭ mulțĭ de acolo ne-aŭ înștiințat de ajuns; modestia nóstră, ca din partea luĭ Dumneḑeŭ încredințându-ni-se grija sufletelor a-

celora, şi datorindu-ĭ luĭ respundere, dacă nu ĭ vom îndrepta, cercetându-ĭ după putinţă, până când D-ḍeŭ de sus le va da şi le va trimite lor păstorĭ şi învĕţătorĭ adevĕraţĭ, ceea ce ni s'a părut acum de nevoe să facem pentru cercetarea lor şi îndepărtarea rĕuluĭ, aceea şi facem cu ajutorul luĭ Dumneḍeŭ. Şi decĭ găsind pe preasfinţitul Arhiepiscop al Betleemuluĭ, ĭubit în Domnul frate al modestieĭ nóstre şi conliturgisitor, Chir Mihail, om putând prin propria luĭ sirguinţă şi îngrijire să serveascâ fórte mult luĭ Dumneḍeŭ şi Bisericeĭ luĭ şi să folosésçă şi să ajute creştinilor de acolo, avênd conajutor la acésta şi propria ştiinţă şi economie şi abilitate, ĭar maĭ ales că are cu eĭ relaţiunĭ şi familiaritate din causa aceluĭaş dialect şi limbă, şi de altfel fiind cunoscut şi prietin nu numaĭ boerilor de acolo, ci şi maĭ la întreg cela-l-alt popor, pe acesta-l trimitem acolo cu ajutorul şi sprijinul luĭ Dumneḍeŭ; de aceea şi datoreşte ducêndu-se acolo se înveţe pe poporul Domnuluĭ în Bisericile lor, şi să-ĭ întărească în adevĕrata, neîntinata şi Ortodoxa nóstră credinţă, pe care sfânta şi marea Biserică a luĭ Christos, şi Eŭ ecumenicul Patriarh şi ceĭ-l-alţĭ împreună cu mine Preasfinţiţĭ Patriarhĭ: al Alexandrieĭ, al Antiohieĭ şi al Ierusalimuluĭ, o învĕţăm şi o predicăm; în care credinţă aŭ şi creḍut de la început creştiniĭ de acolo şi s'aŭ botezat, cu care credinţă aŭ şi reposat şi să vor închina Domnuluĭ şi Dumneḍeŭ şi Mântuitoruluĭ Christos în acea ḍi a judecăţeĭ. După aceea să cerceteze şi se afle şi pe ceĭ pângăriţĭ intraţĭ acolo şi să ĭ alunge şi să ĭ depărteze din locul acela ca pe lupĭ şi stricătorĭ şi rîpitorĭ aĭ turmeĭ (societăţeĭ) spirituale a luĭ Christos şi să slujască şi să bine cuvinteze şi să sfinţască pe toţĭ creştiniĭ de acolo, guvernatorĭ şi guvernaţĭ, femeĭ şi copiĭ; dacă va trebui se facă (hirotonĭască) şi preoţĭ pe ceĭ ce-ĭ va afla vrednicĭ, şĭ anagnoştĭ să întărească şi bisericĭ să sfinţească şi orĭ-ce alt serviciŭ bisericesc să facă, câte se cuvin luĭ, afară de şederea în sfinţitul tron, datorind şi toţĭ ceĭ sfinţiţĭ de a-

colo, monahĭ, boerĭ şi tótă plinirea cea cu numele de Christos să-ĭ dea cuvenita cinste şi supunere, nu numaĭ ca celuĭ de drept şi exarh al modestieĭ nóstre, ci şi ca unuĭa ce sufere pentru eĭ şi pentru mântuirea lor şi propăşirea lor sufletească şi folosul, ostenelelor şi primejdielor şi suferinţelor şi câte alte greutăţĭ aduc depărtarea cea mare a căeĭ, pentru care în adevĕr şi este vrednic de multe laude, de mare mulţămire şi primire din partea lor a tuturor, şi să priméscă şi se ĭubească tóte cele ḑise de el spre interesul şi sfinţenia lor şi să le îndeplinească acestea cu tótă buna-voinţă şi cu bucurie sufletească; căcĭ la acele îĭ va îndemna, sfătui şi învĕţa să facă, câte privesc spre folosul lor sufletesc. Tóte acestea datoresc să le facă luĭ, pănă când se va afla cu eĭ acolo, ĭar când se va întórce şi aicea, datoresc să-l trimită cu mare cinste şi ĭubire şi cu comvoiŭ de ajuns, pentru a se înturna fără primejdie, pentru ca şi modestia nóstră auḑind acestea şi primind socotinţa şi disposiţia lor, pe care o arată către învĕţătoriĭ lor spirituali, să-ĭ primească pe toţĭ aceĭa şi să-ĭ bine-cuvinteze ca pe aĭ sĕĭ fiĭ şi adevĕraţĭ în Christos. Incă permitem şi dăm voe modestia nóstră ḑisuluĭ Preasfinţit Metropolit al Betleemuluĭ, după Domnul ĭubit frate al modestieĭ nóstre şi conliturgisitor, că dacă ar fi nevoe să servească el, ducêndu-se saŭ întorcêndu-se cu Dumneḑeŭ, în o Biserică vĕduvită, pentru sfinţenia luĭ saŭ pentru hirotonia de preot, saŭ pentru sfinţire de Biserică, saŭ pentru înmormêntarea, orĭ pomenirea vre-unuĭ rĕposat, să facă acestea ne'npedicat, după vechia ordine şi tradiţie bisericească prea domnitóre la acestea, abstinêndu-se în tóte de a sta în sfinţitul tron. Pentru aceea dar i se dă luĭ acéstă presentă scrisóre poruncitóre a modestieĭ nóstre spre siguranţă. Anul 6905. †

† Are şi prin cinstita mână patriarhală: Luna Ianuarie. Indictionul al V. †

Acest document în atâta numaĭ are valóre pentru noĭ, întru cât se probează prin el starea Bisericeĭ Ortodoxe la finele seculuĭ al XIV-lea şi în care între altele se spune cum era situaţia Bisericeĭ Moldovlahieĭ. Noĭ am vĕḑut că încă de demult Metropolia Moldoveĭ era în luptă pentru independenţa eĭ, pentru care cuvênt Domnitorul, Clerul şi poporul alungase pe Metropolitul Ieremia, trimis din Constantinopol, ĭar Patriarhul aforisise pe Metropolitul Iosif, care era local din Moldova sub pretext că ar fi intrat cu de la sine putere în acéstă Biserică, ce susţinea Patriarhul că ar fi asa. I se dă apoĭ linia de purtare ce trebue să aĭbă faţă de Moldova, adecă să se lese lucrurile în statul quo până la altă împrejurare maĭ favorabilă. Documentul ne maĭ vorbeşte şi de adunarea unuĭ Sinod Ecumenic în Rosia pentru diferite afacerĭ generale ale Ortodoxismuluĭ, şi în special pentru a se lua măsurĭ contra Uniaţieĭ, ce se respândea şi prin Rosia. Descrie în fine starea Imperiuluĭ Bizantin, ca încunjurat de Musulmanĭ şi cá sînt în neputinţă membriĭ Bisericeĭ ca să ĭasă din Constantinopol, cu atât maĭ puţin ceĭ-l-alţĭ Patriarhĭ. Rógă însă pe Metropolitul Chievuluĭ de a stărui către Regele Rosieĭ ca să se râdice cu resboĭ contra Turcilor spre a se salva situaţia Ortodoxilor, când apoĭ se póte aduna şi acel Sinod Ecumenic propus de Metropolitul Chievuluĭ.

Anul 1397 Ianuarie. ind. V. pag. 282. vol. II.

† Pitac patriarhicesc dat Preasf. Metropolit al Chievuluĭ şi a tótă Rosia. †

X) † Preasfinţite Metropolite al Chievuluĭ şi a tótă Rosia prea onorate şi în Sfântul Spirit ĭubite frate al modestieĭ

nóstre și conliturgisitor, har fie și pace de la Dumnedeŭ sfințenieĭ tale. Scrisorile sfințenieĭ tale s'aŭ adus aicea și s'aŭ cetit sinodicește. Am vĕḑut decĭ tóte acele despre care scriĭ și raportezĭ. Pentru multele ostenelĭ și umblărĭ ale sfințenieĭ tale pe care le suferĭ și le suporțĭ, de când te-aĭ dus acolo, pentru Biserica luĭ Christos și a creștinilor de sub tine, acésta este datoria adevĕratuluĭ păstor și arhiereŭ și dascal, dupĕ tine, de a te lupta și până la sânge pentru turma spirituală ce ți s'a încredințat, adică porunca Domnuluĭ către noĭ toțĭ, orĭ drumul apostolic pe care datorește să mérgă ori-ce arhiereŭ, pentru o ast-fel de luptă și cale Christos este pus încoronator, marele și întâĭul Arhiereŭ, ceea ce și dorim, că așa fiind, ca să'țĭ fie și ție, celuĭ ce percurgĭ acéstă cale, conducĕtor și ajutător și desĕvêrșitor acestuĭ lucru și dătător de rĕsplătirile pregătite celor ce sufăr ast-fel. Luptă-te dar și de acum pentru acésta frate al nostru ĭubite și conliturgisitor. Iar despre unirea bisericilor și conînțĕlegerea lor și noĭ dorim să fie acésta, dar acésta nu este nicĭ al timpuluĭ present, și nicĭ locul nu dă (permite) acésta, în care loc sfințenia ta scriĭ să se adune Sinodul; căcĭ faptul reclamă să se facă Sinod ecumenic, nu local, ĭar timpul nu îngădue ca să ĭasă cine-va dintre Patriarhĭ din locul lor, saŭ locoțiitoriĭ lor, nicĭ care-va dintre arhiereiĭ noștri, nicĭ măcar unul dintre ceĭ de aprópe aĭ noștri, pentru că resbelul este în jurul nostru, închiḑêndu-ne orĭ-ce intrare și mișcându-se puternic asupra nóstră, când cum-va s'ar face și pace locul Rosieĭ este cu totul nepotrivit pentru Sinod Ecumenic. Căcĭ de a eși din orașul nostru ḑic bărbațĭ învĕțațĭ pentru acolo și să vină acolo, este și greŭ, dar însă dacă s'ar întâmpla când-va, din Egipt să se ducă cine-va acolo în timpul present este cu neputință. Dar dacă maĭ ales voește prea nobilul Craĭ să facă un lucru generos și vrednic de onórea luĭ și de țară și de Guvern, cestiunea unireĭ bisericilor s'o lese acum, fiind că sînt multe pedicĭ, să ĭasă

(cu arme) acum el însuşĭ pentru creştinĭ şi unească-se cu prea nobilul Rege al Ungarieĭ şi lupte-se şi el pentru numele luĭ Christos şi sfărîmarea necredincioşilor, cariĭ se încearcă a înghiţi tótă lumea. Făcêndu-se acésta am avea şi noĭ libertatea nóstră a pleca unde am voi şi pe alţiĭ a chiema la noĭ, atuncĭ şi Sinod póte să se facă unde se va socoti folositor. Celuĭ ce ar conlucra la acésta cu prea nobilul Craĭ corónе de la Dumneḑeŭ şi plată, şi de la noĭ laude şi mulţămirĭ. Decĭ acésta nimene altul maĭ ales póte să facă de cât sfinţenia ta, fiind-că, după cum scriĭ, îţĭ este bun prieten Craĭul. Ocupă-te dar despre acésta ca maĭ întâĭ să se facă. Cât despre preasfânta Metropolie a Mavrovlahieĭ nicĭ voim ca să se facă acolo ceva nelegiuit şi afară de canóne, şi nicĭ când timpul va cere spre îndreptarea lor nu vom neglija, acum însă s'a încurcat lucru aşa, că şi noĭ fórte tare sîntem întristaţĭ de ea, pentru că este de atâta timp fără episcop, şi nicĭ are vindecare lucrul, de nu exarhic, până când trăeşte adevĕratul Metropolit al eĭ, Chir Ieremia. Dacă s'ar face alt-ceva afară de acésta, ar lovi în sfinţitele canóne cel ce ar face acésta. Iar despre preasfânta Metropolie a Galiţieĭ ştie sfinţenia ta, că acésta s'a promovat şi s'a râdicat la Metropolie, şi s'aŭ scris şi unele scrisorĭ despre ea la al Rosieĭ, Chir Alexie acela, de către preasfinţitul şi pururea amintitul Patriarh, Chir Filoteiŭ, pe când încă sfinţenia ta nu eraĭ hirotonisit Arhiereŭ, care aceste tóte s'aŭ trecut şi în sfinţitele codicĭ ale bisericeĭ pentru neschimbare. Decĭ acestea aşa fiind, în îngrijirea modestieĭ nóstre este ea, şi la dumneḑeescul şi sfântul Sinod şi ne vom îngriji şi despre adevĕratul eĭ Arhiereŭ, când Dumneḑeŭ şi lucrurile vor permite. Ceea ce s'a făcut până acum de către sfinţenia ta la aceea, cum scriĭ, că aĭ hirotonisit pe unul din episcopiĭ eĭ, nu s'a făcut bine. Despre Episcopul Lotziculuĭ, Vava, cunóşte că nicĭ s'a făcut ceva maĭ mult despre el, nicĭ să va face, de cât ceea ce ştiĭ, dacă este posibil să se lepede de in-

vinuirile vorbite asupra luĭ şi va scrie şi sfinţenia ta, şi ne veĭ înştiinţa despre tóte cele asupra luĭ şi veĭ cerceta cele despre el acum maĭ bine de cât întâĭa dată, fiind acolo şi ĭubitorul de Dumnedeŭ Episcop al Vladimiruluĭ. Iar preasfinţitul arhiepiscop al Betleemuluĭ, frate ĭubit în sfântul Spirit al modestieĭ nóstre şı conliturgisitor, s'a ales şi s'a trimis acolo, şi pe lângă altele cu care s'a însărcinat de către modestia nóstră, după aceste, ca să vadă şi se visiteze şi disele preasfinte Metropoliĭ, Mavrovlahia şi Galiţia, ca exarh şi cu dreptul nostru, şi ca să se îndrepteze cele ce s'aŭ făcut rĕŭ în ele şi să întărească ĭarăşĭ ceea ce s'a făcut bine, căcĭ audim că multe din cele sĕvêrşite în ele aŭ nevoe de îndreptare spirituală, după cum a scris şi sfinenia ta, dar n'am putut, şi pentru present ce este de făcut alt, de cât să trimitem pe acesta acolo. Vine şi pentru altele, pe care le veĭ audi de la el şi pe care să le primeştĭ ca cuvinte ale nóstre, dar şi pentru cercetarea (visitarea) bisericilor. Acésta o ştie şi sfinţenia ta pentru că este şi prietenul tĕŭ şi lăudatul tĕŭ, dar înştiinţaze-te şi de la mine, mult te ĭubeşte, te laudă şi te admiră. Decĭ ca prieten al tĕŭ şi al meŭ şi bun şi lăudabil şi omul luĭ Dumnedeŭ şi gata a servi Biserica luĭ Christos, unde i se ordonă, aĭbă datorita ĭubire şi de la sfinţenia ta şi conajută-l la câte ar voi, şi la ceea ce te-ar ruga acum pe sfinţenia ta saŭ prin scrisorĭ saŭ prin ómeniĭ luĭ, orĭ pentru prea nobilul Craĭu orĭ aĭurea şi voiŭ considera acésta fórte mult. Căcĭ ceea ce se va face luĭ trece la modestia nóstră, Harul Domnuluĭ fie cu sfinţenia ta. †

† Are şi de cinstita mână patriarhală acésta: Luna Ianuarie Indictionul V. †

Notele ce urmează le-am publicat numaĭ pentru că în ele se vorbeşte de un Metropolit al Ungro-Vlahieĭ în partea Severinuluĭ—peste Olt.

La pagina 312, anul 1400, cetesc aceste note.

XI) † Hieromonachus Macarius a Patriarcha Mathaeo consentientibus Metropolita Gothiae, locum tenente Metropolitae Ephesi et Metropolitis Heracleae, Ancyrae, Ungro-Vlachiae (τοῦ Οὐγγροβλαχίας τῆς κατὰ τὸν Σεβερῆνον) et electi Cysicensis constituitur Metropolita Laodiceae et ἔξαρχος πάσης Φρυγίας Καπατιανῆς. †

† Heromonachus Theognotus, πάνυ νέος προσελθὼν τῷ ἁγίῳ μου καλογήρῳ, τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, constituitur Metropolita Cyzici et totius Hellesponti, ἥν διῆπεν ἡ ἡμῶν μετριότης, consentientibus metropolita Gotthiae, locum tenenti Metropolitae Ephesi, Metropolitis Ancyrae, Neocaesariae, Ungrovlachiae τῆς κατὰ τὸν Σεβερῆνον et electi Heracleensis. †

Un anume Isidor preot a fost argosit, adică suspendat din oficiul preoţieĭ de catră Metropolitul Ungro-Vlahieĭ. Acest preot reclamă la Patriarhie că a fost nedreptăţit, fiind că el a cetit aforisenia asupra poporuluĭ şi cleruluĭ Moldoveĭ după cum i s'a ordonat de Patriarhat. După relaţiile primite de la acest preot Patriarhul scrie Metropolituluĭ Ungro-Vlahieĭ, că dacă numaĭ pentru acéstă pricină l'a argosit, atuncĭ i se face cunoscut că sinodiceşte a fost ertat de argosire, şi dar sa-ĭ permită a servi cele ale preoţieĭ. Maĭ spune documentul, că poporul Valahieĭ era lipsit de confesorĭ hirotesiţĭ şi-ĭ impune a face canoniceşte confesorĭ şi a-ĭ trimite pe la locurile unde este trebuinţă spre a se evita desordinile existente.

Anul 1401, *pag. 494. vol. II.*

XII) † Preasfinţite Metropolite al Ungrovlahieĭ, prea onorate şi Exarhe a tótă Ungaria şi al Plaĭurilor, în Sfântul Spi-

rit ĭubite frate al modestieĭ nóstre și conliturgisitor, har fie și pace sfințenieĭ tale de la Dumnedeŭ. A venit aicea acest de față preot de la Rosovlahia, cum spune, Isidor, și mĭ-a relatat că sfințenia ta l'aĭ argosit pentru nesupunerea Rosovlahilor și pentru pronunțarea aforisireĭ asupra tuturor acelora, pentru că n'aŭ primit pe Metropolitul lor, Chir Ieremia, ci s'aŭ nesupus și l'aŭ alungat, de aceea s'aŭ și aforisit. Decĭ dacă numaĭ acésta este causa și nicĭ una alta, cum dice, și s'a judecat maĭ întăiŭ sinodicește, când tot poporul s'a ĭertat sinodicește și preoțiĭ lor, și numaĭ boeriĭ, ca pricinuitorĭ aĭ nesupunereĭ, s'aŭ acuzat și Episcopiĭ aŭ rĕmas sub argosire, până când sinodicește se va cerceta cele privitóre la eĭ, și cum se va părea și despre eĭ; ĭar poporul tot și preoțiĭ aŭ fost ĭertațĭ și dintăĭ, și acum așa s'aŭ părut sinodicește, vorbind el despre acésta. Decĭ dacă nu este nimică altă împedicător preoțieĭ luĭ, de cât acésta, cum spune, și cum îțĭ arătăm ție, ĭ-am concedat luĭ preoția să servească și el și fiĭul seŭ Petru să îndeplinească gradul de anagnost, dacă s'a hirotesit și de către Iosif Episcopul, de și este sub vină acela, dar nu este nesfințit, în cât să se oprească și hirotoniile luĭ. Dacă este așa, cum dice, și numaĭ acésta este pentru care l'aĭ oprit de preoție, ĭartă-ĭ și tu acésta, pentru că așa s'a judecat sinodicește. Acesta a spus că în enoria ta negăsindu-se preoțĭ duhovnicĭ, sînt nevoițĭ ómeniĭ și se duc la preoțĭ să se mărturisască, cariĭ pentru că nu aŭ sfințire ordinătóre de la tine, îĭ alungă de la eĭ și rĕmân ómeniĭ nemărturisițĭ. Decĭ aceĭ preoțĭ aĭ tĕĭ dic că bine fac, neprimind mărturisirile lor, neordinându-li-se lor de către sfințenia ta, tu însă datoreștĭ cuvênt luĭ Dumnedeŭ pentru acestea, și fă la acésta cuvenita îndreptare lucruluĭ, și așază fie-căreĭ localitățĭ a enorieĭ tale părinte confesor, dintre ceĭ maĭ probațĭ ce aĭ, pentru ca să pótă să primească mărturisirile celor ce vin la eĭ, și fă acésta cu îngrijire, fiind-că este dintre cele maĭ necesare viețeĭ creș-

tinilor şi purtăreĭ. Harul luĭ Dumneḑeŭ fie cu sfinţenia ta. †

† Are şi de cinstita mână patriarhicéscă acésta: Luna Maĭ, indictionul IX. †

Domnitorul Moldoveĭ, Alexandru Cel Bun, trimite la 1401 o deputaţie din boerĭ şi clerul Moldoveĭ la Constantinopol în scop de a mijloci pacificarea Bisericeĭ naţionale, ce sta de atâta timp în schizmă. Acea deputaţie a sprijinit înaintea Sinoduluĭ din Constantinopol canonicitatea Metropolituluĭ lor Iosif, basându-se pe următórele argumente: Că n'a venit de aĭurea în Moldova, ci că-ĭ local Moldovean, rudă cu Domnitoriĭ, că a fost hirotonit de Metropolitul Galiţieĭ cu învoire Sinodică şi cu voĭa ţĕreĭ. După acéstă intervenire din partea ţĕreĭ către patriarhat, se hotărâşte prin Sinodul Constantinopolitan de a se trimite comisarĭ de acolo patriarhalĭ spre a cerceta causa luĭ Iosif la faţa loculuĭ, întrebând şi supunĕnd la mărturisirĭ atât pe boerĭ cât şi pe tot clerul de a da informaţiile ce ştiŭ asupra hirotonieĭ luĭ Iosif. Dacă aceştĭ comisarĭ vor găsi că aşa este lucrul cum l'a spus deputaţia moldovenilor, atuncĭ să-ĭ învoĭască Metropolituluĭ Iosif a servi cele ale Episcopieĭ şi a-l declara absolvit de aforisire, pentru care li s'a dat şi cărţĭ întru acesta. Cât despre Ieremia, trimisul Metropolit la Moldova din Constantinopol, şi care acum trăĭa servind cele ale Episcopatuluĭ la Târnova, ḑice documentul că n'ar maĭ avea drept de a maĭ reclama Metropolia Moldoveĭ, dacă s'ar constata că acel Iosif a fost legal şi canonic hirotonit şi că este local. In fine i se prescrie Metropolituluĭ Iosif de a nu hirotoni candidaţĭ de diaconĭ de cât la etatea de 25 de anĭ, ĭar preoţĭ la cea de 30 anĭ împliniţĭ.

Anul 1401, Iulie 26, indict. IX. *pag. 528. Vol. II.*

† Mateiŭ cu mila luĭ Dumneḑeŭ Arhiepiscop Constantinopoluluĭ, Romeĭ Nouĕ, Patriarh Ecumenic. †

† Prin Protecdicul Eugenie. †

XIII) Prea nobilul mare Voevod a tótă Moldovlahia, Domnul Alexandru, trimiţênd representanţĭ boerĭ de aĭ sĕĭ şi ĭeromonahĭ cătră modestia nóstră şi cătră dumneḑeescul şi sfântul Sinod a pretins şi ne a rugat ca se găsască ertare Episcopul ce se află acolo, Chir Iosif, pe care l'a argosit sinodic preasfinţitul şi pururea pomenitul Patriarhul acela, Chir Antonie, căcĭ se ḑicea, că, Sêrb Episcop fiind, cum a ocupat acéstă Biserică, pentru aceea şi a trimis în Moldovlahia Arhiereŭ pe Chir Ieremia pentru aceste cuvinte; ducêndu-se acolo s'a întors ĭarăş pentru că a găsit acolo Episcop pe amintitul Chir Iosif, de aceea a şi aforisit tot poporul, a argosit şi aforisit şi pe Chir Iosif dupĕ aceea rugat a ertat tot poporul şi pe Episcop de aforisenie, dar l'a lăsat argos, până se va cerceta despre el sinodic, present fiind şi Chir Ieremia. Acum de curând ne-a raportat şi amintitul mare Voevod şi toţĭ boeriĭ luĭ şi clericiĭ, ĭeromonahĭ şi monahĭ şi prin scrisorĭ şi prin *apocrisiariĭ* lor şi a rugat pe modestia nóstră şi pe dumneḑeescul şi sfinţitul Sinod că să afle ertare ḑisul Episcop Chir Iosif, ca să slujască şi să-ĭ sfinţească pe eĭ, şi să nu fie maĭ mult timp poporul lor cel atât de numeros fără Episcop, fiind-că acum şi Chir Ieremia este cu neputinţă Sinodic să se înfăţoşeze şi să se judece cu Chir Iosif, luând voe de la Biserica luĭ Christos s'a trimis la Târnova pentru ca se lucreze acolo cele ale Arhierieĭ ; aŭ referat însă şi ḑişiĭ apocrisiarĭ, că acest Episcop, Chir Iosif, n'a venit de aĭurea la eĭ, cum spuneaŭ uniĭ, când s'a hirotonit Ieremia, cum se ḑice, ci de acolo fiind şi local şi rudă cu DomniĭTraduce loculuĭ, s'a trimis de cătră toţĭ la Metropolitul

Galiţieĭ, învoire luând Sinodică ca să hirotoniască Episcopĭ la episcopatele Rosieĭ micĭ, între care eraŭ şi Asprocastrul (Cetatea albă), şi s'a hirotonit de acela adevĕrat Episcop al lor, ş'a venit de atuncĭ la eĭ, nu năvălind de aiurea asupra Bisericeĭ lor, cum s'a vorbit. Acestea ascultându-le sinodic am înţĕles şi am hotărît, cu socotinţa şi a întâmplătorilor arhiereĭ şi prea onoraţĭ, in Sfântul Spirit ĭubiţĭ fraţĭ aĭ modestieĭ nóstre şi conliturgisitorĭ, şi am trimis acolo şi pe prea onoratul între Ieromonahĭ, părinte duhovnicesc şi calugăr al meŭ, Chir Grigorie, şi pe prea onoratul dascal al Sfinteĭ Evangeliĭ, Diacon, Chir Manuel Arhondele, în Sfântul Spirit ĭubiţĭ fiĭ aĭ modestieĭ nóstre, ca se cerceteze acolo local acésta pentru maĭ multă siguranţă şi aflarea adevĕruluĭ, şi dacă vor afla, făcêndu-se acolo cercetare locală cu toţĭ marturiĭ, şi a Domnitorilor loculuĭ, a boerilor şi a clericilor, ĭeromonahĭ şi monahĭ, că ast-fel s'a hirotonit de către al Galiţieĭ din început Episcop adevĕrat în Moldovlahia, şi nu aĭurea, ca să-ĭ învoească luĭ ḑişiĭ aĭ noştri să servească şi să hirotonĭască, să sĕvêrşească tóte cele bisericeştĭ ne'npedicat, şi hirotonia ipodiaconilor, diaconilor şi preoţilor şi celor-l-alţĭ clerici şi sfinţirea dumneḑeeştilor bisericĭ, şi în genere tóte cele bisericeştĭ să le sĕvêrşască ne'npedicat. Iar Chir Ieremia venind, dacă nu sta în pace şi nu se linişteşte, ci caută judecată, trebue să se mişte şi să se facă despre ceea ce se va părea canonic despre amêndoĭ şi drept, înainte însă de judecată s'a părut nedrept, că acela să aĭbă cintea cuvenită şi serviciul Episcopal, ĭar acesta să fie argosit, dacă se va dovedi, că n'a năvălit, ci s'a hirotonit pentru o ast-fel de biserică de către cel ce avea permisiunea de a hirotoni la aceste Episcop, care să şi dovedească că acolo s'a hirotonit maĭ întăĭ, şi luând activitatea (lucrarea) datoreşte să fie blând, şi pacĭnic şi către clericiĭ luĭ şi către ceĭ ce n'aŭ făcut nimic nedrept şi afară de lege etc. etc. Se cuvine însă că diaconul ce se va hirotoni să fie de 25

de anĭ, şi nimic se nu lipsească întâmplător din aces timp; ĭar preotul ce are a se face se cuvine să fie de 30 de anĭ; ĭar pe ceĭ ce calcă etatea canonică sfinţitele şi dumneḑeeştele canóne îĭ supun epitimiilor. Decĭ acestea datoreste luând lucrarea să le ţie cu sfinţenie, ca să se găsească şi Episcop canonic, cu harul luĭ Chri tos şi să ĭa resplată de Episcop în ḑiŭa înfricoşată a drepteĭ rĕsplătirĭ. Căcĭ pentru arătarea aceştia şi siguranţă s'a făcut. şi presenta dejudecare şi hotărîre a modestieĭ nóstre spre întărire, în luna Iuliŭ a curgătóreĭ acum, indictionul al noulea, anul 6909, s'a dat în 26. †

† Are şi de mâna cinstită patriarhală acésta: Mateiu, cu mila luĭ Dumneḑeu Arhiepiscop Constantinopoluluĭ, Romeı Noue şi Patriarh Ecumenic. †

Documentul ce urmează tratează tot cestiunea regulăreĭ Metropolituluĭ Iosif. Maĭ întâĭ ne spune ce aŭ istorisit deputaţiĭ Moldovenĭ în cestiunea luĭ Iosif. Cum Exarhul Chir Teodosie n'a isprăvit nimic în cestiunea împacăreĭ Bisericeĭ, de asemenea cum Exarhul Betleemuluĭ căuta să calce şi să subjuge Biserica Moldoveĭ; şi dar deputaţiĭ cer pe Iosif de Metropolit ca unul ce este local şi canoniceşte hirotonit. Asupra acusăreĭ aduse de Patriarhie, pentru ce n'a înştiinţat îndată Iosif Patriarhatul despre hirotonia luĭ, ci a intrat în Biserica Moldoveĭ cu de la sine putere? Respund: Că era ţara în resboiŭ, în schimbărĭ de Domniĭ şi nu putea face încunoştiinţarea canonică. In urma acestor explicaţiĭ se trimit apocrisiariĭ Patriarhatuluĭ cariĭ instalează pe Iosif de Metropolit, şi cu acésta încetează schizma. In fine rógă pe Domnitorul Alexandru cel Bun de a primi bine şi a da cinstea cuvenită trimisuluĭ. Acest document este adresat direct Domnitoruluĭ Alexandru Cel Bun.

Fără dată.

XIV) † Prea nobile, prea gloriosule, prea înţĕleptule mare Voevod al Moldovlahieĭ, Domnule Alexandre, în Sfântul Spirit prea dorite fiĭu al modestieĭ nóstre, vi se doreşte har, pace şi sănătate Domnieĭ tale de către modestia nóstră de la Dumneḑeŭ atot-ţiitorul. Apocrisiariĭ Domnieĭ tale aŭ venit aicea la modestia nóstră şi la dumneḑeescul şi Sfinţitul Sinod şi aŭ spus şi cuvintele Domnieĭ tale din gură, aŭ arătat însă şi scrisorile tale şi s'aŭ cetit Sinodic şi s'aŭ ascultat. Am întrebat şi pe apocrisiarĭ despre Episcopul ce se află în ţara Domniatuluĭ tĕŭ, Chir Iosif, de unde era şi când s'a hirotonit ş'a venit şi s'a aşeḑat acolo, şi cum de atâţa anĭ şi nimic n'a vorbit, şi acum vorbeşte şi cere ca să fie acolo ca Episcop, şi aŭ ḑis apocrisiariĭ Domnieĭ tale: „Că Chir Iosif este om local, al ţĕreĭ nóstre şi rudă Domnilor noştri, şi s'a hirotonit Episcop Moldovlahieĭ de către al Galiţieĭ, Chir Antonie acela, şi nimic nu vorbeşte, ci numaĭ cere ca să'l bine-cuvinteze marea ta sfinţenie ca creştin şi călugăr, ca să şaḑă să caute de enoria luĭ, ĭar Chir Iosif pentru că este Episcop local, să-l bine-cuvinteze marea ta sfinţenie cu Sfântul tĕŭ Sinod, ca să ne bine-cuvinteze şi să ne sfinţească, pentru că de mulţĭ anĭ sîntem în ispite; căcĭ a venit şi acel Chir Teodosie şi de aceea nu s'a odihnit, dar s'a întors curând, şi ĭarăşĭ Chir Ieremia şi nicĭ acesta n'a fost în linişte, fiind că a intrat şi acela în ispite şi ne-aŭ băgat şi pe noĭ şi de atuncĭ şi până acum sîntem în i pite, şi între aceste ĭarăşĭ a venit cel al Betleemuluĭ şi cam voeşte să calce Biserica nóstră, şi se pare că avem Episcop şi noĭ nu avem....." De aceea s'aŭ rugat ca se miluim locul Domnieĭ tale, că este mult şi mare, şi este aprópe nebine-cuvêntat şi fără Episcop, şi să ĭertăm pe Chir Iosif să vĕ bine-cuvinteze. Pentru că nimic n'a scris orĭ n'a trimis până acum apocrisiar Chir Iosif, aŭ ḑis: că a fost resboiŭ în

ţară şi schimbare de Domn, şi când a voit să trimită, atuncĭ a fost împedicat. Aceste aŭ dis apocrisiariĭ Domnieĭ tale şi aŭ cerut; acestea le aŭ audit modestia nóstră şi sfinţitul şi dumnedeescul Sinod. Deci uniĭ din arhiereĭ cestiunea aŭ judecat'o de dreaptă, ĭar la cuvinte aŭ avut multă îndoĭală, ca nu cum-va lucrul să fie alt-fel. De aceea a judecat modestia nóstră că este drept, împreună cu toţĭ Arhiereiĭ, ca se trimitem în Domniatul tĕu apocrisiariĭ noştri. Deci trimitem acolo şi pe prea onoratul între ĭeromonahĭ şi părinte duhovnicesc, Chir Grigorie, călugărul chilieĭ mele şi pe prea onoratul dascal al Sfinteĭ Evangeliĭ a preasfinteĭ nóstre marĭ bisericĭ a luĭ Dumnedeŭ, Diaconul Chir Manuel Arhodele, în Sfântul Spirit ĭubiţĭ fiĭ aĭ modestieĭ nóstre, ómenĭ cinstiţĭ, vrednicĭ şi bunĭ, cărora le-am şi ordonat, ca să facă aşa: că cu voĭa Domnieĭ tale să adune pe boeriĭ notabilĭ, pe preoţĭ şi monahĭ aĭ ţĕreĭ Domnieĭ tale şi să cerceteze lucrul cu scumpătate şi lămurit şi se pronunţe între eĭ aforisenie din partea modestieĭ nóstre, după cum s'aŭ însărcinat şi învĕţat de mine, şi dacă vor audi şi de la eĭ, că Chir Iosif s'a hirotonit de cel al Galiţieĭ pentru Moldovlahia, să-l aşede acolo pe el Episcop adevĕrat prin scrisórea Sinodică a modestieĭ nóstre pe care o posed, ca să servească şi să sfinţească şi să facă tóte ca adevĕrat Metropolit, să lucreze tóte câte se cuvin luĭ, fiind-că aşa este drept, dupre cum şi dumnedeescul şi sfinţitul Sinod a socotit şi modestia nóstră a hotărît. Iar dacă alt fel este lucrul, de cât ceea ce dicem, să vină aicea şi să dea cuvinte la modestia nóstră şi la dumnedeescul şi Sfântul Sinod, şi dacă se va părea drept, atuncĭ se va face, între acestea dacă-l vor afla hirotonisit Episcop acolo de cătră al Galiţieĭ, datoresc aceştĭ apocrisiarĭ aĭ modestieĭ nóstre să'l întărească şi să'l întroneze ca pe un adevĕrat Episcop şi învĕţator aceleĭ ţĕrĭ a Moldovlahieĭ, ca să vĕ bine-cuvinteze şi să vĕ sfinţéscă pe toţĭ; ĭar Chir Ieremia când se va presenta la modestia nóstră orĭ la dumnedeescul şi Sfântul Sinod, atuncĭ să va face judecata, întru cât este

drept, pentru că nicĭ voeşte modestia nóstră să fiţĭ voĭ nebine-cuvêntaţĭ şi fără Episcop, care să pótă să vě sfinţească, nicĭ admite ca să vină mulţĭ şi să calce ca episcopĭ ţara Domniatuluĭ tĕŭ, ci voeşte ca unul să fie adevĕrat, care să pótă să vě sfinţească pe voĭ, fiind-că şi dumneḑeeştele şi sfinţitele canóne acésta învoesc. Primească decĭ Domnia ta şi pe aceştĭ apocrisiarĭ aĭ noştri şi să-ĭ odihnească şi să-ĭ cinstească şi să-ĭ conajute şi sprijine şi la acésta ce scriem şi la câte se vor ruga Domnieĭ tale. Rugăcĭunea şi bine-cuvêntarea mea fie cu Domnia ta şi cu casa ta şi cu tótă ţara ta. †

† Are şi de cinstita mână patriarhală acésta: Luna Iuliu, indict. IX. †

NB. Acest document de sigur, dupĕ conţinutul seŭ, este tot din 1401, şi adresat Domnitoruluĭ Alexandru cel Bun, pentru a înlesni şi învoi cercetarea comisarilor Patriarhieĭ, ceea ce a şi făcut Domnitorul, în scop de a lua sfârşit schisma din Biserica Moldoveĭ.

Acestea sunt tóte documentele privitóre la existenţa ĭerarhieĭ Bisericelor Române, imprimate în „Acta Patriarchatus Conatantinopolitani“ şi despre care n'aŭ avut cunoştinţă nicĭ vechiĭ noştri cronicarĭ şi nicĭ istoriciĭ noştri până când aŭ fost imprimate la 1862 de către Fr. Miklosich şi Ios. Müller.

Documentul privitor la închinarea Monastireĭ Sânţilor Arhangheli de către Dragoş Patriarhuluĭ de Constantinopoli nu l-am maĭ reprodus fiind publicat altă-data în „Biserica Ortodoxă Română“ în întregul sĕŭ.

C. Erbiceanu.

ACTE OFICIALE.

Epistola D. D. Spiridon Patriarh al Alexandrieĭ, ca respuns la încunoştiinţarea făcută de I. P. S. Mitropolit Primat al Românieĭ, că s'a ales în acéstă înaltă demnitate.

Prea Sfinţituluĭ Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, Prea onorat şi Exarh al Plaĭurilor, Locotenent al Cesarieĭ Capadocieĭ, cel întâĭ între Ierarhiĭ Românieĭ şi Preşedinte Sfinţituluĭ Sinod a păziteĭ de Dumnedeŭ Bisericĭ a Regatuluĭ Românieĭ, în Christos Dumnedeŭ prea ĭubit frate şi conliturgisitor al modestieĭ Nóstre, Domnuluĭ Ghenadie.

SPIRIDON, cu mila luĭ Dumnedeŭ Patriarh a mareĭ Cetăţĭ a luĭ Dumnedeŭ Antiohia şi a tot Rĕsăritul, Vĕ trimitem salutarea cea în Christos din inimă frăţască.

De curênd ni s'a adus nouĕ prea dorita interesantă scrisóre, din 3 Iunie anul present, a ĭubiteĭ şi respectateĭ Preasfinţenieĭ Vóstre, în care, urmând obiceĭurilor bune din vechime, predominante în sfinţitele Bisericĭ, Ni vestiţĭ că, dupĕ ce a dat dimisie predicesorul Vostru Preasfinţitul Domnul Iosif, pentru cuvinte de sănĕtate, la 1 Aprilie anul curgĕtor, prin alegerea unanimă a celor ce aŭ drept de vot,

în comformitate cu legea relativă organică a țěreĭ, prin aprobarea și a Majestățeĭ Sale Regeluĭ Românieĭ, V'ațĭ ales, cu buna-voință a luĭ Dumneḑeŭ, Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, prea onorat și Exarh al Plaĭurilor, Locotenent al Cesarieĭ Capadocieĭ, cel întâĭ între Ierarhiĭ Românieĭ și Președinte Sfințituluĭ Sinod.

Pentru buna stare a Bisericeĭ Ortodoxă în tot locul, ĭar maĭ ales a păzituluĭ de Dumneḑeŭ Regat al Românieĭ pururea rugându-Ne, și întărirea și lățirea sfinteĭ nóstre credințĭ ortodoxă prea mult prețuind, Ne-am bucurat și Ne-am veselit pentru promovarea dupě vrednicie, prin harul dumneḑeeșteĭ Proniĭ, a ĭubiteĭ și respectateĭ Vóstre Preasfințeniĭ, pentru evsevia (religiositatea) și virtuțile evangelice, dupě cum din renume cunoșteam că sînteţĭ împodobit, și prin disposiția ĭubireĭ frățeștĭ ce arătațĭ către Noĭ, ĭar în special că prin asigurările prețióse din scrisórea Vóstră despre nestrămutata alipire a Vóstră către dogmele prea Sfinteĭ Bisericĭ Ortodoxă și a păstrăreĭ de către Voĭ nezguduite a sfințitelor hotărîrĭ, a canónelor, obiceĭurilor și a tradițiilor eĭ, s'a făcut unirea, dupě Dumneḑeŭ maĭ apropiată, arătându-Vě asociat credințeĭ și ĭubireĭ. Decĭ manifestând sincera nóstră bucurie pentru acestea, venim din tot sufletul felicitând pe ĭubita și respectata Vóstră Preasfințenie, pentru cele sěvêrșite asupra Vóstră prin harul dumneḑeesc și, îmbrățoșindu-Vě cu sărutare sfântă, Vě asigurăm de ĭubirea nóstră, cerêndu-Vě tot-odată ca să purtațĭ respect și ĭubire reciprocă și către bětrânul Preasfânt Apostolic și Patriarhal tron, și către cele-l-alte respectabile Apostolice tronurĭ patriarhale ale Rěsărituluĭ, pentru ca toțĭ una să cugetăm și se facem maĭ tare legătura unireĭ credințeĭ și ĭubireĭ. Aceste pronunțându-Vi-le ca felicitărĭ, Ne rugăm Mireluĭ

Ceresc și fundatoruluĭ Bisericeĭ, Supremuluĭ și Mareluĭ Arhiereŭ, Domnuluĭ Dumnedeŭ și Mântuitoruluĭ Nostru Iisus Christos, ca să întărească și să lumineze pe ĭubita și respectata Vóstră Preasfinţenie spre a îndeplini cu folos Inalta și Sfinţita servire încredinţată Vouĕ prin dumnedeeasca sa voe, ca pe niște Table de Dumnedeŭ scrise, cinstindu-o și păstrănd dumnedeeștele și apostolicile hotărirĭ și părinteștele și sinodiceștele învĕţăturĭ și ordine, ĭar pe Biserica cea Ortodoxă a păzituluĭ de Dumnedeŭ Regat al Românieĭ să o apere și să bine-cuvinteze din cerĭu pe evseviosul popor românesc, prin rugăcĭunele prea Curateĭ Luĭ Maĭce, a pururea Fecĭóreĭ și Născĕtóreĭ de Dumnedeŭ Maria, a sfinţilor măriţilor și lăudaţilor Apostolĭ și a tuturor celor bineplăcuţĭ din veac sfinţĭ. Amin.

In sfânta nóstră Monastire patriarhală a Velemontuluĭ, în 3 Octomvrie, anul 1893. Indictionul al șaselea.

Iubit în Christos frate,

Patriarhul Alexandrieĭ, SPIRIDON.

Adresa:

Prea Sfinţituluĭ Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, Prea onorat și Exarh al Plaĭurilor, Locotenent al Cesarieĭ Capadocieĭ, cel întâiu între Ierarhiĭ Românieĭ și Președinte Sfinţituluĭ Sinod, în Christos Dumnedeŭ iubit frate și conliturgisitor al modestieĭ nóstre, Domnuluĭ GHENADIE.

La Bucureștĭ.

Serviciul Cuviósei Maicei nóstre Parascheva

ȘI A

SF. GRIGORIE DECAPOLITUL,

Ediția din 1692.

'ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ τῆς τε ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Παρασκεβῆς τῆς Νέας, καὶ τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου, ἅμα καὶ τῶν προεορτίων τῆς ἐν τῷ Ναῷ εἰσόδου τῆς Ὑπεραγίας, Θεοτόκου, διὰ τὸ συμπίπτειν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου. Τυποθεῖσα προσταγῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ ἐκλαμπροτάτου, ἐνδοξοτάτου καὶ χριστιανικωτάτου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπασαράμπα βορβόδα πάσης Οὐγκροβλαχίας, διὰ τὸ ἑορτάξεσθαι λαμπρῶς τὴν μνήμην αὐτῶν κατ' ἔτος ἐν τῇ θεοφριλῇ ταύτῃ αὐθεντείᾳ Οὐγκροβλαχίας.

Ἐν τῷ Βυκυρεστίῳ τῆς Οὐγκροβλαχίας 1692, κατὰ μῆνα Ἰούνιον.

Παρὰ τοῦ ἐλαχίστου ἐν Ἱερομονάχοις Ἀνθίμου τοῦ ἐξ Ἰβηρίας.

„*Serviciile Cuviósei Maicei nóstre Parascheva cea nouă și a Cuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolitul,*

Impreună și înainte prăznuirea a Intrărei în Biserică a Preasfintei Născĕtórei de Dumnedeŭ, pentru că în aceeași

ḑi cade şi sărbătórea Sfântuluĭ, tipărite din ordinul şi cu cheltuĭala prea strălucituluĭ, prea Gloriosuluĭ şi prea Creştinuluĭ Ioan Constantin Bararab, Voevod a tótă Ungro-Vlahia, ca să se serbeze strălucit amintirea lor anual în acéstă de Dumneḑeŭ ĭubită Domnie a Ungro-vlahieĭ.

In Bucureştiĭ Ungro-Vlahieĭ 1692. In luna Iunie.

De cel maĭ mic între Ieromonahĭ Anthim din Iviria".

Pe contra pagină este imprimată Stema Ţĕreĭ, de-asupra căria cetesc inscripţia următóre: *Ioan Constantin Basarab Voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn şi Egemon a tótă Ungro vlahia.*

După acesta urmează o introducere scrisă de Şerban al doilea logofĕt, în care se descrie activitatea literară întreprinsă de Constantin Brâncoveanu, îndată după suirea sa pe tronul Valahieĭ.

Acéstă carte este de mare preţ fiind cea întâĭa între imprimatele luĭ Antim Ivireanu. Iătă acum în traducere română cuprinsul acesteĭ introducerĭ:

„Prea Gloriosuluĭ, prea strălucituluĭ, prea Inălţatuluĭ şi prea măreţuluĭ Domn şi Egemon a tótă Ungrovlahia, Domnuluĭ Domn Ioan Constantin Basarab Voevod, Stĕpânuluĭ meŭ milostiv în tóte şi Domnuluĭ bine-făcĕtor împreună cu închinăcĭunea servilă, tóte cele bune şi de mântuire.

Dupre cum nu se cunóşte artistul cel maĭ bun al arteĭ zugrăvieĭ în alt chip, de cât numaĭ când se adoperă să zugrăvească figura şi persóna aseminea în totul cu prototipul, şi maĭ ales când va desemna cea maĭ escelentă parte a omuluĭ—adică capul—cu o analogie şi potrivire (ἰσομετρίαν) nealterală la tóte semnele şi estensiunele, mărimele şi în genere cele întâmplătóre şi care-ĭ urmează; ast-fel nu este cu putinţă a se arata omul acela, care conservă chipul şi asemănarea adevĕratuluĭ şi de viaţă dătătoruluĭ şi prototipuluĭ—Dumneḑeŭ, ci numaĭ când se arată pe sine cum că se luptă şi caută să sĕvêrşască acele ce Dumneḑeŭ, cel

ce le preconisază, ïubeşte, şi doreşte să se efectue şi să se întâmple. In adevĕr sînt multe acele mijlóce şi întreprinderï necesare care prin credinţa precedentă duc pe om la acel scop, dar organul cel maï escelent din tóte şi ca să ḑic aşa principalul tuturor este, când cineva cu tótă îngrijire se dedă ca să îmfrumuseţeze Biserica luï Dumneḑeŭ cu bunurï obşteştï şi care contribuesc la tótă plinirea creştinătăţeï Ortodoxilor. Aceea ce ḑic cunoscênd bine, piositatea Vóstră, prea strălucite şi ïubitorule de Christos Domn, V'aţï dedat şi Vĕ ocupaţï cu tótă buna-voinţă şi îngrijire ca să Vĕ arătaţï la tótă Biserica universală, fapta cea bună reală ascunsă în tine, ce aï în acéstă preconisare, şi pentru aceea pe lângă alte bunurï ce ḑilnic sĕvêrşeştï pentru folosul multora, aï tipărit şi tipăreştï încă cărţï diferite în limba Elină şi Valahă, pentru a se arata la toţï Adevĕrul conoştinţeï adevĕrate. De aceea şi acum aï imprimat acésta spre cinstea sfinţilor ce se laudă în ea, ïar în realitate spre lauda şi glorificarea însăşï a luï Dumneḑeŭ, căcï după dumneḑeescul Ioan Damaschin, cinstea Servilor către ceï ce aŭ recunoştinţă, dovedeşte respectul către Stĕpânul obştesc, care carte cuprinde serviciul Cuvióseï nóstre Maïce Paraschiva cea Nouă, cum şi serviciul Cuviosuluï părinteluï nostru Grigorie Decapolitul şi viaţa acestuïa în limba vorbitóre, a căruï sfinţite móşte se află în acésta de Dumneḑeŭ păḑită Domnie a Valahieï, în sfinţita şi domneasca Monastire Bistriţa, care s'a zidit şi re'noit de prea glorioşiï şi pururea amintiţiï Voştri strămoşï. Şi fiind-că cade în aceeaşï ḑi, adică la 20 ale luneï Noembrie şi Inainte-Sĕrbarea Intrăreï în Biserica a Preasfinteï Născĕtóreï de Dumneḑeŭ, s'a tipărit în ea şi canonul sĕrbătóreï aceştia, pentru ca serviciul să fie întreg şi lămurit. Şi decï, s'a împărţit la tóte sfinţitele Monastirï şi Bisericï că să se serbeze şi să se laude amintirile ḑişilor sfinţï cu o privighiere maï întinsă şi religiositate. Aceste sînt, prea Inălţate, acele ce reprezintă intern, religiosi-

tatea Vóstră creştinească şi prerogativele cele de Dumnedeŭ imitătóre a le Vóstre, fiind-că dilnic folosiţĭ cu îmbelşugare nu numaĭ *Patria cu tipografie naţională, ci şi pe toţĭ Ortodoxiĭ, ca un alt sóre luminezĭ cu îngrijirea ce aĭ ca să respândeştĭ prin tipar cărţile sfinteĭ Bisericĭ a luĭ Christos*, de aceea fie că să vĕ păzască sănĕtos şi să vĕ ferească pe Inălţimea ta în tronul Domnesc, în sănĕtate şi fericire, în aşezare pacĭnică şi desĕvêrşită mulţămire până la adâncĭ bĕtrâneţe şi la sfârşit să vĕ învrednicească şi Impĕrăţieĭ cereştĭ şi să vĕ hărăzască acele, care, după dumnedeescul Apostol, ochiul nu le-a vĕdut, urechĭa nu le-a audit şi la inima omuluĭ nu s'aŭ suit, pe care le-a pregătit Dumnedeŭ celor ce'L ĭubesc pe El".

In oraşul Bucureştiĭ Ungrovlahieĭ. 1692, luna Iunie.

Al străluciréĭ Vóstre cel maĭ mic
şi credincĭos serv.
Şerban al II-lea Logofĕt.

Cartea maĭ cuprinde şi următórele însemnărĭ, scrise pe coperta eĭ şi care fiind din acelaşĭ timp scrise, le reproduc aicea:

1) „Acéstă carte este a sfinteĭ şi dumnedeeşteĭ Monastirĭ Glavacĭoguluĭ, dată de Preasfinţitul Metropolit Theodosie. Leat 7206=1692".

2) „Scris-am eŭ Logofĕtul Mihaĭ ot Metropolie za Bucureştĭ".

3) „Scris-am eŭ Vasilie Laudatu Tipograhul ot Măgurele. Leat 7206=1692".

4) „Acéstă stântă şi dumnedeească cartea este dăruită de luminat şi milostiv Domn Ioan Constantin Voevod dumnedeeşteĭ Mănăstirĭ Glavacĭogul, în dilele Preasfinţituluĭ Metropolit Chiriu Chir Theodosie. Leat 7210, Ghenar 21".

5) „Să se ştie de când aŭ venit popa Ión ot Chiriac de aŭ făcut Sfânta liturghie d'inpreună cu diaconul Ştefan, în

ḑilele Domnului Ioan Constantin Basarab Voevod, în luna lui Dechemvrie, ḑiŭa 17. Leat 7206=1692“.

In aceste însemnări ni s'aŭ conservat: 1) Datina veche de a să dărui de către Domni cărţi pe la Biserici. 2) Numele unui gramatic al Metropoliei de pe atunci Mihail, 3) Numele unui tipograf necunoscut din Măgurele, Vasilie Laudatu, şi al 4) că un preot Ioan cu un diacon Ştefan aŭ servit liturgia la Glavacïog, ceea ce se vede că era ca un eveniment acésta pe atunci.

Conţinutul cărţeĭ. Cartea cuprinde, după prefaţă, maĭ întăĭ serviciul Vesperineĭ micĭ şi apoliticul (troparul) „Intru tine maĭcă cu osîrdie s'a mântuit“... Acest tropar, observ, a fost înlocuit la 1817 cu altele două, unul compus de Dimitrie Goudelà, profesor în Iaşĭ de filosofie, ĭar altul de Benedict Diaconul din Rusicu— în Muntele Athonuluĭ. Aceste tropare sînt acomodate la locul unde sînt sfintele móşte şi între altele cetesc în cel întăĭ: „.... Μῆτερ πανεύφημε, Μολδαβίας τὸ καύχημα τὸ σεπτὸν, καὶ βεβαίας προστάτις Παρασκεβή.... Maĭcă prea lăudată, a Moldoveĭ lauda cea prea cinstită şi sigură protectóre Paraschevo... [1]). După Vesperina cea mică urmează cea mare. Observ că la Stihóvnă, Mărirea cuprinde laude oraşuluĭ Moldoveĭ, dovadă, că la 2692 Cuviósa Pararcheva era sărbătorită de toţĭ Românii ca protectóre, ĭată ce ḑice: „'Αγάλλου ἐν Κυρίῳ πόλις Μολδαβίας ἐν κόλποις κατέχουσα σκῆνος τὸ τῆς ὁσίας... Bucură-te în Domnul cetatea Moldoveĭ în sinurĭ ţiind cortul Cuvióseĭ....“ Cine este autorul aceşteĭ Mărirĭ? Nu este cunoscut. Probabil să fie Meletie Sirig, cum vom vedea. Tot serviciul dar până la canóne este fórte vechiŭ. Canonul însă este compus de Meletie Sirig=ποίημα Μελετίου τοῦ Συρίγου—Facerea luĭ Meletie Sirig. Acest serviciŭ l'a compus Meletie Sirig în Iaşĭ pe timpul luĭ Vasilie Lupu, pentru că el a luat parte şi la Sinodul din Iaşĭ, trimis de

---

[1]) Veḑĭ ediţia „Slujba Cuvióseĭ Maĭceĭ nóstre Parascheva“, 1842, în Greceşte şi Româneşte, în tipografia Metropolieĭ din Iaşĭ.

Patriarhul din Constantinopol şi unde a stat maĭ mulţĭ anĭ. Maĭ ştim că tot acest Meletie Sirig a scris în Iaşĭ Κατὰ τῶν Καλβινῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων Κυρίλλου τοῦ λουκάρεως— „Contra capitulilor Calvinice şi a întrebărilor luĭ Ciril Lucaris“. De asemenea a tradus în greceşte din ruseşte Mărturisirea Ortodoxă a luĭ Petru Movilă la Sinodul din Iaşĭ 1642, precum şi parafrasarea din limba veche a Basilicalilor în limba vorbitóre greacă, din care apoĭ a extras şi tradus în româneşte Logofĕtul Eustratie legile Impĕrăteştĭ, imprimate sub Vasilie Lupu. Din acestea resultă, că Meletie Sirig a jucat un rol însemnat în literatura română din Moldova pe timpul luĭ Vasilie Lupu. El ştia pe lângă greceşte, latineşte şi italieneşte, pentru că studiase în Veneţia [1]).

Prin urmare serviciul Cuvióseĭ Maĭceĭ nóstre Parascheva este parte fórte vechiŭ, înainte de a fi aduse sfintele eĭ móşte în Moldova de Vasilie Lupu, ĭar canonul este scris în Iaşĭ de Meletie Sirig între aniĭ 1641--1644.

La acest serviciŭ s'a maĭ adaus la începutul seculuLuĭ present două tropare, unul de Dimitrie Goudelà şi altul de Benedict. Acest serviciŭ a fost acomodat la timpul şi locul unde i s'a adus móştele [2]).

Maĭ cuprinde şi serviciul Cuviosuluĭ părinteluĭ nostru Grigorie Decapolitul, care se află în respectata Monastire Bistriţa Valahieĭ.

Peste din serviciŭ şi aicea este mult maĭ vechiŭ, ĭar parte este scris în Valahia de Mateiŭ Metropolitul Mirelor şi fost Egumen la Mănăstirea Dealuluĭ de lângă Târgovişte. La seria a II-a a stihirilor de la Vesperină cetesc: Ἕτερα στιχαρὰ τοῦ ἁγίου ὅμοια, πόιημα Ματθαίῳ Μητροπολίτῃ

---

1) Vedĭ Σάθα Νεοελληνικὴ φιλολογία, pag. 255—260, idem Παπαδοπούλου Βρετοῦ vol. I, pag. 246, idem Θέατρον ἑλληνικόν. Ζαβίρα pag. 443—448.

2) Vedĭ ediţia greco-română din Iaşı, 1842.

Μυρέων—Alte stihirĭ ale Sfântuluĭ asemenea, facerea luĭ Mateiŭ Metropolitul Mirelor. La Stihira I-a chĭar vĕd a-acéstă frasă: Μπίστριτζα δὲ, ἡ μονὴ ἡ σεβάσμιος, καταλαμπρύνετο χάρισι ταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰάσει ἐπαντλήζετο—„Iar Bistriţa, respectata Monastire“ s'a strălucit cu harurile luĭ şi s'a adăpat cu vindecare. Acésta înseamnă, că serviciul a fost compus în ţară şi s'a acomodat loculuĭ. Apoĭ se maĭ vede acésta şi din Mărirea de la Vesperină unde se ceteşte ĭarăşĭ: Σῶσον ἅγιε προσευχαῖς σου τὸν πιστότατον ἡμῶν Ἡγεμόνα, καὶ διαφύλαξον αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου. Ὑπὲρ γὰρ τῆς εὐσεβείας ἐκ στατεύει θερμῶς—„Salvează sfinte cu rugăcĭunele tale pe prea credincĭosul nostru Domnitor, şi-l păzăşte pre el în ḑiŭa resboĭuluĭ. Căcĭ pentru buna credinţă se luptă cu căldură“.

Acésta înseamnă ĭarăşĭ, că serviciul a fost scris în ţară şi acomodat loculuĭ, invocând ajutorul Sfântuluĭ asupra Domnitoruluĭ Românilor din Valahia, ce purta resbóe cu neortodoxiĭ şi păgâniĭ pentru apararea Religieĭ strămoşeştĭ.

Canónele sînt două, unul facerea luĭ Iosif, care-ĭ maĭ vechiŭ şi altul a luĭ Mateiŭ Metropolitul Mirelor, în care la Oda a III-a să ḑice: „Ceĭ între sfinţiĭ asceţĭ, Grigorie, rógă pe făcĕtorul tuturor şi Stĕpânul pentru întru tot piosul (Domn) pe care-l păzĕşte în rĕsbóe, ĭar hordele barbare, pe tóte supune-le acestuĭa“. Şi aicĭ se vede clar, că Domnul timpuluĭ era în grele împrejurărĭ din partea barbarilor şi a vecinilor, cu cariĭ bătea resboĭ şi Metropolitul Mateiŭ invocă ajutorul Sfântuluĭ Grigorie asupra Domnuluĭ ţĕreĭ. Iarăşĭ dar localisare şi acomodare împrejurărilor—lucru permis de Biserică. Oare să nu fi fost acest Domnitor resboĭnic pentru credinţă şi îndependenţă chĭar Marele Viteaz al Românilor Mihaiŭ? Fórte probabil mi se pare, pentru că Metropolitul Mateiŭ al Mirelor era şĕzător în Valahia—la Monastirea Dealul—după cum constat dintr'un manuscript autograf al seŭ şi care pórtă data 1600 şi pe care-l posed în biblieteca mea.

Cine a fost acum şi acest Mateiŭ al Mirilor? El era de origină grec din Pogoniana, era un om învĕţat ş'a scris şi asupra istorieĭ Ungro-vlahieĭ în versurĭ începênd de la Şerban Vodă până la Mihaiŭ Bravul. Pe când era ca Egumen la Monattirea Dealuluĭ, între aniĭ 1590—1621 a scris şi acest serviciŭ pe lângă alte opere ale sale, a maĭ scris şi asupra papistaşilor [1]).

Formatul. Este în quarto, pe hârtie de pânză, litera cicero, dar c'am uzată. Am întâmpinat în text multe erorĭ. Ornamentarea este simplă de tot, se potriveşte cu cea întrebuinţată în Pravila mică de la Govora.

C. E.

[1]) Vedĭ Σάθα Νεοελληνικὴ φιλολογία, pag. 403, idem Ἑλληνικὸν Θεάτρον ὑπὸ Ζαβίρα pag. 418, idem Παπαδοπούλου Βρετοῦ, vol. II, pag. 38. Idem Bibliothèque Grècque Vulgaire publiée par Emile Legrand. Tome II, pag. 131—332 şi Introducerea la acest volum pag. LXXXIII—LXXXVI.

Cu multă întristare și mâhnire sufletească anunțăm încetarea din viață a

Preasfinţitului Inocentie Chiţulescu,

EPISCOP EPARHIEI DE BUZEU,

Sâmbătă la 13 ale luneĭ spre Duminică la 10 ore nóptea s'a dat sufletul în mâna făcĕtoruluĭ a tóte DUMNEDEŬ. Preasfinția Sa s'a născut la 1819, în Bucureștĭ, în Suburbia Popescu (Jignița), era fiŭ de preot, pentru care cuvênt și el ușor a îmbrățoșat misiunea preoțieĭ. Studiile sale și le-a făcut în Seminariul Sf. Mitropoliĭ din Bucureștĭ, în

Liceul Sf. Sava, şi în urmă şi le-a desĕvêrşit la Universitatea din Pesta, trimis acolo cu stipendiul Statuluĭ. La 1843 a îmbrăcat schima monahală în sf. Metropolie din Bucureştĭ, ĭar la 1846 a fost hirotonit diacon şi la 1852 preot. De la 1850 şi până la 1863 a fost profesor şi director Seminariuluĭ metropolitan din Bucureştĭ. In acest înterval a fost onorat şi cu rangurile biserіceştĭ de Protosinghel şi şi Arhimandrit de către Nifon Metropolitul. In anul 1860 a fost numit şi Egumen la Monastirea Dealuluĭ pe care a administrat'o până la 1868, de la care timp s'a numit Locotenent al Episcopieĭ Rîmniculuĭ-Noul Severin, vĕduvă fiind acea Eparhie prin încetarea din viaţă a Episcopuluĭ Calinic. La 1872 a fost hirotonit Episcop titular de către Metropolitul Nifon, cu numirea Stavropoleos, ĭar la 1873 a fost ales de marele colegiŭ electoral, comform legeĭ promulgate în acel an, Episcop al Eparhieĭ Buzeuluĭ. De la 1873 şi până la 1893, Noembrie în 13 a păstorit neîntrerupt acea Eparhie, timp de 20 de anĭ. Preasfinţia Sa avea o natură blândă şi liniştită, un suflet pacĭnic şi conciliator, urà rĕsbunarea, fugea de intrigĭ şi clivetirĭ, ducea o viaţă maĭ mult retrasă şi singuratică. Ca administrator al Eparhieĭ Sale era ne'ntrecut, drept către toţĭ, ne-

abusiv şi de o exactitate rară în îndeplinirea disposiţiilor disciplinare şi administrative, aşa că de sigur încetarea sa din viaţă a lăsat cele maĭ viĭ regrete atât păstoriţilor seĭ spirituali, cât şi la tot Clerul Eparhieĭ Sale. A trecut de la noĭ, după o scurtă suferinţă, în tótă cunoştinţa şi liniştea, în vrâstă de 74 anĭ, regulându-şĭ singur, încă fiind în viaţă, prin disposiţiĭ testamentarea, chipul cum trebue să se urmeze cu averea sa după mórte. Tot avutul seŭ şi l'a afierosit Instituţiilor de bine-facerĭ ale Ţěreĭ. Fie-ĭ ţărîna uşóră!

C. Erbiceanu.

Regulamentul Seminarielor.

Dispositiunĭ generale.

Art. 1. Instrucţiunea personaluluĭ clerical inferior se dă numaĭ în seminariĭ.

Seminariştiĭ sunt: internĭ, bursierĭ şi solvenţĭ.

Art. 2. Eleviĭ Seminariuluĭ Nifon Mitropolitul vor avea aceleaşĭ drepturĭ şi îndatorirĭ ca şi eleviĭ Seminariilor Statuluĭ, îndata ce ministrul instrucţiuneĭ publice va constata, printr'o decisiune publicată în buletinul ministeruluĭ, că Seminarul Nifon a adoptat întru totul programa Seminarielor Statuluĭ.

La orĭ-ce abatere, acéstă decisiune se va putea revoca, şi în acest cas, eleviĭ Seminariuluĭ Nifon nu se vor maĭ putea bucura de drepturile seminariştilor Statuluĭ.

Pănă la clasa a IV-a eleviĭ Seminaruluĭ Nifon pot trece la alte şcolĭ secundare, trecênd examenul de diferenţa materiilor dintre programa Seminarielor şi aceea a şcóleĭ în care voesc să intre.

De la clasa a IV-a în sus, eleviĭ Seminariuluĭ Nifon, spre a putea trece la alte şcolĭ secundare, vor trece examen de admitere asupra tuturor materielor claseĭ inferióre aceleea în care voesc să fie primiţĭ.

Art. 3. Pe lângă fie-care Seminar cu curs superior va fi şi o şcólă de aplicaţie. Organisarea acesteĭ şcóle este cea prevĕdută prin regulamentul legeĭ învĕţămêntuluĭ primar şi normal primar.

Art. 4. Pănă la votarea legeĭ învĕţămêntuluĭ secundar, materiile prevĕdute în programa Seminarielor se împart între următorul numĕr de profesorĭ:

a) La Seminarul superior.

Un profesor de limba română.
Un profesor de limba latină.
Un profesor de limba germană.
Un profesor de matematică.
Un profesor de istorie și geografie.
Un profesor de științele fisice și naturale.
Un profesor de științele religióse.
Un profesor de caligrafie și desemn.
Un maestru de musica bisericéscă.
Un maestru de musica vocală.
Un maestru de gimnastică și jocurĭ gimnastice.

b) La Seminariul inferior.

Un profesor de limba elenă.
Un profesor de limba latină.
Un profesor de limba română.
Un profesor de limba germană.
Un profesor de științele matematice.
Un profesor de științele fisice, chimice și agronomice.
Un profesor de istorie și geografie.
Un profesor de igienă, medicina populară, anatomie și fisiologie umană. Acesta va fi și medicul internatuluĭ.
Un profesor de filosofie și pedagogie.
Un profesor de desemn și caligrafie.
Un maestru de musica bisericéscă.
Un maestru de musica vocală.
Un maestru de gimnastică și jocurĭ gimnastice.
Un maestru de lucru manual.

Studiile religióse vor fi împărțite de ministru între douĭ saŭ cel mult treĭ profesorĭ. Până la nouĭ disposițiunĭ aceste studiĭ vor fi împărțite între treĭ profesorĭ și anume:

Un profesor de esegetică și istoria bisericéscă.
Un profesor de dogmatică, morală și dreptul canonic.
Un profesor pentru pastorală, liturgică, omiletică și exercițiĭ de predică.

Orĭ de câte orĭ ministrul va crede cu cale, el va putea, cu avisul inspectorilor învĕțământuluĭ secundar, uni catedra de limba latină cu cea de limba română orĭ cu o parte a limbeĭ elene, catedra de matematică cu cea de științe fisice naturale orĭ cu științele fisico-chimice și agronomice, catedra de musica vocală cu cea de musica bi-

sericéscă și catedra de științele religióse din cursul inferior cu cea de limba română saŭ de istorie și geografie.

Ministrul instrucțiuneĭ póte, de va găsi cu cale, să dea profesoruluĭ de limba elenă, saŭ un al doilea profesor, saŭ pedagogĭ ajutătorĭ însărcinațĭ numaĭ cu supraveghiarea lucrărilor scrise ale elevelilor. Aceștĭ pedagogĭ nu numĕră între pedagogiĭ însărcinațĭ cu serviciul interior. De asemenea pedagogĭ, în condițiunile de maĭ sus, se pot da și pentru limbele latină și română. Când ministrul unește catedra de matematicĭ cu cea de științele fisice și agronomice, parte din aceste din urmă le póte da unuĭ profesor plătit cu diurnă, ce se va fixa prin budget.

Art. 5. Pentru studiul limbeĭ germane, atât în seminariile inferióre cât și în seminariile superióre, vor fi pedagogĭ specialĭ, însărcinațĭ să supravegheze lucrările scrise ale elevilor, și să facă cu dênșiĭ exerțiĭ de convorbire în limba germană în anume ore de meditație, cari se vor fixa de către profesorul de limba germană, cu aprobarea inspectorilor învĕțământuluĭ secundar.

Art. 6. Pedagogiĭ specialĭ de care se face mențiune în articolele precedente vor putea fi retribuițĭ cu retribuțiune maĭ mare de cât ceĭ-l-alțĭ pedagogĭ.

Art. 7. Până la votarea legeĭ învĕțământuluĭ secundar, profesoriĭ seminariilor vor primi retribuțiunile prevĕḑute în legea de la 1883. Suplinitorilor de catedre, cari aŭ maĭ mult de 14 ore pe sĕptĕmână și cari ar putea fi împărțite în două catedre, nu li se va face reținerea de 30 la sută.

Art. 8. Scolariĭ seminariilor superióre nu pot trece la alte școlĭ secundare, nicĭ a se presinta la bacalaureat, de cât după ce aŭ rĕspuns fisculuĭ suma cheltuită de Stat cu întreținerea lor din anul intrăreĭ lor în seminariŭ. Acéstă sumă se fixéză la leĭ 400 pe an pentru solvențĭ și 700 leĭ pe an pentru bursierĭ.

Dispensa de restituirea acesteĭ sume nu se póte acorda de cât în casul căpĕtăreĭ uneĭ infirmitățĭ, care face pe seminarist neapt pentru cariera clericală. Acéstă infirmitate se va dovedi de către medicul internatuluĭ, și ministrul nu va putea acorda dispensa de cât după ce a luat și avisul episcopuluĭ respectiv.

Pentru trecerea în școlĭ profesionale, și anume: de agricultură, de comerciŭ și de meseriĭ, ministrul póte acorda dispense orĭ când.

Cele-l-alte condiţiunĭ cu cariĭ eleviĭ seminariştĭ pot trece la alte şcóle secundare saŭ a se presinta la bacalaureat, se vor fixa prin regulamentele respective.

In orĭ-ce cas eleviĭ seminariilor superióre vor trebui să trécă examene de tóte materiile, ĭar nu numaĭ de diferinţă.

Examenele trecute saŭ diplomele căpĕtate cu violarea disposiţiunilor din acest articol sunt nule.

Examenul de absolvire.

Art. 9. Eleviĭ seminariştĭ, absolvenţĭ aĭ claseĭ a opta, vor trece un examen general de absolvirea Seminaruluĭ.

Acest examen se trece în urma examenuluĭ claseĭ a opta în luna Iunie. Acest examen constă din douĕ probe: una în scris şi alta orală:

Proba în scris se va compune din:

O versiune din limba elenă în limba română.

O composiţiune în limba română (un subiect istoric).

O temă din limba română în cea germană.

Proba orala se va compune din:

Citirea şi explicarea uneĭ bucăţĭ din literatura română, alésă din autoriĭ citiţĭ în cursul Seminaruluĭ superior.

Intrebărĭ din dogmatică, liturgică saŭ istoria bisericéscă.

Citirea dintr'un autor german şi explicarea în limba germană.

Citirea şi explicarea unuĭ autor elen din ceĭ citiţĭ în clasă.

O predică scurtă luând de temă un text din evangelie ales de elev. In apreciarea acesteĭ probe se va ţine în sémă curăţenia limbeĭ şi corecţiunea fraseĭ.

Seriile de absolvenţĭ aĭ Seminaruluĭ superior, cari din pricină că aŭ urmat sub vechile programe, nu aŭ avut în clasă limba germană saŭ altele din studiile de maĭ sus, vor fi dispensaţĭ de aceste materiĭ.

In fie-care an ministrul va lua mĕsurĭ pentru aplicarea disposiţieĭ din aliniatul precedent.

Art. 10. Atât la probele în scris cât şi la probele orale, notele se daŭ de la 0—10.

Candidatul care nu are cel puţin nota 5 la fie-care din aceste materiĭ şi cel puţin media 6 nu capĕtă diploma de absolvire. El se póte presenta din noŭ în anul următor. Dupĕ acésta nu se maĭ póte presenta.

Art. 11. Media se calculéză în parte pentru proba scrisă şi pentru proba orală, şi media generală se face adunênd aceste douĕ mediĭ.

Art. 12· Candidații cari nu obțin diploma de absolvire nu se pot nicĭ înscrie la facultatea de teologie, nicĭ bucura de drepturile acordate seminariștilor prin legea cleruluĭ mirean și a seminariilor.

Art. 13. Examenul de care se vorbește în articolele precedente se va trece dinaintea uneĭ comisiunĭ de treĭ membri, numițĭ de ministru dintre profesoriĭ seminaruluĭ superior. Acéstă comisiune va fi presidată, atât la Iașĭ cât și la Bucureștĭ, de un profesor al facultățeĭ de teologie, delegat de ministru.

In cas de divergință, votul sĕŭ este hotărîtor.

Procedura examenuluĭ va fi aceeașĭ ca la examenul de admisiune al seminariștilor, așa cum se hotărăște maĭ la vale.

Art 14. Pentru absolvențiĭ Seminaruluĭ superior, examenele prevĕḑute de legea învĕțămêntuluĭ primar și de legea cleruluĭ mirean, pentru a le da dreptul să fie numițĭ învĕțătorĭ, se vor trece la începutul luneĭ Septemvrie.

Comisiunea, dinaintea căria se vor trece aceste examene, se va alcătui, de către ministrul instrucțiuneĭ publice, dintre profesoriĭ Seminaruluĭ și aĭ școlelor normale de învĕțătorĭ, după normele stabilite în regulamentul legeĭ învĕțămêntuluĭ primar.

Despre seminariștiĭ cari vor reuși la aceste examene se va ține, la ministerul instrucțiuneĭ publice, un tabloŭ separat.

Despre admiterea în Seminar.

Art. 15. Seminariștiĭ sunt: internĭ, bursierĭ și solvențĭ.

Bursele se daŭ prin concurs.

Solvențiĭ pot fi dispensațĭ de taxe, dacă se disting la studiĭ și la purtare, așa cum se va fixa maĭ la vale.

Art. 16. Locurile vacante de internĭ, bursierĭ și solvențĭ în seminariĭ se daŭ prin concurs, și numaĭ pentru clasa I și a IV, în casul în care locurile vacante în clasa IV nu se pot umple cu absolvențĭ Seminariuluĭ inferior.

Art. 17. Numĕrul locurilor vacante în diversele seminariĭ se vor publica prin „Monitorul oficial“ și buletinul ministeruluĭ pe ḑiŭa de 15 Iulie.

Art. 18. De la 1—27 August, concurențiĭ, prin representanțiĭ lor, vor trebui să se adreseze la direcția Seminariuluĭ pentru cari doresc a concura.

Art. 19. Cererile vor fi însoțite de următórele acte;

a) Pentru clasa I;

1. Actul de naştere, prin care să se constate că are vêrsta între 12 şi 13 anĭ;
2. Actul de vaccină saŭ dovadă că a zăcut de vĕrsat;
3. Actul doveditor că este român. Acest act va fi dat de primar;
4. Actul de botez;
5. Certificat că a terminat cursurile uneĭ şcóle primare superióre, saŭ că, trecênd cursurile uneĭ şcóle primare inferióre, a depus la verĭ o şcólă primară din ţară, rurala saŭ urbană, un examen de diferinţă dintre cursurile şcóle ı primare inferióre şi ale şcóleĭ primare superióre;
6. Certificat de bună purtare liberat de direcţia şcóleĭ unde a urmat cursul primar.

b) Pentru clasa a IV:

1. Actul de naştere prin care să se constate că are vêrsta între 15—16 anĭ;
2. Actul de vaccină saŭ dovadă că a zăcut de vĕrsat;
3. Certificatul prin care se constată că a absolvit treĭ clase gimnasiale, saŭ un alt curs secundar declarat echivalent;
4. Certificat de bună purtare, liberat de direcţia şcóleĭ unde a urmat;
5. Actul doveditor că este român. Acest act se va libera de primărie;
6. Actul de botez.

Pentru tóte aceste vêrste se póte acorda de minister dispense până la maximum doĭ anĭ în plus.

Art. 20. In séra de 27 August, directorul Seminariuluĭ închide înscrierea şi procede la facerea tablouluĭ concurenţilor, cu arătarea tutulor calităţilor lor, aşa cum s'a cerut maĭ sus.

Art. 21. In ḑiŭa de 30 August, inspectornl învĕţămêntuluĭ secundar întocmeşte o comisie de treĭ membri dintre profesoriĭ şcóleĭ.

Inspectorul saŭ un delegat al ministeruluĭ póte lua parte orĭ când în aceste comisiunĭ. In acest cas el are preşedenţia, şi în cas de divergenţă părerea sa hotărăşte.

Art. 22. La 1 Septembrie se face examinarea medicală a tutulor candidaţilor. Medicul va respinge pe toţĭ ceĭ ce nu sunt de constituţiune exelentă, pe toţĭ ceĭ nedesvoltaţĭ,

saŭ cari aŭ simptome de bóle ereditare, precum și pe ceĭ cari nu aŭ o înfățișare potrivită cerințelor canonice pentru aceĭ ce doresc a deveni preoțĭ.

Art. 23. Candidațiĭ admișĭ de medic și cari vor poseda actele în regulă vor fi supușĭ la două seriĭ de probe, scrise și orale.

Probelele scrise vor fi:

A) Pentru clasa I:

a) Din limba română (o pagină dictată în care să se aprecieze corectitudinea limbeĭ și caligrafia. Subiectul se va alege din religie);

b) Din aritmetică (un exercițiŭ ușor cu numere întregĭ saŭ decimale).

B) Pentru clasa IV:

a) Din limba română (o composițiune ușóră, narațiune, scrisóre, etc.).

b) Din aritmetică (o problemă de forța celor ce se daŭ în clasa a III-a a liceelor clasice);

c) Din caligrafie (o pagină dictando și alta caligrafie propriŭ ḑisă).

Examenul în scris se ține la 2 Septembre.

Art. 24. Pentru fie-care probă scrisă se acordă cel mult o oră și jumătate.

Art. 25 In sala de examen nu intră de cât candidațiĭ, purtând asupra lor necesariile pentru scris (cernélă, condeiŭ, penițe, hârtie sugătóre, curată) și profesoriĭ însărcinațĭ să'ĭ priveghieze. Eleviĭ cari vor intra în sala de examen cu cărțĭ, caiete saŭ foĭ scrise se elimineză de la concurs, încheiându-se un proces-verbal constatator de acésta.

Art. 26. Fie-căruĭ candidat 'ĭ se va da la intrarea în sală două cóle de hârtie albă, semnate de președintele comisiuneĭ, pe care candidatul le va înapoia după ce'șĭ va scrie teza.

Art. 27. Fie-care candidat semneză teza la colțul de jos din dréptа pagineĭ a 3-a. Colțul apoĭ, înduoit în mod uniform, va fi lipit cu céră roșie de profesorul supraveghiător.

Art. 28. Intr'o sală, sub priveghiarea unuĭ profesor, nu pot lucra maĭ mult de 25 candidațĭ. Grupurile de 25 se vor forma de pe tabloul scris în ordinea alfabetică. Dacă comisia crede necesar póte micșora numĕrul ce formeză o grupă.

Când candidații sunt maĭ numeroșĭ, președintele póte delega un supraveghiător ad-hoc pentru grupa la care nu ajunge numĕrul membrilor din juriŭ.

Tóte grupurile lucréză acelașĭ subiect în acelașĭ timp.

Art 29. Subiectul îl trimite în plic închis insp^ectorul general al învĕțămêntuluĭ secundar, afară de proba de caligrafie, care se alege de președintele juriuluĭ. Acest plic se deschide în diminéța ḑileĭ de 2 Septembrie, față cu juriul, în momentul de a se începe lucrarea scrisă.

Art. 30. Fi-care membru supraveghiător comunică imediat candidaților subiectul în sala respectivă.

Art. 31. Probele scrise, semnate de profesorul priveghiător, se cercetéză de comisie care hotărăște.

Art. 32. La fie care probă scrisă se pune o notă variind după valórea tezeĭ de la 1—10. Suma notelor de la tóte probele împărțită cu numĕrul probelor dă media examenuluĭ scris.

Art. 33. Candidatul care va avea media scrisuluĭ 6, avênd în acelașĭ timp la fie-care materie în parte cel puțin patru, se admite la oral. Pentru clasa I proba scrisă nu este eliminatorie.

Art. 34. Numele candidaților, declarațĭ admisibilĭ în conformitate cu aliniatul precedent, se anunță imediat prin afiș, pus pe zidul școleĭ, sub semnătura președinteluĭ.

Art. 35. In ḑiŭa următóre, după pronunțarea resultatuluĭ examenuluĭ scris, se începe examenul oral.

Probele orale vor fi:

A) *Pentru clasa I:*

a) Intrebărĭ asupra limbeĭ române;

b) Istoria și geografia țĕreĭ;

c) Matematicĭ (exercițiĭ ușóre);

d) Intrebărĭ asupra istorieĭ sacre;

B) *Pentru clasa IV:*

Examenul oral se va face asupra materiilor cuprinse în programul celor treĭ clase gimnasiale clasice, cestiunĭ asupra limbeĭ române, matematicelor, limbeĭ latine, istorieĭ și geografieĭ.

Art. 36 La notarea și calcularea medieĭ exam euulu oral se va observa norma de la examenul scris (art. 32) Media examenuluĭ scris adunată cu a examenuluĭ oral și împărțită cu două va da media generală.

Art. 37. Ordinea clasificăreĭ se face după media generală

şi se declară bursierĭ, la rând, în limita locurilor vacante, ceĭ cari aŭ media generală de cel puţin 7. Resultatul concursuluĭ se va afişa spre ştiinţa tuturor.

Art. 38. Dacă locurile vacante nu se pot ocupa în condiţiunile articoluluĭ precedent, comisiunea le póte completa cu solvenţĭ dintre candidaţiĭ cari aŭ obţinut media generală peste 6.50 la concursul de burse, şi cari declară că primesc condiţiunile prevĕḑute maĭ jos pentru solvenţĭ.

In lipsă se pot primi solvenţĭ şi fără concurs, cari aŭ media ultimuluĭ an al şcóleĭ ce aŭ frecuentat, peste 7.50.

Art. 39. Lucrările comisiuneĭ se vor înainta ministeruluĭ spre aprobare.

Probele scrise ale candidaţilor se vor păstra timp de un an în arhiva şcóleĭ.

Bursieriĭ declaraţĭ admi,ĭ până la aprobarea lucrărilor de minister pot fi primiţĭ provisoriŭ în internat de către directorul Seminariuluĭ.

Art. 40. Ministerul hotărăşte până la 15 Iulie câţĭ din solvenţĭ din Seminar vor fi dispensaţĭ de plata taxelor. Aceştia se vor alege în ordinea clasificăreĭ fără a trece nicĭ odată maĭ jos de ceĭ cari aŭ obţinut media generală 8. Intre ceĭ cu media generală 8, ministerul va alege pe ceĭ cu purtarea maĭ bună.

Solventul este dispensat de taxe numaĭ pentru un an.

Pentru a se bucura şi de aci înainte de dispensă, el va trebui să capete în anul următor cel puţin media 7.50 şi să aibă o purtare bună.

Condiţiunile solvenţilor.

Art. 41, Se vor percepe următórele taxe anuale pentru un solvent:

300 leĭ pentru solvenţiĭ intraţĭ din clasa I, şi 400 leĭ pentru ceĭ intraţĭ din clasa IV. In aceştĭ banĭ nu se cuprind haĭnele, rufele şi cărţile.

Art. 42. Taxele se vor plăti în două rate: prima la începutul anuluĭ şcolar în Septembrie, a doŭa la 1 Fevruar.

Art. 43. Când un solvent va fi depărtat definitiv din şcólă pentru nedisciplină, saŭ se va retrage de bună voe din internat, după 15 ḑile de la plata uneĭ rate, nu i se va restitui nimic.

Art. 44. Taxele se vor depune la una din casieriile generale ca venit la Stat. Chitanţele se vor înainta direcţiuneĭ seminariilor respective.

Art. 45. Directorul primind recepisele de plată ale solvenţilor, le va înainta ministerului. El va ţine un registru de veniturile ce resultă de la solvenţi.

Art. 46. La începutul anului şcolar, solventul nu va fi primit de către director de cât presintându'ĭ chitanţa că a achitat taxa. Dacă nu se achită rata a doŭa la termen, după 15 ḑile solventul se îndepărtează din internat.

Art. 47. Directorul va cere internilor, la intrarea în şcólă, obiectele necesariĭ pentru instalare, de pe numită listă aprobată de minister, şi care se va publica prin „Monitorul oficial".

Art. 48. Ministerul va putea reserva, în fie-care an, un număr de locurĭ în seminariile inferióre, care nu va trece peste unu la 10 din bursele vacante, pentru candidaţiĭ născuţĭ în Dobrogea şi cari vor fi dispensaţĭ de concurs.

Când numărul candidaţilor este maĭ mare de cât al locurilor reservate, se va da preferinţă celor cari aŭ maĭ bune atestate de studiĭ anterióre.

Art. 49 şi cel din urmă. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor şi instrucţiuneĭ publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestuĭ decret.

Dat în Castelul Peleş, la 11 Octombre 1893.

CAROL.

Ministru cultelor şi
instrucţiuneĭ publice,
TAKE IONESCU.

Nr. 3459.

Regulamentul interior

De ordine şi disciplină al Seminarielor.

Art. 1. Fiecare Seminar stă sub înalta privighiare şi oblăduire a Episcopuluĭ respectiv şi a ministeruluĭ cultelor şi instrucţiuneĭ publice.

Conducerea nemijlocită a Seminariuluĭ, atât respectiv de moralitate, cât şi în privinţa intelectuală şi materială, este de atribuţiunea directoruluĭ, care are ca ajutóre maĭ mulţĭ repetitorĭ saŭ veghiătorĭ de ordine, ĭar la seminariele cu curs superior şi un spiritual.

Art. 2. Directorul este obligat a avea grijă pentru stricta observare a regulamentuluĭ, cum şi pentru menţinerea ordineĭ în Seminar.

El este autorisat a lua dispoşiţiunile ce le va crede de cuviinţă pentru casurile ce n'ar fi prevĕḑute în regulamentul de faţă, şi despre care n'ar avea timp să consulte autoritatea superióră. In urmă va comunica ministerului dispoşiţiunea ce a luat, cerênd aprobar a eĭ.

Tótă corespondenţa şi lucrările privitóre la conducerea Seminariuluĭ se fac de către director şi sub a sa respundere.

Art. 3. Personalul administrativ inferior al Seminariuluĭ se numeşte de minister în urma recomandaţiuneĭ directoruluĭ.

Art. 4. Directorul noŭ numit se instaléză în serviciul sĕŭ de un delegat al Chiriarhuluĭ respectiv şi de un delegat al ministeriuluĭ.

El se presintă de aceştĭ delegaţĭ, atât profesorilor Seminariuluĭ, cât şi celuĭ-l-alt personal administrativ, şi elevilor, ca superior al lor.

Art. 5. Directorul este dator să privighiăze, ca atât profesoriĭ, cât şi personalul administrativ şi de serviciŭ al Seminariuluĭ, să'şĭ împlinească cu exactitate datoriile lor. Iĭ face atenţĭ confidenţial la cas de verĭ-o greşélă, şi le împărtăşeşte chĭar instrucţiunĭ, asupra serviciuluĭ lor, fără însă a le atinge libertatea în exercitarea atribuţiunilor lor.

El este obligat a face cunoscut ministeruluĭ eventualele abaterĭ de la datoriĭ ale personaluluĭ Seminaruluĭ, cerênd deslegare de urmare.

Art. 6. Directorul are dreptul a convoca atât profesoriĭ, cât şi pe cel-l alt personal administrativ al Seminariuluĭ în conferinţă, în care se vor delibera cestiunile de disciplină şi de ordine internă casnică.

In cestiunĭ pur didactice, conferinţa se va ţine numaĭ între profesorĭ, sub preşedinţa directoruluĭ.

Art. 7. La sfârşitul fie-căreĭ lunĭ, directorul se va întruni împreună cu spiritualul şi cu veghiătoriĭ de ordine, spre a clasifica conduita şi aplicaţiunea elevilor; ĭar la sfârşitul fie-căruĭ an şcolar, directorul va raporta atât ministeruluĭ cultelor, cât şi Chiriarhuluĭ respectiv, starea morală a Seminariuluĭ în decursul întreguluĭ an.

Art. 8. Directorul ca şi spiritualul şi veghiătoriĭ de ordine sunt obligaţĭ a locui în internatul Seminariuluĭ.

Nu este permis directoruluĭ a părăsi internatul Seminariuluĭ fără o prealabilă permisiune din partea ministeruluĭ, şi cu condiţiune ca, pe tot timpul absenţeĭ sale, să fie

suplinit de spiritual saŭ de vre-unul din profesoriĭ Seminariuluĭ.

Aceeaşĭ obligaţiune se impune şi spiritualuluĭ şi veghiătorilor de ordine, cu deosebire că învoirea pentru congediul lor o încuviinţéză directorul.

Art. 9. Directorul când nu este profesor va fi plătit cu léfa unuĭ profesor de seminar.

Când este şi profesor, el va primi o diurnă de 150 leĭ pe lună.

Deosebit de léfă, atât directorul, cât şi spiritualul şi veghiătoriĭ de ordine îşĭ aŭ tótă întreţinerea de la internatul Seminariuluĭ.

Art. 10. In calitatea sa de părinte duhovnicesc al elevilor seminarişti, directorul este dator a se purta cu eĭ cu blândeţe, şi atât din vorbele, cât şi din faptele sale, să nu transpire de cât dragoste evangelică, ca vĕdênd faptele luĭ, şi eleviĭ să se pătrundă de sentimentul dragosteĭ creştineştĭ.

Art. 11. Pe lângă obligaţiunile impuse directoruluĭ de regulamentul de faţă, el maĭ este dator ca, în fie-care Duminică şi sĕrbătorĭ, cum şi la ocasiunĭ potrivite, să explice elevilor datoriile ce le incumbă misiunea lor săntă, când vor deveni preoţĭ.

Cu deosebire să'ĭ înveţe a respecta şi ĭubi pe Suveranul Ţĕreĭ şi pe Chiriarhul lor respectiv, a fi împăcĭuitoriĭ certelor de orĭ-ce natură între creştinĭ, şi a strĕluci prin viaţa lor maĭ mult de cât orĭ-care creştin, ca vĕdêndu-li se faptele lor morale, toţĭ să preamărească pe Tatăl nostru cel din cerurĭ.

In fine, directorul va avea deosebita grijă ca tot ceea ce se prevede în acest regulament să fie adus la îndeplinire.

Spiritualul.

Art. 12. Spiritualul este părintele duhovnicesc al elevilor seminariştĭ şi imediat şeful lor conducĕtor, după director.

Spiritualul va fi cleric. El va avea o cultură teologică.

Spiritualul se numeşte de către ministerul cultelor, după recomandaţiunea directoruluĭ.

Art. 13. Atribuţiunile spiritualuluĭ sunt:

a) A asista tot-dé-una pe director la îndeplinirea obligaţiunilor ce i se impun prin regulamentul de faţă;

b) A sfătui pe elevĭ, la vreme priinciósă, ca să ducă o viaţă religiósă morală, potrivită misiuneĭ ce'şĭ vor lua, dupĕ ce vor eşi din Seminar ;

c) A fi de faţă în tot-dé-una la rugăcĭunile de diminéţă şi de séră, când se scólă şi se culcă eleviĭ, şi, în calitatea sa de preot, să dea bine-cuvêntarea la începutul şi sfârşitul fie-căreĭ rugăcĭunĭ ;

d) A bine-cuvênta tot-déuna prânzul şi cina elevilor ;

e) A învĕţa pe eleviĭ din clasa VII-a şi a VIII-a tipicul şi tóte ierurgiile bisericeştĭ, pe carĭ urméză a le sĕvêrşi un preot la tóte trebuinţele vieţeĭ creştineştĭ.

Practica tipiculuĭ, cum şi a ĭerurgiilor bisericeştĭ o va face spiritualul împreună cu eleviĭ într'una din salele seminariuluĭ.

Aceste practice se vor face în anume ore din cele consacrate meditaţieĭ, ore cari se vor stabili de către director împreună cu inspectorul învĕţământuluĭ secundar.

Art. 14. In fie-care Duminică şi sĕrbătóre, spiritualul, îndată dupĕ scularea elevilor, sĕvêrşeşte, împreună cu eleviĭ, utrenia în capela Seminariuluĭ, saŭ în lipsă de capelă într'o sală a intetnatuluĭ saŭ şi chĭar în biserica Seminariuluĭ, dacă va fi apróp, ĭar la ora 8 şi jumĕtate se duce împreună cu eleviĭ la biserica Seminariuluĭ spre a asculta serviciul Sânteĭ Liturgiĭ.

Art. 15. Dupĕ sĕvêrşirea serviciuluĭ divin de la biserică, şi întórcerea în localul Seminariuluĭ, spiritualul este dator a întruni pe elevĭ în conferinţă în sala de rugăcĭune a Seminariuluĭ şi a le explica pe scurt atât mersul serviciuluĭ divin, cum şi ce trebue să înţelégă din ceea ce s'a citit în biserică din Apostol şi Evanghelie.

Art. 16. Spiritualul este dator să îngrijéscă ca eleviĭ să se mărturiséscă şi să se împărtăşéscă în posturile cele orânduite de biserică, şi pe ceĭ ce s'ar sustrage de la acéstă datorie creştinească să raporteze directoruluĭ, pentru cuvenita îndreptare.

Art. 17. Spiritualul este obligat a observa ca eleviĭ seminariştĭ să fie provĕduţĭ cu cărţĭ de rugăcĭune şi de cântărĭ, pentru care va avea deosebită grijă ca eleviĭ să se familiariseze bine cu ele în ceea ce priveşte tóte rânduelile bisericeştĭ, pentru orĭ-ce trebuinţă din viaţa creştinuluĭ.

Art. 18. Spiritualul depinde întru tóte de director şi este dator a aduce la îndeplinire tot ceea ce directorul îl

va însărcina, în marginile acestuĭ regulament şi a altor disposiţiunĭ ce se vor lua de minister saŭ de Chiriarhul respectiv.

Art. 19. Pe lângă tótă întreţinerea ce o va avea din internat, spiritualul va primi şi o léfă, care se va fixa prin budgetul anual.

Veghiătoriĭ de ordine.

Art. 20. Veghiătoriĭ de ordine sunt ajutórele directoruluĭ şi ale spiritualuluĭ, în conducerea administrativă a Seminariuluĭ.

Eĭ se numesc de ministerul cultelor, după recomandaţiunea directoruluĭ.

Veghiătoriĭ de ordine trebue să fie bărbaţĭ plinĭ de pietate, de religiositate şi cu bune purtărĭ sociale, ca nu prin defectele lor morale să aducă vătămare sufletéscă elevilor seminariştĭ.

Eĭ vor avea vêrsta de cel puţin 20 anĭ.

Art. 21. Veghiătoriĭ de ordine sunt obligaţĭ a fi pe cât se póte nelipsiţĭ de pe lângă elevĭ, cu deosebire eĭ urméză a fi faţă în repetitoriĭ, şi a explica elevilor tóte nedumeririle ce ar avea, cum şi a le revedea temele ce le-aŭ pentru a doŭa ḑi.

De asemenea eĭ vor îndeplini tóte obligaţiunile ce le sunt impuse prin acest regulament.

Serviciul economuluĭ Seminariuluĭ.

Art. 22. La fie care Seminar va fi un econom, care va avea atribuţiunile de gospodăriĭ ale caseĭ.

Art. 23. Supraveghiarea economieă a internatuluĭ este de atribuţiunea directoruluĭ.

El va lua disposiţiunĭ pentru tóte obiectele şi reparaţiunile necesare, şi va observa ca economul internatuluĭ să ţină compturĭ exacte de primirea, predarea saŭ întrebuinţarea banilor, saŭ a obiectelor ce i se încredinţéză de director pentru trebuinţele caseĭ.

Art. 24. Iconomul se numeşte de minister, după recomandaţiunea directoruluĭ, şi depune jurămênt de credinţă şi de onestitate în faţa directoruluĭ.

El este plătit cu o diurnă care se va fixa prin budget.

Art. 25. Economul este dator a regula comptabilitatea

internatuluĭ, în marginile budgetuluĭ; ĭar ca funcționar al internatuluĭ este subordinat directoruluĭ, care îl va priveghia în exercițiul funcțiuneĭ și la necesitate în va soma ca sá'șĭ îndeplinească datoria.

Tóte adeverințele și compturile date de econom se vor face în numele direcțiuneĭ și se vor subscrie de director și econom.

Asemenea directorul este dator ca, din timp în timp, să confrunteze—cu ajutorul unuĭ veghiător de ordine—starea obiectelor Seminariuluĭ, după inventariŭ, compturile și adeverințele de procurarea nutrimentuluĭ și a le controla.

Art. 26. In cas de bólă, congediŭ saŭ altă împedicare a economuluĭ, despre care el în tot-dé una este dator a înștiința pe director, acesta va avea grija ca să ĭa mĕsusurile necesare pentru suplinirea luĭ.

Art. 27. Șeful tuturor servitorilor internatuluĭ oste economul.

El recomandă directoruluĭ ómeniĭ de serviciŭ și îngrijește ca aceștia să fie oneștĭ, nevicioșĭ și exacțĭ la datoriĭ; alt-fel, tot economul raportează directoruluĭ pentru depărtarea lor de la serviciŭ.

Art. 28. Directorul este dator a observa ca edificiul Seminariuluĭ, ca și orĭ-ce obiecte și rechisite, să se păstreze în bună stare, ĭar orĭ ce stricăcĭune făcută să se repare imediat.

Art. 29. Directorul este obligat a avea grije ca eleviĭ să primească la timp îmbrăcămintea și rufăria hotărâtă, să fie nutrițĭ cu mâncărĭ sănĕtóse și curat gătite și să fie servite cuviincĭos. In special se vor evita mâncările grase.

De asemenea salele Seminariuluĭ și dormitoriile să fie aerisite și păstrate în cea maĭ mare curățenie și ordine.

El este obligat să dea elevilor bolnavĭ cea maĭ bună căutare și îngrijire și a nu trece cu vederea nimic din cele ce medicul a recunoscut ca necesar pentru restabilirea sănĕtățeĭ lor.

Curățitul și îmbăitul elevilor.

Art. 30. Una din condițiunile esențiale pentru o desvoltare sănĕtósă, fisică și morală este regimul igienic pe care urméză a'l duce eleviĭ, de aceea:

Directorul este obligat a căuta ca toțĭ eleviĭ să fie cât se póte de curațĭ și că cel puțin de două orĭ pe sĕptĕmână eleviĭ să se îmbăeze.

Imbăiarea se va face în tóte anotimpurile şi pe cât posibil se vor prefera băile de apă rece.

Portarul şi servitoriĭ seminarielor.

Art. 31. Portarul internatuluĭ trebue să fie om sănĕtos, moral, fără viciŭ şi cu ştiinţă de carte.

El se numeşte de director, care'l şi póte depărta pentru cause bine-cuvêntate.

Portarul depune jurămêntul legĭuit înaintea directoruluĭ, spiritualuluĭ şi veghiătorilor de ordine, făgăduind credinţă în serviciul sĕŭ.

Art. 32. Portarul este dator a păstra, în decursul ḑileĭ, cheile încredinţate luĭ de director, a avea grijă de a deschide şi închide pórta şi uşile la timp, la la 9 ore séra predă directoruluĭ, saŭ loco-ţiitorul sĕŭ, cheile dinpreună cu condica, în care notéză tóte întârḑierile elevilor în cursul ḑileĭ; ĭar a doŭa ḑi, la orele 5 diminéţa, le ia înapoĭ.

Art. 33. Portarul este dator a stima şi a asculta pe toţĭ superioriĭ Seminariuluĭ şi a întimpina pe toţĭ visitatoriĭ Seminariuluĭ şi pe elevĭ tot-déuna cu respectul cuvenit.

El este dator a întreba pe fie-care elev ce ĭese din internat dacă are bilet de voie de la director spre a eşi.

Portarul va ţine în tot-dé-una pórta închisă şi a o deschide numaĭ la trebuinţă.

Art. 34. Portarul este obligat a priveghia ca nimenĭ să nu întroducă în internat şi pentru elevĭ articole oprite, ca bĕuturĭ spirtuóse, tutun şi alte de asemenea.

El este dator a suna clopoţelul, atât pentru scularea, cât şi pentru culcarea elevilor, precum şi pentru începerea şi finirea orelor de studiŭ saŭ de clase.

Clopoţelul pentru masă îl va suna unul din sufragiĭ.

Art. 35. Ceĭ-l-alţĭ servitorĭ aĭ seminarielor de asemenea se numesc şi se depărtéză de director.

Eĭ trebue să fie ómenĭ oneştĭ, fără viciĭ, şi cu supunere la tot ce li se ḑice să îndeplinéscă directorul şi ceĭ-l-alţĭ superiorĭ aĭ seminariuluĭ.

Servitoriĭ sunt rĕspunḑĕtorĭ de tóte obiectele ce le sunt încredinţate de către director pentru serviciul lor.

Ordinea internă din seminariĭ.

Art. 36. Tóte mişcările elevilor în lăuntrul Seminariuluĭ, e la sculare şi până la culcare, se vor regula prin suarea clopoţeluluĭ, după cum urméză;

a) De la 5—5 jumĕtate diminéța în timp de vară și de la 6—6 jum. în timp de ĭarnă, scularea, spălarea, îmbrăcarea și rugăcĭunile diminețeĭ, în comun ḑise, pe rând în fie-care ḑi, de către elevĭ, la care va asista spiritualul în calitate de preot, și veghiătoriĭ de ordine;

b) La ora 5 jumĕtate diminéța în timp de vară și la 6 jum. în timp de iarnă, eleviĭ trec în repetitor să'șĭ prepare lecțiunile claseĭ. Veghiătoriĭ de ordine, cari vor trebui să stea în repetitoriĭ împreună cu eleviĭ, le explică acestora, în cas de trebuință, locurile maĭ grele, revĕd caietele și temele elaborate;

c) La órele 7 jumĕtate, eleviĭ se duc în ordine în refector, unde se ḑice maĭ întâĭ de un elev rugăcĭunea obicĭnuită, apoĭ se face gustarea;

După gustare, precum și după prânḑ și cină, se ḑice ĭarășĭ rugăcĭunea obicĭnuită;

d) Dupĕ gustare eleviĭ trec în repetitor, spre a'șĭ lua cărțile și cele necesare pentru clasă, și pe urmă se duc, sub conducerea priveghiătorilor de ordine, în clasele respective, unde staŭ până ce se finesc lecțiunile de diminéță din ḑiŭa aceea;

e) Dupĕ ce'șĭ finesc cursurile, până la ora 12, eleviĭ vor fi în recreațiune; ĭar la orele 12 trec în refector, ĭarășĭ în ordine, spre a lua prânḑul;

f) Dupĕ prânḑ eleviĭ es în curtea seminariuluĭ pentru recreație;

g) Cu o jumĕtate de oră înainte de lecțiĭ, eleviĭ intră în repetitor spre a'șĭ revedea lecțiunile ce le aŭ dupĕ prânḑ, apoĭ eleviĭ trec în clasele respective, în ordine cuviinciósă, unde staŭ până la finitul orelor de clasă de dupĕ amiaḑi, din acea ḑi;

h) Dupĕ clase eleviĭ trec în recreație saŭ în repetitor, dupĕ orariul Seminariuluĭ.

Acest orariŭ se va întocmi ast-fel ca orele de meditație să nu trécă peste treĭ, mult patru pe ḑi;

i) La ora 6 și jumĕtate va fi cina.

In timpul cineĭ se va citi din Sânțiĭ Părințĭ o bucată de către uniĭ din veghiătoriĭ de ordine;

j) Dupĕ cină, eleviĭ intră în repetitor, studiând lecțiunile pentru ḑiŭa următóre și făcêndu'șĭ temele.

La orele 9 și jumĕtate ĭarna și 10 vara, ḑicêndu-se rugăcĭunile spre somn, trec cu toțiĭ în dormitor pentru culcare.

Elevilor celor din urmă treĭ anĭ, directorul le póte încuviința ca culcarea să se facă cel mult cu o oră maĭ târḑiŭ.

Art. 37. Dormitorul va fi iluminat nóptea. Ḑiŭa dormitorul este închis și niciĭ unuĭ elev nu'ĭ este permis a intra.

Art. 38. In ḑilele în cari, conform programeĭ, după prânḑ este liber, eleviĭ se vor deda la jocurĭ și alte recreațiunĭ.

De două orĭ pe săptămână, afară de Dumineci și sĕrbătorĭ, eleviĭ vor eși din internat și vor face plimbărĭ, sub conducerea priveghiătorilor de ordine. Aceste plimbărĭ nu vor fi nicĭ odată maĭ scurte de o oră. Ele se vor face pe orĭ-ce timp, atât vara, cât și ĭarna, afară de casurile excepționale.

Art. 39. Dumineca și sĕrbătórea, eleviĭ se vor scula la orele 5 și jumĕtate și, după ce se vor spăla și îmbrăca, se vor duce cu toțiĭ la ora 6 în repetitor, unde se vor ocupa cu cântările și citirile bisericeștĭ, până la orele 6 și jumĕtate, ĭar de la orele 6 și jumĕtate vor intra în capela Seminariuluĭ, ĭar în lipsa acesteea, într'o sală maĭ mare a institutuluĭ, unde se va face ortrina sub conducerea spiritualuluĭ Seminariuluĭ, în calitate de preot.

Indată după sfârșirea ortrineĭ, care în tot casul urméză a fi terminată la orele 8, eleviĭ vor merge în corpore la biserica seminariuluĭ, împreună cu spiritualul și veghiătoriĭ de ordine, spre a asculta serviciul Sânteĭ Liturgiĭ.

Serviciul de cântărețĭ și slujitorĭ bisericeștĭ, în timpul serviciuluĭ divin, va fi ținut de elevĭ, atât în capela Seminariuluĭ, în timpul ortrineĭ, cât și în biserică, în timpul Sânteĭ Liturgiĭ.

Liturgia de asemenea va fi cântată de eleviĭ Seminariuluĭ în cor.

După eșirea din biserică și întórcerea la localul Seminariuluĭ. eleviĭ vor trece în refector, spre a face gustarea obicĭnuită, apoĭ vor avea recreație.

In tóte Duminecile și sĕrbatorile, atât vara, cât și ĭarna, pe orĭ-ce timp, afară de casurile excepționale, eleviĭ, sub conducerea veghiătorilor de ordine, vor eși la plimbare afară din oraș, la câmp, unde vor face jocurĭ, fără însă a se împrăștia și a se depărta ast-fel în cât să nu pótă fi vĕḑuțĭ și privegiațĭ.

La orele 6 și jumĕtate séra va fi cina, după care apoĭ se vor regula cele-l-alte ocupațiunĭ pentru studiŭ, conform regulamentuluĭ de față.

Dacă internatul Seminariuluĭ va avea o grădină, eleviĭ în timp de vară vor putea studia lecţiunile şi în grădină.

De asemenea dacă curtea Seminariuluĭ o permite, eĭ vor face exerciţiĭ practice de grădinărie sub conducerea profesoruluĭ de agronomie.

Purtarea elevilor în timpul când sunt în clasă.

Art. 40. Eleviĭ, intrând în clasele respective, se vor aşeḑa fie-care la locul sĕŭ.

Intrarea profesorilor în clasă o vor saluta, sculându-se cu toţiĭ în picióre.

Asemenea vor face când va intra directorul.

Indată după intrarea profesoruluĭ în clasă, unul din elevĭ rosteşte rugăcĭunea „Impĕrate eeresc mângâitorule...“, şi dupĕ terminarea lecţiuneĭ se sfârşeste tot ast fel.

Art. 41. Eleviĭ sunt datorĭ a veni în clasă nu numaĭ curaţĭ, spălaţĭ şi pieptănaţĭ, ci şi pregătiţĭ tot-dé-una cu cărţile şi rechisitele necesariĭ pentru studiŭ, pe cari le vor ţinea în bună stare.

Eleviĭ bolnavĭ vor fi reţinuţĭ în infirmeria Seminariuluĭ.

Art. 42. In timpul lecţiunilor, eleviĭ vor fi cu cea maĭ mare atenţiune la explicaţiunile saŭ întrebările profesoruluĭ.

Sgomotul, şoptirea saŭ orĭ-ce altă desordine sunt oprite.

Art. 43. Lipsind verĭ-un elev de la apelul nominal, ce veghiătoriĭ de ordine sunt datorĭ a face în momentul intrăreĭ în clase şi înainte de a intra profesorul în clasă, se va comunica directoruluĭ spre ştiinţă.

Art. 44. Când un elev din causă de bólă nu va putea merge în clasă, va face acésta cunoscut directoruluĭ, care va trimite pe elev în infirmerie, pănă la căutarea bolnavuluĭ de către medicul internatuluĭ.

Ars. 45. Lipsurile ocasionate prin întórcerea târḑie la Seminar, dupĕ vacanţa cea mare de Iulie şi August, saŭ dupĕ vacanţa de Crăcĭunĭ şi Pasce, şi cari lipsurĭ vor trece peste o sĕptămână, vor atrage elevuluĭ penalitatea de a fi expulsat din Seminar, de nu va putea să legitimeze acele lipsirĭ.

Art. 46. Eleviĭ sunt datorĭ a cruţa mobilierul şcóleĭ, a nu'l sgăria, ciopli cu cuţitul saŭ a scri pe el cu creionul, cretă saŭ alt-ceva.

Art. 47. Orĭ-ce abatere de la prescripţiunile articoluluĭ

precedent se va aduce îndată la cunoştinţa directoruluĭ, care va pedepsi pe elevul vinovat.

Clasificaţiunea elevilor din seminariĭ.

Art. 48. Gradul diligenţeĭ şi al aplicaţiuneĭ elevilor la studiĭ, la purtare, se va nota prin cifra de la 1--10, a căror valóre este cea următóre:

10 echivaléză cu fórte bine saŭ eminenţă; 9 şi 8 echivaléză cu bine cu distincţiune; 7 şi 6 echivaléză cu bine; 5 şi 4 echivaléză cu mediocru; 3, 2 şi 1 echivaléză cu rĕŭ.

Art. 49. Notele meritate de un elev în decursul uneĭ lunĭ, la fie-care obiect de studiŭ, cum şi la purtare, se vor trece la finele fie-căreĭ lunĭ în matricula Seminaruluĭ de către director.

Dacă un elev, saŭ părinţiĭ luĭ, saŭ tutoriĭ, ar dori să cunóscă gradul de studiŭ al elevuluĭ pe una saŭ maĭ multe lunĭ, i se póte da de către director un certificat, cu arătarea notelor elevuluĭ atât la studiĭ, cât şi la purtare.

Art. 50. Când consiliul profesoral va găsi pe un elev în totul inapt pentru exerciţiile gimnastice saŭ pentru desemn, nota la aceste studiĭ nu se va maĭ calcula în media generală.

Art. 51. Nota de la purtare, fiind maĭ importantă chĭar de cât cele ale studiuluĭ, elevul seminarist, care la purtare va avea media general maĭ jos de nota 6, va pierde dreptul de a maĭ continua studiul în Seminar, chĭar când la obiectele de studiŭ va fi eminent.

Art. 52. Indată după terminarea examenuluĭ din Iunie, consiliul profesoral, sub preşedinţa directoruluĭ, va procede la clasificarea elevilor din clasa respectivă

Art. 53. Clasificarea elevilor în fie-care clasă se va face după notele dobândite de eĭ, atât în decursul anuluĭ, cât şi la examene, şi anume:

Clasificat întâĭ va fi elevul care, atât la purtare, cât şi la studiŭ, are cea maĭ mare notă între ceĭ-l-alţĭ elevĭ.

Clasificat al doilea va fi elevul care va avea imediat nota maĭ inferióră de cât întâiul clasificat, şi tot aşa se va urma până la cel din urmă elev.

Media de clasificare este suma mediilor generale împărţită cu numĕrul lor.

Art. 54. Media generală se compune din media anuală

a fie-căruĭ obiect, plus media examenuluĭ şi împărţită pe din două.

Art. 55. Nota medie de promovare dintr'o clasă într'alta va fi de cel puţin 6.

Mediile parţiale nu vor putea fi maĭ micĭ de 6 la limba română şi studiile religióse, nicĭ maĭ micĭ de 5 la cele-l alte obiecte de studiŭ.

Elevul care nu va avea acéstă notă, rĕmâne repetent, dacă la nicĭ unul din studiĭ nu are maĭ puţin de 4, şi dacă media de clasificare nu este maĭ jos de 5.

Alt-fel elevul va fi eliminat.

Seminaristul nu póte fi de cât odată repetent în tot cursul celor 8 anĭ de Seminar.

Seminariştiĭ dobrogenĭ admişĭ fără concurs în Seminariul inferior, în cursul seminariuluĭ pot fi toleraţĭ repetenţĭ doĭ anĭ, bine înţĕles nu în aceeaşĭ clasă.

Seminariştiĭ cari în cursul unuĭ an, în toţĭ ceĭ 8 anĭ de studiŭ, ar fi bolnavĭ de o bólă vindecabilă şi care nu atrage după dênsa consecinţe ulterióre, pot fi toleraţĭ, cu consimţĕmêntul corpuluĭ profesoral şi al directoruluĭ, să rĕmână repetenţĭ şi în afară de dispoziţiunile de maĭ sus. Acésta însă cu condiţie ca seminaristul să fi cerut de la direcţie acéstă favóre înainte de a trece examenul de finele anuluĭ.

Art. 56. La finele fie-căruĭ an de studiŭ, până exclusiv clasa a VIII a, eleviĭ vor primi de la director un certificat dintr'un registru cu matcă, în care se va trece clasa ce a frecuentat elevul, gradul învĕţătureĭ, cu arătarea de notele căpĕtate la fie-care obiect de studiŭ, nota de la purtare şi media generală, numĕrul lipsurilor motivate şi nemotivate, şi pedepsele ce vor fi primit în decursul anuluĭ.

Purtarea elevilor seminarişti.

Art. 57. Eleviĭ seminariştĭ sunt datorĭ respect şi supunere directoruluĭ, spiritualuluĭ, profesorilor şi veghiătorilor de ordine.

Se pedepsesc aspru eleviĭ cari nu observă cuviinţa către profesoriĭ şi superioriĭ lor, cercênd a'ĭ înşela prin ascunderea adevĕruluĭ, primind cu nepăsare învĕţătura şi sfaturile lor, şi maĭ cu sémă criticându'ĭ şi vorbindu'ĭ de rĕŭ.

Cea maĭ gravă culpă, care atrage după sine expulsiu-

nea imediată din Seminar, este impotrivirea ce ar cuteza eleviĭ să arate directoruluĭ saŭ profesorilor, precum şi încercarea de a îndupleca şi pe alţĭ elevĭ la nesupunere şi revoltă contra lor.

Art. 58. Modestia şi moderaţiunea fiind calităţile care împodobesc pe tinerĭ, maĭ ales pe aceĭ carĭ vor deveni preoţĭ, servitorĭ aĭ luĭ Dumneḍeŭ şi învĕţătorĭ aĭ creştinilor. Seminariştiĭ pretutindenea şi în tot locul se vor purta cu bună-cuviinţă, fără a da, prin mişcărĭ, vorbe saŭ fapte, ocasiune la scandalurĭ.

Observaţiunile ce directorul, spiritualul şi veghiătoriĭ de ordine vor face elevilor pentru orĭ-ce neregularităţĭ, în, şi afară de localul Seminariuluĭ, seminariştiĭ sunt datorĭ a se supune şi a le primi imediat.

Art. 59. Dragostea creştină fiind suma tuturor virtuţilor creştine, eleviĭ seminariştĭ sunt datorĭ să fie pătrunşĭ în mintea şi sufletul lor de acéstă virtute creştinească, şi atât către colegiĭ lor, cât şi către toţĭ semeniĭ lor, să exceleze în ĭubire şi stimă evangelică, dar maĭ ales cu colegiĭ lor, să lege prietenie frăţéscă, fără vicleşug saŭ altceva de acest fel.

Art. 60. Potrivit celor cuprinse în articolul precedent este strâns oprit elevilor a se purta necuviincĭos unul către altul.

Blândeţea, urmând să formeze caracteristica vieţeĭ lor morale, eĭ sunt datorĭ a întinde acéstă blândeţe nu numaĭ către colegiĭ lor, dar şi către servitorĭ şi chĭar către animale.

Art. 61. Nu este permis elevilor a introduce în seminar cărţĭ carĭ nu privesc la studiul lor fără permisia directoruluĭ.

Art. 62. Nu este permis elevilor a primi visiteĭe persónelor străine de cât în sala de vorbit în ḍilele şi în orele hotărîte de director.

Art. 63. La cas de insubordonaţiune a uneĭa saŭ maĭ multor clase saŭ de coînţelegere între elevĭ spre a se insubordona, saŭ a face alte acte de aşa natură, directorul este autorisat a expulsa imediat pe culpabilĭ, şi a raporta pe dată ministeruluĭ.

Aceeaşĭ pedépsă de expulsiune se va putea da seminariştilor carĭ, prin viŭ graiŭ, prin fapte saŭ prin scris, îşĭ vor permite a defăĭma religiunea, statul şi morala.

Congediile elevilor.

Art. 64. Eşirea din internatul Seminaruluĭ, fără permisiunea directoruluĭ, este interḑisă. Contravenitoriĭ se vor pedepsi pentru prima óră cu arest, pentru a doŭa óră cu expulsiunea.

Când un elev va eşi din Snminar fără permisiunea directoruluĭ, şi va rĕmânea nóptea afară, se va considera ca expulsat din Seminar.

Art. 65. Eleviĭ cari aŭ părinţĭ, rude saŭ corespondenţĭ, în oraşul unde se află seminariul, li se va putea da, de către director, voia de a eşi Duminica şi sĕrbătórea din internat.

Congediul se va da numaĭ elevilor cu bună purtare şi cari n'aŭ fost pedepsiţĭ cu înterḑicerea de a părăsi internatul pe un timp óre-care.

Congediul se va da elevilor cu condiţie de a nu lipsi de la serviciul religios.

Eleviĭ cari n'aŭ părinţĭ, rude saŭ corespondenţĭ, vor putea eşi din internat cu permisiunea directoruluĭ, în garanţia părinţilor, rudelor saŭ corespondenţilor altor elevĭ internĭ, după cererea părinţilor acelor elevĭ saŭ corespondenţĭ.

Art. 66. Eleviĭ nu vor putea eşi din internat de cât purtând uniforma Seminariuluĭ, care se va regula de minister.

Eĭ vor trebui să aibă şi bilet de liberă eşire din partea directoruluĭ.

Art. 67. Elevilor le este oprit, pe timpul când sunt în congediŭ, ca să visiteze balurile publice, cafenele, casine, taverne şi alte asemenea stabilimente, nicĭ chiar cu părinţiĭ lor. La grădinĭ publice şi la locurĭ de preumblare vor putea să se ducă, însă însoţiţĭ de părinţĭ, rude saŭ corespondenţĭ.

Este asemenea interḑis elevilor de a avea relaţiunĭ cu persóne de reputaţiunea rea şi cu purtarea bănuită.

Pedepse.

Art. 68. Contravenţiunile la disposiţiunile acestuĭ regulament vor fi pedepsite cu următórele pedepse:

a) Mustrarea în particular;

b) Mustrarea în clasă;

c). Oprirea de la recreaţiuno în curte şi impunerea de a rĕmânea în repetitor;

d) Oprirea de la preumblare în ḑile de Duminicĭ şi sĕrbătorĭ;

e) Oprirea de a eşi din internat în timp de o lună saŭ maĭ mult;

f) Carcera care nu va trece de 4 ore pe ḑi;

g) Gonirea din internat.

Art. 69. Vinele şi pedepsele date elevilor se vor trece în registrul disciplinar, la rubrica numeluĭ elevuluĭ.

Pedepsele, enumerate în articolul precedent, se vor aplica gradat de la cele maĭ uşóre la cele maĭ grele, afară de casurile grave când directorul este autorisat a expulsa imediat pe elevul culpabil şi a raporta ministeruluĭ.

Pedépsa de sub lit. *g* din articolul precedent se va aplica tot-dé-una după decisiunea consiliuluĭ profesoral al Seminariuluĭ, şi atuncĭ directorul va încunoştiinţa îndată pe părinţiĭ, rudele saŭ corespondenţiĭ elevilor.

Atât directorul cât şi părinţiĭ, rudele saŭ corespondenţiĭ vor putea apela la minister contra hotărâreĭ corpuluĭ profesoral în casul art. 68, alin. *g*.

Igiena.

Art. 70. Medicul Seminariuluĭ este obligat a visita cel puţin de treĭ orĭ pe sĕptămână acest institut, şi după trebuinţă şi maĭ de multe orĭ pe ḑi.

Art. 71. In cas de bólă a vre-unuĭ elev, directorul va trimite pe elevul bolnav la infirmerie până la venirea mediculuĭ. Elevul va fi tratat în internat.

Când însă maladia, după declaraţiunea mediculuĭ, va fi de natură a nu se putea trata în internat, atuncĭ bolnavul se va transporta într'un spital.

Părinţiĭ, rudele saŭ corespondenţiĭ pot lua pe bolnav acasă până la însănĕtoşire, când atuncĭ vor fi obligaţĭ a'l înapoia în internat.

Art. 72. Dacă bóla unuĭ elev, după declararea mediculuĭ, fără a fi gravă, cere totuşĭ un timp maĭ îndelungat de tratament şi un regim incompatibil cu viaţa din internat, directorul póte da elevuluĭ un congediŭ de o lună spre a se căuta de bólă la părinţĭ, rude saŭ corespondenţĭ; ĭar pentru un congediŭ maĭ îndelungat, se va cere aprobarea inspectoruluĭ general prin raport însoţit de certificatul mediculuĭ.

Eleviĭ în congediŭ pentru căutarea sănĕtăţeĭ dacă vor

întârḑia, ceĭ diu oraş 5 ḑile peste termen, ĭar ceĭ ceĭ de la sate 15 ḑile, se vor şterge din numĕrul elevilor.

Directorul va raporta despre acéstа ministeruluĭ.

Garderoba.

Art. 73. Eleviĭ seminariştĭ vor purta o îmbrăcăminte uniformă, potrivită cu misiunea pentru care se pregătesc, de pe modelul ce se va hotărî de minister.

Art. 74. Efectele elevilor, atât cele de îmbrăcăminte, cât şi rufĕria, se vor primi cu inventariŭ, ce se va trece într'un registru special, şi, dupĕ ce se vor însemna cu marca internatuluĭ şi se vor însemna cu numĕrul de ordine al fie-căruĭ elev, se vor păstra într'o cameră destinată pentru acésta.

Art. 75 Eleviĭ seminariştĭ se vor premeni cel puţin de două orĭ pe sĕptĕmână în timp de iarnă, şi de treĭ orĭ pe sĕptĕmână în timp de vară, cu tótă rufĕria.

Veghiătoriĭ de ordine aŭ obligaţiunea specială să observe ca eleviĭ să fie tot-dé-una curaţĭ şi la timp premenitĭ.

Examenele.

Art. 76. La fie-care Seminar se va ţine în fie-care an un examen, care va începe la 6 Iunie şi se va termina la 21 Iunie.

Cursul lecţiunilor va înceta la 25 Maĭ al fie-căruĭ an, pentru ca eleviĭ să aibă timp de preparat până în ḑiŭa în care vor intra la examen.

In anul al VIII-lea examenul de fine de an se va începe la 25 Maĭ, pentru că la 19 Iunie să pótă începe examenul general de absolvire.

Art. 77. Cu câte-va ḑile înaintea fie-căruĭ examen, consiliul profesoral va elabora programa de ḑilele şi orele destinate pentru fie care obiect de studiŭ şi directorul o va afişa spre ştiinţa elevilor, şi tot de-odată o va comunica ministeruluĭ cultelor şi Chiriarhuluĭ respectiv.

Art. 78. Atât ministerul, cât şi Chiriarhul respectiv aŭ dreptul de a numi delegaţĭ cari să asiste la aceste examene şi cari vor fi obligaţĭ de a raporta, celuĭ care 'ĭ-a delegat, mersul intelectual şi moral al şcóleĭ

Art. 79. Când un elev, din motive bine cuvêntate, ar lipsi de la examen, legitimându-şĭ lipsirea înaintea direc-

torului, se va dispune examinarea luĭ saŭ în primele ḑile ale luĭ Septembrie, saŭ chiar în sesiunea de Iunie, dacă va maĭ fi timp. Neputêndu-şĭ legitima lipsirea, va perde dreptul de a fi examinat.

Premiarea.

Art. 80. Distribuţiunea premiilor la eleviĭ, cari în decursul anuluĭ s'aŭ distins maĭ mult la studiŭ şi la buna purtare, se va face în ḑiŭa de 29 Iunie, în localul Seminariuluĭ.

La distribuţiune va asista Chiriarhul respectiv şi ministrul cultelor saŭ delegaţiĭ acestora.

Regularea premiilor se va face după ordinea maximuluĭ notelor anuale meritate de elevĭ.

Pentru fie care clasă vor fi treĭ premiĭ pentru studiĭ propriŭ ḑise şi unul pentru musica bisericéscă.

Premiul I se dă elevuluĭ care a eşit cel întâĭ la clasificaţiune;

Premiul II se dă elevuluĭ care a eşit al doilea la clasificaţiune, ĭar

Premiul III se dă tuturor elevilor cari aŭ o medie maĭ mare de opt.

Nicĭ un premiŭ nu se dă elevilor cari aŭ media sub opt.

Art. 81. Elevul cu nota maĭ jos de 8 la purtare va perde dreptul la premiŭ, orĭ care ar fi notele de la studiŭ.

Art. 82 şi cel din urmă. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor şi instrucţiuneĭ publice este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestuĭ decret.

Dat în Castelul Peleş, la 11 Octombrie 1893.

CAROL.

Ministru cultelor şi
instrucţiuneĭ publice,
TAKE IONESCU.

No. 3460.

MITROPOLIA DE BUCUREŞTI.

După domnia glori6 ă a luĭ Mateĭ Basarab, care face epocă în Istoria Bisericeĭ române, urmă pe tron alesul naţiuneĭ întregĭ Constantin Şerban (1654—1658), fiul luĭ Radu Şerban, care domni de la anul 1601—1611, în care timp se înfiinţă şi Monăstirea Cernica. Atât tatăl, cât şi fiul se bucuraŭ de mare popularitate şi să luptaŭ din rĕsputerĭ în contra strĕinilor, cari începuse a ocupa funcţiunĭ însemnate în Stat.

Cronicarul [1]) ḑice, că Constantin Vodă, urcându-se pe tron, se sili a îndrepta rânile pricinuite prin revoltele seĭmenilor şi alte greutăţĭ ce veniră preste ţară. „El ĭartă tóte năpăştile şi plăteşte Turcilor haracĭul din propria luĭ avere, scutind ţara de bir, pentru treĭ lunĭ de ḑile şi ĭertând dorobanţilor şi călăraşilor (miliţiele ţĕreĭ) zecimile şi oĭeritul, îmbrăcându-ĭ pe toţĭ din averea luĭ cu postav bun, ĭar pe căpitaniĭ lor cu catifea, damasc şi atlaz. Lef încă le da, şi şedeaŭ la masă cu dênsul; judecăţĭ drepte făcea şi milă din destul; pe nimene nu obijduĭa şi cu blândeţe şi cu cuvinte dulcĭ pe toţĭ îĭ mângâĭa, şi gândi

[1]) Veḑĭ Mag. ist. IV, p. 336. Engel Geschiche der Valachey, p. 298.

să facă mult bine ţěreĭ şi se bucurаŭ toţĭ şi moşnenĭ şi strčinĭ mulţămind luĭ Dumneḑeŭ, căcĭ le-aŭ hărăzit domn bun şi înţělept şi milostiv“.

Mateĭ Basarab, pentru a purta cu succes luptele sale, cu contimpuranul sěŭ Vasile Lupu, avu trebuinţă de mulţĭ strěinĭ simbriaşĭ, căcĭ se pare că româniĭ nu se puteaŭ decide a lua armele în contra fraţilor lor. Pacea se făcu cu adevěrat creştinеşte, rădicându-se monumente, destinate cultuluĭ divin, care există şi pănă astă-ḑĭ şi care aştéptă bine-voitórea atenţiune a comisiuneĭ pentru monumentele istorice, ca să fie demne de faptele istorice ce represintă. Aceĭ strěinĭ însă nu eraŭ mulţămiţĭ cu acea pace frăţească, care să încheiă în mod aşa de demn şi creştinesc, eĭ voiaŭ să jăfuĭască şi să li se plătéscă solda. De aceea îndată ce se alese Domn Constandin Şerban, Seĭmeniĭ sub conducerea luĭ Hrizea, se rěsculară în contra boĭerilor, cari sfătuiră pre Domn să desfiinţeze acest corp strěin şi periculos ţěreĭ. Constandin Vodă să îndréptă către armata adevěrată a ţěreĭ, către dorobanţĭ şi călăraşĭ, îĭ scuteşte de dărĭ, le face uniforme şi să încércă a alunga pe Seĭmenĭ. Dar lucrul nu era aşa de lesne. Şi numaĭ cu concursul luĭ Racoţi, Principele Transilvanieĭ, putu să-ĭ învingă în bătălia de la Simplea pe Teleajěn. O parte din Seĭmenĭ recunosc greşala lor şi să rógă Măriеĭ Sale să-ĭ ĭerte. Se pare că în urma acestuĭ rěsboiŭ, Constandin Vodă să hotărăşte a zidi o mănăstire. El alese în scopul acesta posiţia cea maĭ frumósă din marginea Bucureştilor, dealul Mitropolieĭ, unde râdică frumósa biserică, care să află şi astă-ḑĭ, făcută dupě stilul vestituluĭ monument de la Curtea de Argeş. Dar acum se vede nu maĭ era un alt Meşter Manole şi nicĭ împrejurările nu permiteaŭ a se face ornamentările, care împodobesc frumósa catedrală de la Curtea de Argeş. Abea un an şi câte-va lunĭ trec de la punerea temelieĭ, şi bunul Domn Constandin Şerban este mazilit în Ianuarie 1658 sub pretext, că ar fi ajutat pe Racoţi în lupta sa contra Polonilor.

In locul seŭ vine pe tron Mihnea al III-lea (1658—1659), care de şi purta un nume românesc, era omul cel maï conrupt, care nu vedea cu ochï bunï reformele luï Constandin Vodă. Fiiï luï Hrizea caută a se pune bine pe lângă noul Domn, şi încep opera de rĕsbunare în contra fostuluï Domn, răpind maï multe moşiï, pe care Constandin Vodă le închinase Mănăstireï întemeïate de dênsul în onórea sfinţilor Impĕraţï Constandin şi Elena.

Intr'o scrisóre a luï Constandin Vodă, către Ştefan Mitropolitul Ungro Vlahieï, cu data de 13 Martie 1665 (7173), şi pe care o reproducem în anexe, declară că moşiele, Lipoveţï, Runcaniï şi Crăsaniï, pe care le cumpĕraseră cu baniï sĕï şi pe care voïaŭ să pue mâna fecïoriï Hriziï, sunt închinate mănăstireï pentru hrană şi pentru pomenirea sa. La plecarea sa din ţară Constandin Vodă încredinţase actele muşielor acestora unuï călugĕr din Plumbuita, Mănăstire lângă [Colentina, partea nordică a oraşuluï, anume Nechifor, pe care'l însărcinase cu executarea lucrărilor bisericeï începute de el, dar care constrâns fiind de Mihnea, a da actele luï Constandin Vodă, a fost nevoit a fugi şi ast-fel a înstrĕinat şi actele. Rógă pe Mitropolitul Ştefan a lua acéstă Mănăstire sub scutul sĕŭ şi a interveni pe lăngă Domnul de atuncï Radu Leon, fiul luï Leon Tomşa (1629 1633), şi să mărturisească, că moşiele sunt luate cu baniï sĕï, precum ştiŭ şi boïeriï Divanuluï. Mitropolitul Ştefan îndată ce primeşte acéstă imputernicire ïa în stĕpânirea sa Mănăstirea luï Constandin Vodă şi strămută aicï reşedinţa sa din Bucureştï, care până acum fusese la biserica St. Gheorghe vechiŭ.

Nu mult dupĕ acésta ocupă scaunul metropolitan Teodosie, fost egumen la Mănăstirea Argeşuluï, care termină biserica luï Constandin Vodă şi care din causa împrejurărilor nenorocite de atuncï, rĕmăsese maï mult timp în părăsire. El scrie luï Constandin Vodă despre acest eveniment, amintindu-ï cu acéstă ocasie de rândul sfinteï Mitropoliï, pentru rândul moşielor, al cărţilor şi zapiselor.

In o scrisóre cu data de 8 Aprilie, acelaş an, Constandin Vodă îşî esprimă mulţămirea sufletească, căcî a înţeles, că acum este Mitropolitul Teodosie nevoitor al sfinteî Mitropoliî, asigurându-l că tóte hârtiele moşielor le-aŭ dat în mâna părinteluî Nechifor, care aŭ fost egumen Mănăstireî şi împuterniceşte pe Mitropolit a le ţinea aşa precum le-aŭ aflat de la alţî părinţî, dându-î şi o însemnare de acele moşiî pe o foiţă iscălită de dênsul.

Mitropolitul Teodosie să pune cu tótă râvna pentru înfrumseţarea şi înavuţirea acestuî sfânt lŏcaş. El zideşte reşedinţa mitropolitană împreună cu paraclisul de lângă ea. Incă de pe timpul Mitropolituluî Ştefan, Jupâneasa Ruxandra din Berileştî, soţia luî Gavrilă Spătarul feciorul luî Mârza Vornicul, dăruise sfinteî Mitropoliî (1664 Iulie 12), 5 funiî de moşie în Berileştî. Acéstă moşie a fost vêndută de Mitropolitul Antim luî Preda Căpitanul de la Gherghiţa, ca să înzestreze biserica zidită de el în Gherghiţa (30 Maî 1709) şi pe care apoî o închină să fie metoh sfinteî Mitropoliî (1714 Martie 25).

Pe lângă moşiele amintite (Lipoveţî, Runcaniî şi Crasaniî), Constandin Vodă cumpĕră satul Tegeniî dupĕ Paserea de lângă Lipovĕţ, fost a luî Hrizea Vornicul, care a murit în ḑilele luî Mateî Vodă, care-l cumpĕră de la Udrea Comisul fiul luî Hrizea. Pe timpul luî Constandin Vodă, Hrizea Spătarul rĕscumpĕră satul, ïar Udrea auḑind îl luă de la eî şi-l vêndu luî Constandin Vodă, care'l dărui Mitropolieî.

La 1669, Radu Vodă Leon dă un hrisov luî Teodosie pentru móra din Cucueţî. Iar la 1672 Mănăilă Aprodul, dimpreună cu fraţiî luî, anume Tudor, i Stoïan ot Crasanî ot sud Elhov, în ḑilele luî Antonie Vodă, vênd luî Vlădica Teodosie partea lor de moşie din Crăsanî. In anul 1677, marele Vornic Socol, împreună cu nepotul seŭ Dragnea, dăruesc 100 stânjinî din Crăsanî, partea lor părintească.

In anul 1696, Popa Fiera, numit din călugărie Ieromonahul Filoteî, închină biserica zidită de el (Ferésca) şi mo-

șia Băjeștii sfintei Mitropolii. Acéstă danie este confirmată (1701), prin o carte de blestem a Patriarhului Antiohiei Atanasie.

La 1702, Constandin Brâncoveanu întărește stěpânirea Mitropoliei asupra Crăsanilor. La 1703, Teodosie cumpěră de la Ivan, moșia Frumușanii, cu 170 taleri, luați de la Constandin Vodă și dând schimb moșia Copăcenii. La 1680, Jupâneasa Maria, fata lui Iane Sluger, dăruește Mitropoliei moșia Borusul. Acéstă danie este confirmată de Șerban Vodă (1681) și Constandin Vodă (1690).

Reproducem mai multe documente privitóre la averea Mitropoliei.

Gherasim Timuș.

Antim cu mila lui Dumnedeŭ Arhiepiscop al Ungro-vlahiei Prea cinstit și Exarh Plaiurilor.

Lucrul judecătoriului este, să caute cu nevoință și cu minte întrégă judecățile tuturor, neuitându-se nici decum în fața cui-va, ci cu dreptate și făr' de fățărie să judece și să dea fieșcăruia dreptate. Căci judecata este a lui Dumnedeŭ, dupě cum dice Sfânta Scriptură. Iar mai vêrtos să cuvine judecătoriului și are datorie să se nevoiască să judece pe cei săraci și să îndrepteze pe věduve. Căci așa este porunca lui Dumnedeŭ. Pentru ca să nu supue silniciei pe cei neputincioși și să le împresóre dreptatea. Drept aceea dar alergând la judecata smereniei nóstre, din porunca prea luminatului Domnului nostru Io Constantin B. V. V. Dospina văduva, carea era jupâneasă rěposatului Constantin Corbénul biv. vel. post. carele vrea să o lipséscă și să o înstrěineze din cele câte i-aŭ fost lăsat soțul ei la mórtea lui cu drépta diată. Vědênd noi drept aceea cérta lor împreună cu cinstiții boeri Radu Golescul Vel Vornic și Grigorie Bălénul Vornic al Târgoviștii, cari iaŭ fost rânduit de Domnul să fie de față la acéstă judecată,

Şi ascultând cu socotinţă cuvintele amênduror părţilor şi iscodind şi cu tot dinadinsul diata rěposatuluĭ Constantin Pitariul. Şi aflându-o că este dréptă şi canonicéscă şi mărturisită înaintea smerenieĭ nóstre, de muma şi de surorile rěposatuluĭ şi de cel ce a scris'o. Intru Duhul Sfânt ne arătăm într'un gând şi-ĭ rěspundem dimpreună cu cinstiţiĭ boierĭ ce sunt maĭ sus ḑişĭ, ca să aibă Volnicie jupânésa Dospina să ţie cu bună pace până într'un cap de aţă tóte câte ĭ-aŭ lăsat soţul eĭ Constantin Pitariul la mórtea luĭ scris în diată. Căcĭ că s'aŭ aflat şi s'aŭ adeverit, căcĭ ĭ-aŭ lăsat cum că sunt drepte ale luĭ căştigurĭ, ĭar nu de la părinţĭ. Iar de se va afla cine-va înprotivnic şi-ĭ va ḑice: Cum că din moşiele ce s'aŭ dat Dospineĭ să le stěpânéscă, aŭ din ţiganĭ, aŭ din rumânĭ că sunt de la părinţĭ şi nu se cuvine să le ţie ea. Neareua marilor Impěraţĭ Leon şi Constantin poruncesc: Că de va vrea să facă neştine diată pe partea luĭ ce ĭ-aŭ rěmas de la părinţĭ, nu să opreşte, măcar de ar avea şi fraţĭ, list 284. Şi ce va dărui bărbatul la mórtea luĭ fěmeĭeĭ sale neavênd măcar şi copiĭ să ţin în sémă. Drept aceea dar cu vrednicia cea Arhieréscă ce ni s'aŭ dat de la Dumneḑeŭ, adeverim să fie nemişcată acea diată a rěposatuluĭ Constantin Pitarul care o am iscălit împreună cu boĭariĭ, şi o întărim şi o mărturisim cătră toţĭ a fi pre lege şi canonicéscă şi dăm volnicie cu acéstă carte a smerenieĭ nóstre ca să stěpânéscă jupânésa Dospina cu bună pace de cătră postelnicul Mihail Corbénul. Tóte câte ĭ-aŭ lăsat soţul eĭ în diétă. Şi spre încredinţarea şi adeverinţa celor maĭ sus ḑise, am întărit'o cu iscălitura nóstră şi cu pecetea, iscălită şi de boierĭ. Şi i s'aŭ dat spre arătarea tuturor, în Târgovişte la lét 7219 Dec. 15.

Antim al Ungrovlahieĭ.

Radu Golescu vel Vornic, Grigorie Bălénul vel Vorn. Târgovişte.

La al nostru cinstit şi de milostivul Dumneḑeŭ dăruit părinte sufletesc şi bun priïaten şi de bine-voitor, sfinţiĭ luĭ Ştefan Mitropolitul ţĕreĭ munteneştĭ.

Pohtim pre milostivul Dumneḑeŭ să dăruiască sfinţieĭ tale preoţie sfântă cu lină viaţă şi traiŭ cu multă sănĕtate şi cu bună pace întru darul Duhuluĭ Sfânt. Alta, întâmplându-se aicĭ, veni Stan Vornicul, scrisu-mĭ-aĭ sfinţia ta, pentru moşiele care am fost dat sfinteĭ Mănăstirĭ, pentru Lipoveţi, că ĭ-aŭ luat fecĭoriĭ Hriziĭ, ïar Runcaniĭ şi Crăsaniĭ şi alte moşiĭ tóte le-aŭ luat Plumbuianiĭ. Cred, sfinţia ta ştiĭ bine, că noĭ n'am făcut silă nimuluĭ. Ci am dat toţĭ baniĭ gata, ca să fie sfinteĭ Mănăstirĭ de hrană, şi nouĕ pomană. Ci mĕ rog sfinţieĭ tale să nu laşĭ să încape fecĭoriĭ Hriziĭ, ci să mergĭ la Măria Sa fratele nostru Radu Voevod, să mărturi eştĭ precum ştiĭ sfinţia ta, că am dat tot banĭ gata, şi ştiŭ toţĭ boĭeriĭ Divanuluĭ, ïar zapisele le-am dat pe mâna părinteluĭ Nichifor, dacă el va fi viŭ şi acum să'l ajuţĭ sfinţia ta cu o scrisóre să trimiţă zapisile Mănăstireĭ, că noĭ n'am cumpĕrat moşiĭ fecĭorilor Hriziĭ. Ci am cumpărat ca să fie de pomană la sfânta Mănăstire. Aşijderea mĕ rog sfinţieĭ tale, să fiĭ şi sfinţia ta într'ajutor la sfânta Mănăstire, să nu să scaḑă, ci să se adaugă. Ca să fie şi sfinţieĭ tale de pomană ca şi nouă. De acésta pohtesc pe sfinţia ta, milostivul Dumneḑeŭ să-ţĭ daruïască multă sănĕtate sfinţieĭ tale ot Christos. Amin.

Mart 13 lt. 7173.

Io Constandin Voevod.

---

† Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Mitropolitul Teodosie ţĕreĭ munteneştĭ, pace şi sănĕtate pohtim să-ţĭ dăruïască milostivul Dumneḑeŭ, sfinţieĭ tale. Alta, de scrisorĭ ce nĭ-aĭ scris sfinţia ta de tóte pe rând înţeles-am şi mulţămim sfinţieĭ tale, căcĭ nu ne-aĭ uïtat, ci ne-aĭ cercat sfinţia ta

cu scrisórea, de am putut şti de bună sănĕtatea sfinţieĭ tale. Alta, mulţămesc sfinţieĭ tale că am înţĕles că eştĭ sfinţia ta nevoitor cu sfânta Mitropolie. De alta ce ne aĭ scris sfinţia ta, pentru rândul sfinteĭ Mitropoliĭ, pentru rândul moşiilor, pentru rândul cărţilor şi zapisilor, care am cumpĕrat moşiĭ la sfânta Mitropolie, acelea tóte le-am dat în mâna părinteluĭ Nichifor, care a fost egumen la mănăstire, de care lucru fac ştire sfinţieĭ tale, că noĭ nu am fost ómenĭ ca aceĭa să luăm moşiile nimunuĭ far' de banĭ, ci le-am dat tot banĭ gata, ĭar sfinţia ta ţine cum aĭ aflat de la alţĭ părinţĭ, precum îţĭ voiŭ însemna în foiţă cu iscălitura nóstră. De acésta dăm ştire sfinţieĭ tale, şi acéstă scrisóre a nóstră să afle pe sfinţia ta sănĕtos ot Hristos. Amin pis.

Apr. 8 ḑilo.

Io Constandin Voevod.

† Pre foiţa ce a trimis Constandin Voevod s'aŭ făcut sfitocul cel mare adecă Hristovul cel cu pecetea de argint.

---

† *Teodosie milost. Bj. Arhiepiscop i Mitropolit Vsea Zeml. Ungrovlahia.*

Dat-am cartea Vlădicieĭ mele la mâna popeĭ Fierea de la Băjăştĭ, cum să ştie că ajungênd el la vreme de slăbicĭune, aŭ socotit dintru inima luĭ, de nimenea îndemnat, nicĭ silit, de aŭ venit la vlădicia mea, şi aŭ închinat sfinteĭ Mitropoliĭ, pentru sufletul luĭ şi al părinţilor luĭ, întâĭ biserica de aice din Bucureştĭ şi cu o pivniţă care este pe locul bisericeĭ, şi moşia luĭ din Băjăştĭ pe jumĕtate şi din heleşteŭ, şi din morĭ ĭar pe jumĕtate, şi cincĭ pogóne de vie în dealul Ḑobrotenilor şi aŭ făcut şi zapis, care l'aŭ scris însuşĭ el cu mâna luĭ la sfânta Mitropolie întărit şi cu mare blestem asupra acelor ce nu s'ar ţinea de acea tocmélă ce aŭ făcut el, însă aşa s'aŭ tocmit şi s'aŭ aşezat,

cât va trăi el să-şĭ stĕpânéscă aceste ce maĭ sus scriŭ tóte cu bună pace, ca să sĕ hrănéscă cu dênsele, ĭar dupĕ mórtea luĭ să le stĕpânească sfânta Mitropolie tóte cu bună pace, dupĕ cum scrie în zapisul luĭ. Drept aceea am dat acéstă carte a Vlădicieĭ mele la mâna luĭ, să şi le ţie şi să şi le stĕpânéscă cu pace. Ĭar dupĕ mórte să le ţie şi să le stĕpânească sfânta Mitropolie. Iar pentru ceea-l-altă jumĕtate de moşie cu jumĕtate de heleşteŭ şi din morĭ jumĕtate, care o aŭ dat fie-sa Maria zestre, să aĭbă a şĭ-o stĕpâni ea cu bărbatul eĭ Mateĭ, să n'aĭbă nicĭ o băntuĭală de către sfânta Mitropolie, şi din ce ar fi venitul moşieĭ şi din heleşteŭ şi din morĭ, să aĭbă a-şĭ lua ea din tóte pe jumĕtate, ĭar altă suparare să n'aĭbă nicĭ de vlădicia mea, nicĭ din alţĭ fraţĭ mitropoliţĭ, cari va orândui Dumneḑeŭ să fie în urma vlădicieĭ mele, nicĭ să'şĭ alégă sfânta Mitropolie parte de moşie saŭ să hotărască. Ci precum s'a ḑis maĭ sus să fie din douĕ. Iar cine ar strica saŭ ar călca acéstă carte a Vlădicieĭ mele şi le-ar face vre-o strâmbătate, să fie blĕstemaţĭ şi ne ĭertaţĭ de Dumneḑeŭ A tot ţiitorul, procleţĭ, afurisiţĭ, anatema, hĭerul şi pĭetrele să se topéscă şi să putrezéscă, ĭar trupul acelora în vecĭ să stea netopit şi nedeslegat, însă afară din plugurile Mitropolieĭ care vor ara acolo, orĭ cine ar maĭ ara, verĭ din ómeniĭ noştri, saŭ verĭ cine, de la tot omul să aĭbă Mateĭ a-şĭ lua partea luĭ de dijmă pe jumĕtate dupĕ cum scrie maĭ sus. Acésta scriem, Mart 5, 7204 (1696).

Atanasie, din mila luĭ Dumneḑeu întâĭul Patriarh al mareĭ şi dumneḑeeşteĭ cetăţĭ al Antiohieĭ şi a tot Rĕsăritului.

Inaintea Patriarhieĭ nóstre venit-aŭ ĭeromonah Filoteĭ, care se chema pe mirenie Hera din sat din Băjăştĭ ot sud Ilhov, de aŭ mărturisit, cum că el petrecênd în valurile lumeĭ aceştia, s'aŭ îndemnat din râvnă Dumneḑeéscă, de

aŭ făcut o sfântă biserică în oraș în Bucureștĭ, în cinstea sfinteĭ de D-ḑeŭ Născĕtóreĭ și pururea fecĭóreĭ Maria (hram Vovedenia) pentru a luĭ vecĭnică pomenire și a părinților luĭ și pentru sufletésca mântuire. Decĭ după petrecania preoteseĭ luĭ, aŭ lŏcuit câțĭ-va anĭ vĕduv și vĕḑênd că-l ajunge și i se apropie vremea călĕtorieĭ luĭ dintr'acéstă lume în cea vecĭnică, aŭ vrut maĭ n'ainte să-șĭ pomenéscă ale luĭ și să le rânduĭască, dupĕ obiceĭul némuluĭ omenesc, și întâĭ de tóte avênd o fată singură născută, o aŭ dat la casa eĭ, și ĭ-aŭ dat pe lângă cele-l alte zestre și jumĕtate de moșie din sat din Băjăștĭ, din câmp, din pădure, din apă și din heleșteŭ pe jumĕtate, și din móră pe jumĕtate și 4 pogóne de vie în délul dobrotenilor ot sud saak, care moșie ĭ-aŭ fost luĭ dupĕ părințĭ, și cumpĕrătóre pe banĭ dreptĭ aĭ luĭ agonisițĭ, ĭar cea-l-altă jumĕtate de moșie, din câmp, din pădure, din apă, și din heleșteŭ și din móră și cincĭ pogóne de vie în délul dobrotenilor, o aŭ însemnat la sfânta Mitropolie din Târgoviște, unde este hramul Inălțăreĭ Domnuluĭ nostru Iisus Christos și la sfânta Mitropolie din Bucureștĭ, hramul marilor și întocmaĭ cu apostoliĭ Impĕrațĭ Constantin și Elena, pentru sufletul și al părinților luĭ, precum nĭ-aŭ arătat și zapisul de l'am vĕḑut, cu mijloc ca acela. Verĭ ce Mitropolit va rândui Dumneḑeŭ a fi păstor, să aĭbă datorie să pórte grijă de biserica ce maĭ sus scriem, ce s'aŭ facut de cel ḑis ĭeromonahĭ a o drege și a o căpui de cele ce vor trebui, ca sa nu să strice, aŭ să se risipéscă din venitul aceĭ moșiĭ, până vor sta mitropoliele. Decĭ dupĕ tocméla acésta ce s'aŭ făcut la mijloc pentru nestingerea pomenireĭ luĭ, aŭ cerșut și cartea patriarșieĭ nóstre, cu blĕstem, ca să fie în loc de hrisov, pentru întemeĭerea aceĭ moșiĭ și tocmeliĭ aceștia nemișcată și neclătită în vecĭ de la mitropoliĭ. De care lucru socotind și noĭ că este cu cale și cu dreptate și tocméla acésta adeverim și hotărâm. Acea moșie să nu să înstrĕineze de la sfintele Mitropoliĭ, nicĭ cu un fel de mijloc saŭ cu vre-o

pricină nicî din partea némuluî luî, nicî din partea Mitropoliţilor, aŭ pe banî, aŭ schimbul moşieî pentru moşie, pentru o voe vecinată, aŭ vre o frică a vre-unuî om mare. Saŭ verî pentru ce. Că cele închinate luî Dumnedeŭ înapoî nu se întorc. Iar de ar vrea cine-va să strice tocméla acésta cu vre-un mijloc aŭ din partea mitropoliţilor, să o vêndă, aŭ despre vre-un obraz mare va vrea să o ia în silă, aŭ cu schimbul, aŭ pe banî. Pe uniî ca aceîa îî supunem sub gróznic şi înfricoşat blĕstem, afurisit să fie şi blĕstemat şi ne iertat de Dumnedeŭ a tot-ţiitoriul, şi nedeslegat după mórte. Pietrile, lemnele, hierul să putrezească şi să se topéscă, iar trupurile acelora nicî de cum; să crape pămêntul şi să-î înghiţă de viî ca pe Datan şi pe Aviron. Să moştenéscă bubele luî Ghiezi, şi spânzurarea Iudeî şi procopsală să nu vadă în tot vécul, să aibă şi blestemul a 318 sfinţî părinţî din Nechea şi a celor-l-alte sfinte săbóră şi maî apoî să fie şi anatema, iar cine va da şi va întari şi va milui, acela să fie blagoslovit de puternicul şi a tot-ţiitorul Dumnedeŭ, a căruia este lauda şi ţinerea în vecî, amin. 8 Fevr. 7209.

Adecă eŭ jupânésa Roxanda din Bérileştî, ce am fost jupânésă luî Gavrilă Spăt. feciorul Mârzeî Vornicul. Scriŭ şi mărturisesc cu al meŭ acest zapis, ca să fie de mare credinţă la mâna sfinţieî sale Părinteluî Vlădicăî, Chir Ştefan Mitropolitul. Cum să se ştie că am dat de pomană sfinteî Mitropoliî din Bucureştî, unde easte hramul sfântuluî şi tocmaî cu apostoliî împĕratul Constantin i mtî ego Elena, moşie din sat din Berileştî din judeţul Ilfovuluî cât iaste partea mea alésă, însă funiî 5 peste tot hotarul, din câmp, din pădure, din apă şi din şezutul satuluî, precum scrie şi în cărţî, ca să fie sfinteî Mitropoliî de întărire şi noao poménă. Pentru că acésta ce scrie maî sus moşie, fost-aŭ lăsată mie de la soţul meŭ Gavrilă Spătar la mórtea luî, şi tot o am ţinut cu bună pace până acum.

Iar acum vě́dênd şi socotindu-mě, cum sânt o jupâneasă singură făr' de coconĭ. Datu-am sfinteĭ Mitropoliĭ de pomană. Şi am scris numele soţuluĭ meŭ şi al meŭ şi al părinţilor noştri ca să se pomenéscă pururea la sfântul jertfelnic, pe la sfintele liturghiĭ. Şi marturiĭ cari îşĭ vor pune numele maĭ jos, şi pentru adevěrata credinţă pus'am şi iscălitura mea.

Pis az Négoe.

Iulie 12 ḑile 7172 (1664).

O Roxanda Spăt. O Nedelcu Păharnic, nepot Jupânésiĭ Roxanda. Az. Jupânésa Stanca, sora Jupâneseĭ Alexandrиĭ, mărturie. Mareş Vel Ban, mărturie. Drăghicĭ vel Spat. mărturie, Iordache, mărturie. Filotheŭ Ieromonah. Hranit Logof. mărturie. Ioanaş Log. mărturie.

O Antim milostiu Bojiĭu Arhiepiscop i Mitropolit vsea zemlea Ungrovlah.

Iaste poruncă dumneḑeească să cinstéscă fieş-care creştin pe Dumneḑeŭ pentru averile şi sudorile osteninţelor sale, şi ĭaste acésta însemnata în sfânta Scriptură, la Parimiile luĭ Solomon în treĭ capete unde ḑice: Cinsteşte pe Domnul din ale tale ostenéle. Si dă începătură luĭ din ale tale róde ale dreptăţeĭ. Drept aceea şi D-luĭ Preda Căp. ot Gherghiţă, fecĭorul rěposatuluĭ Paraschiveĭ Vornicul, ca un creştin şi Iubitor de Christos vrând dintru ostenélele sale să dea slavă luĭ Dumneḑeŭ, aŭ zidit din temelie cu a sa cheltuĭală besérica ce se vede astă-ḑi în oraşul Gherghiţeĭ, întru cinstea şi pomenirea mareluĭ mucenic, izvorîtorul de mir Dimitrie. Care biserică o aŭ împodobit, şi pe din lăuntru şi pe din afară şi o aŭ înzestrat'o dintru ale sale drepte căştigurĭ, ce ĭ-aŭ dăruit milostivul Dumneḑeŭ, pentru ca să se laude şi să se măréscă întru dênsa Dumneḑeŭ, şi prin mijlocul dumneḑeeştelor jertfe, ce se vor sěvêrşi într'ênsa în tóte ḑilele, să aĭbă şi Dumnéluĭ şi părinţiĭ Dumnéluĭ pomenire vecĭnică şi mântuire sufletéscă. Avênd

drept aceea dragoste şi cucerie cătră sfânta Mitropolia nóstră. S'aŭ îndemnat dintru a sa bună voinţă, de aŭ închinat'o să fie metoh; pentru ca să aibă de la dênsa sprijinélă şi câutare pururea. Şi aŭ hotărît Dumnéluĭ să aibă a da acest schit în toţĭ aniĭ la arhierescul nostru Scaun, vin, vedre 140, unt, ocă 44 şi banĭ gata talerĭ douĕ-ḑecĭ, ĭar maĭ mult de atâta să n'aibă sfânta Mitropolie să ceară. De vreme ce aŭ lăsat şi la sfânta Mitropolie oĭ cu mieĭ, cincĭ-ḑecĭ, stupĭ cincĭ-ḑecĭ, rămătorĭ cincĭ-ḑecĭ, boĭ 6, vacĭ 6, ĭape patru, caĭ cincĭ şi banĭ gata talerĭ cincĭ sute. Drept aceea şi smerenia nóstră vĕḑênd râvna dumitale cea creştinéscă, şi dragostea care o aŭ arătat spre noĭ, am dat acest hrisov arhieresc aceluĭ schit. Ca să fie aşezământul acesta nemişcat şi nestrămutat. Pentru aceea rugăm în Domnul pe ĭubitoriĭ noştri întru Christos fraţĭ şi întocmaĭ slujitorĭ arhiereĭ, pe sfinţiĭ mitropoliţĭ, cari vor fi dupĕ vremĭ, şi-ĭ jurăm pe numele luĭ Dumneḑeŭ ca să aibă acest schit pururea cercetare şi câutare de dênşiĭ, pentru ca să nu slăbéscă dintru ale sale, şi să fie îndestulaţĭ cu acea milă, ce s'aŭ hotărît maĭ sus. Si încă să aiba schitul acesta un preot şi un diacon de mir ĭertaţĭ atâta de birul cel de ţară, cât şi de poclonul sfinteĭ Mitropoliĭ, ca să fie de paza beséricei. Şi aşa hotărît să fie acéstă legatură, spre mărturie vecĭnică întemeĭată.

S'aŭ dat în sfânta Mitropolie in Scaunul Bucureştilor, la leat 7222 Mart 25.

Smeritul Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, *Antim.*

Damaschin, Episcop Rîmniculuĭ. Ioasaf, Episcop Buzeuluĭ. Nicodim, egumen ot Tismana. Ioasaf Delénul. Teofan Ierm. eg. ot Dolgopoi (?) Ştefan Ierom. egum. ot Bistriţa. Ştefan Ierm. Eg. ot Glavacĭog. Mihail proeg. Cozianul. Daniil Ieromonah eg, ot Aninósa. Ioan eg. ot Sadova. Nicodim, Egum. ot Căldoroşanĭ.

Antim Bojiĭu milostiu Arhiepiscop i Mitropolit vsea zeml. Ungro-Vlah.

Dat-am cartea smereniei nóstre, ca să fie de bună credință la mâna Domniei sale Prediĭ Căp. ot Gherghiță, cum să se ştie că având sfânta Mitropolie moşie în Bereleştĭ, în județul Ilfovuluĭ, funiĭ 5 şi funia de stânjinĭ 100, care fac stânjinĭ 500, care moşie o aŭ fost închinat de pomană la sfânta Mitropolie din Bucureştĭ jupânésa Roxanda, ce aŭ fost jupânésă luĭ Gavrilă Spăt. feciorul Mârziĭ Vorn. încă maĭ dinainte vreme, şi tot o aŭ ținut'o şi aŭ stĕpânit'o sfânta Mitropolie cu bună pace păna acum. Iar când aŭ fost acum o am vêndut Dumisale Prediĭ Căp. drept talerĭ 200, cu care banĭ am făcut alte lucrurĭ ce aŭ trebuit la sfânta Mitropolie, şi Dum. aŭ dat acéstă moşie la schitul luĭ din Gherghiță, care schit l'aŭ închinat la sfânta Mitropolie. Drept aceea să aĭbă voie a o ținére şi a o stĕpâni schitul ce scrie maĭ sus cu bună pace, şi să fie moşie stătătóre şi ohabnică în vecĭ, dându-ĭ şi cărțile şi zapisele cele vechĭ, ce am avut pe acéstă moşie şi mărturiĭ cariĭ aŭ iscălit maĭ jos, întărind cartea acésta cu pecetea sfinteĭ Mitropoliĭ şi cu iscălitura smereniei nóstre ca să se crézǎ.

Maĭ 30 ḑile 7217.

Lucrurile cele bune ce să fac pe la sfintele mănăstirĭ pentru mântuirea sufletelor, de iubitoriĭ de Dumneḑeŭ creştinĭ, sunt cinstite şi lăudate de Dumneḑeŭ şi de ómenĭ, pe care nu este cu cale, nicĭ cu dreptate a le zăticni, nicĭ cu un mijloc, ci maĭ bună întărire şi adeverință le trebue. Drept aceea şi eŭ róba luĭ Dumneḑeu Stanca, fiĭca rĕposatuluĭ Dositeĭ monah Brăiloiul, soția Dumnéluĭ Constandin Obedénul biv. vel. Paharnic. Iar dupĕ mumă mea, fata rĕposateĭ Maricăĭ, fiĭca Marieĭ Bănéseĭ Filipéscăĭ, jupânésa rĕposatuluĭ Barbuluĭ Banuluĭ Milescul. Cunoscênd deşertăciunea aceşteĭ vieţĭ trecĕtóre, şi de cea nimica statornicia eĭ, care cu nimic nu se osibéşte, pe lângă alte a-

şezământurĭ ce voiŭ să fac cu diéta, pentru rĕscumpărarea pĕcatelor mele, am socotit din bună voinţa inimeĭ méle, fără de nicĭ o silă, încă fiind în sănătatea vieţeĭ méle, de am mers la sfinţia sa, Prea cinstitul şi Prea sfinţitul Mitropolit al ţĕreĭ Chir Neofit şi al mieŭ sufletesc părinte, de am închinat danie sfinteĭ Mitropoliĭ, unde se prăznueşte hramul sfântuluĭ Impĕrat Constantin şi maĭcă-sa Elena, o moşie din sud Ilh. ce să numeşte Zidurile şi Berileştiĭ, care acéstă moşie să hotărâşte pe din jos cu o moşie a sfinteĭ Mitropoliĭ ce să chĭamă ĭar Berileştĭ, ĭar pe din sus să hotărâşte cu moşia târguluĭ Gherghiţăĭ i cu moşia Mănăstireĭ Gruĭul şi la apă se hotărâşte cu moşia Căldoroşaniĭ, dupĕ cum însă scrie zapisele cele vechĭ de cumpărătóre. Şi acéstă moşie îmĭ ĭaste şi mie de la părinţiĭ meĭ, ce mi s'aŭ venit în parte dupĕ mórtea tătâni-meŭ când ne-am împărţit cu frate-meŭ Toma. Decĭ fiind-că şi rĕposata maĭcă-mea Maria Milésca, şi rĕposatul moşu-meŭ Banul Barbul Milescul şi treĭ fraţĭ aĭ meĭ sunt îngropaţĭ în sfânta Mitropolie aicĭ în Bucureştĭ, unde şi eŭ mult pĕcătósa şi greşita luĭ Dumnedeŭ voesc dupĕ sĕvêrşirea vieţeĭ mele, să mi se îngrópe şi ósele méle, şi macar de mi se va întâmpla cum-va sĕvêrşitul vieţeĭ méle peste Olt şi nu aicĭ, las cu sufletul mieŭ să aibă sfinţia sa datorie a pune nevoinţă la némul meŭ, să-mĭ facă anacomidi să-mĭ aducă oasele méle aicĭ în Bucureştĭ să le îngrópe în mormênt, unde sunt oasele maĭcă-mea şi ale némuluĭ meŭ. Drept aceea dar, ca să fie acéstă moşie ohabnică sfinteĭ Mitropoliĭ întru stĕpânire pururea, ĭar mie şi părinţilor meĭ vecĭnică pomenire la sfântul jertfelnic, unde şi numele ni s'aŭ scris la poménicul cel mare, am dat acéstă carte de danie de închinăcĭunea acesteĭ moşiĭ, la prea cinstita drépta sfinţieĭ sale părinteluĭ Mitropolituluĭ şi la sfânta Mitropolie. Iar zapisele moşieĭ cele vechĭ, nefiind acum aicĭ, şi fiind la Craĭova, aducêndu-le de acolo, ĭarăşĭ le voiŭ da sfinţieĭ sale, ca să fie la sfânta Mitropolie, împreună cu acéstă carte de danie, ĭar care s'ar ispiti a da

acéstă moşie schimb aŭ pe banî, aŭ ar sta împotrivă, să fie supt blĕstemul Sfântuluî Impĕrat Constantin. Şi eŭ pentru maî bună adeverinţă, mî-am iscălit numele cu mâna mea şi mî-am pus şi pecétea maî jos, care şi alţî cins iţî veliţî boîarî se vor iscăli maî jos, ca să se créḑă.

Mţ. Dec. 29. 7261.

O Stanca Obeḑénca.

Mireon Grigorios Martiras. Constantin Vel. Dvornic. Ştefan Voîc vel Lolofĕt.

Adecă eŭ Constandin Filipescul biv. vel. medel. dimpreună cu soţia mea Maria, fata Dumisale rĕposatuluî Const. Obedénu. Dat-am scrisórea mea la mâna Prea sfinţieî sale Părinteluî Mitropolituluî Chiriu Chir Grigorie şi la sfânta Mitropolie, ca să fie de adeverinţă, precum să se ştie, că rĕposata sócră-mea Stanca Obedénca, încă fiind în starea şi sănătatea Dumneeî, trăind rĕposatul socru-meŭ Obedénul. Din râvnă Dumneḑeească fiind îndemnată, încă din ḑilele rĕposatuluî Neofit Mitropolitul, aŭ fost dat danie sfinteî Mitropolii, o moşie anume Zidurile i Berileştiî din sud Ilhfov, fiind muma Dumnéeî îngropată la sfânta Mitropolie, ca să se pomenéscă în vecî Care moşie cât aŭ trăit Dumneeî, î-aŭ luat tot Dumnéeî venitul, îar când aŭ fost la mórtea Dumnéeî, m'aŭ lăsat pĕ mine epitrop, ca să îaŭ şi să daŭ, după diéta Dumnéeî, unde fiind că aŭ prisosit maî multă datoria de cât cele ce aŭ rĕmas şi ne avênd cu ce rĕspunde datornicilor, am dat jalbă la Măria Sa Vodă, şi Măria Sa ne-aŭ orînduit la Dumnélor veliţiî boérî să îa séma de aceste pricinî; care vĕḑênd dumnélor că datoriile staŭ jos, şi n'aŭ de unde se plăti, aŭ hotărît ca să se îa daniele şi să se plătéscă datoriele, unde am apucat şi pe sfânta Mitropolie, ca să îaŭ acele maî sus numite moşiî. Dar sfinţia sa rĕposatul Filaret Mitropolitul n'aŭ îngăduit, ci aŭ eşit cu mine înaintea Măriei Sale luî Vodă, şi judecându-ne, aşa aŭ găsit Măria Sa cu cale-

Că de vreme ce acéstă danie, nu ĭaste dată la mórtea Dumnéeĭ fiind în lipsă, ci ĭaste dată încă fiind în starea Dumnéeĭ trăind rĕposatul socru-meŭ soţul Dumneeĭ Constandin Obedénul, şi nu ĭaste cu cale a se lua de la sfânta Mitropolie, şi aşa aŭ rĕmas cât aŭ trăit Filaret Mitropolitul. Iar dupĕ ce s'aŭ făcut Preasfinţia sa părintele Mitropolit, vĕḑênd noĭ că n'avem cu ce rĕspunde datornicilor, am căḑut cu rugăcĭune la Preasfinţia sa. Şi Sfinţia sa vĕḑênd că noĭ numaĭ pentru o datorie părintéscă am ĭntrat epitropĭ şi cunoscênd că mi se pricinueşte stingere caseĭ dintr'acésta, s'au milostivit sfinţia sa din bună voĭa sfinţieĭ sale, şi ne-aŭ dat tal. şépte sute cincĭ-ḑecĭ, cu care banĭ să plătesc datornicilor, şi moşiele aceste să rĕmâe tot la sfânta Mitropolie, care banĭ ĭ-am luat toţĭ deplin în mâna mea. Dând şi eŭ acest zapis la mâna Prea sfinţieĭ sale ca să-l stĕpânéscă cu bună pace precum scrie cartea de danie a rĕposateĭ soacrămiĭ, silindu-mĕ eŭ şi umblând în tot chipul a găsi şi zapisele cele vechĭ, atâta a le Zidurilor cât şi ale Berileştilor şi să le daŭ Preasfinţieĭ sale. De vreme ce rĕposata soacră-mea n'aŭ apucat să le dea la sfânta Mitropolie, făr' de numaĭ carte de danie. Aşijderea mĕ leg cu sfinţia sa pentru Berileştĭ, de vreme ce s'aŭ sculat cumnată-meŭ Iordache Brăiloiul, fecĭorul Tomeĭ Brăiloĭuluĭ, fratele rĕposateĭ soacrămiĭ, cu un catastih iscălit de rĕposatul socru-meŭ, şi de Dumnéluĭ Constandin Strâmbénul biv. vel. Vister, arătând cum că ĭaste dat luĭ pentru lipsa zestreĭ mume-seĭ, pentru care şi eŭ am dat Preasfinţieĭ sale o foiţă de împărţéla, iscălită de însuşĭ Toma Brăiloĭul tatăl luĭ Iordache, fratele soacrămiĭ, dată la mâna soacramiĭ de împărţélă întru careĭ iscălit şi Dumnéluĭ rĕposatul vornic Grecénul, Grigorie, fiind judecĕtor, dinpreună şi cu o carte ĭarăşĭ a Dumisale de judecată, întru care arată, că aceştĭ Berileştĭ s'aŭ venit la împărţéla maĭ veche a soăcră-meĭ; pentru care am şi eşit la judecată înaintea Dumisale Constandin Vel. Dvornic. Şi tot într'acestaş chip s'aŭ hotărît, ca să le stĕpânéscă sfânta Mitro-

polie]cu bună pace. Iar de care cum-va vre-odată să va scula Iordache cumnată-meŭ saŭ alt cine-va cu niscare-va scrisorĭ, şi se va lua moşia Bereleştiĭ de la Mitropolie, atuncĭ eŭ să aĭb a rĕspunde orĭ la ce judecăţĭ şi pricinĭ vor fi, şi să daŭ baniĭ aceştia îndărăt la Preasfinţia sa, de vreme ce aceştĭ banĭ ĭ-aŭ dat sfinţia sa maĭ mult pentru Bereleştĭ. Decĭ, pentru maĭ bună încredinţare, am dat acest zapis Preasfinţieĭ sale, iscălit şi întărit cu peceţile nóstre şi cu alţĭ boĭarĭ marĭ de cinste ca să se crédă.

Maĭ 3 dile 1761.

O Constandin Filipescu biv. vel. Mend. O Maria Filipésca. Constandin Dud. vel Dvornic, mărturie. Ştefan Văcărescul biv. vel. banul mărturie Constandin Năsturel biv. vel. Ban mărturie. Biv. vel. Ban Creţulescul. Constandin Brâncovénul vel. log. Pârvul Cantacuzino. Log. Dumitraşcu Vist. mărturie.

(Va urma).

FACULTATEA DE TEOLOGIE.

I. P. S. Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ, Primat al României şi Preşedinte al S-tuluı Sinod, încă de pe când era Episcop de Argeş, în sesiunnea de tómnă a S-tuluĭ Sinod din 1880, şi-a esprimat dorinţa de a dota Facultatea de Teologie cu suma de 30,000 leĭ numaĭ pentru a se putea începe acéstă şcólă. Asta-dĭ acea dorinţă exprimată a devenit realitate sporind încă suma promisă atuncĭ de la 30 la 50,000 leĭ ca fond, din al căruĭ venit să se întreţie în Internatul Facultăţeĭ de Teologie cincĭ bursierĭ.

Iată acea propunere a I. P. S. Sale în tótă cuprinderea eĭ şi care este precedată de o apreciare a jurnaluluĭ „România Liberă" din 10 Noemvrie 1880:

Fie care om, care doreşte ca neamul românesc sa înainteze cât mai mult pe calea culturei şi a civilisaţiunei, a vedut cu întristare cum Biserica Română, care este un factor însemnat în cultura nóstra a remas înapoi, şi Clerul Român neavênd o cultura înalta nu póte sa'şi îndeplinească sacra misiune cu demnitate. Au fost timpuri în vechime, când chiar popórele vecine veneau şi se adăpau cu ştiinţele în şcólele nóstre. Fraţii noştri din Bucovina şi din Transilvania au şcoli înalte de teologie şi numai România independentă sa nu aibă o asemenea şcóla?

In acésta stare de decadere a Bisericei iata ca un Episcop cu simţiminte generóse şi româneştĭ a propus în şedinţa Sinodului de erĭ, ca sa se înfiinţeze o facultate de Teologie nu cu mijlócele guvernului, ci sacrificând chiar salariul seu, pentru a vedea cu

un ceas maĭ înainte clerul român ajuns la treapta, ce i se cuvine. Acest demn Episcop este Ghenadie al Argeşuluĭ, pe care în tóte împrejurările îl vedem cel dintâi a sacrifica pentru Şcólă şi pentru Biserica. Onóre acestui demn Episcop! Iata şi propunerea:

Prea Sfinţiţĭ Părinţĭ şi fraţĭ,

Intru Christos Mitropoliţi şi Episcopi şi membri ai S-tului Sinod.

„Primind toiagul Păstoriei Eparhieĭ Argeşului, gândirea mea a fost ḑi şi nópte pironită la ideia, cum s'ar putea face, ca simţul religios şi moralitatea poporului, care din ce în ce merge spre decadere, sa se înalţe şi Biserica Români sa înflorească şi sa se râdice la acea stralucire din vremile vechi, când chiar popórele vecine veneau şi se adapau cu ştiinţa teologica în şcólele române.

Din esperienţa de tóte ḑilele şi din caletoriile mele în ţĕrile apusene, mai înaintate in cultura şi în civilisaţiune de cât noĭ, am capatat convingerea, că simţul religios şi cu sine şi moralitatea poporului şi Biserica, care este hranitorea acestor simţiminte, nu se pot râdica de cat printr'un cler luminat.

Dar acest cler luminat se formeaza numai într'o şcólă înalta de teologie, care sa fie alaturata la Universitate pe lângă cele-l-alte şcoli înalte de filosofie, de drept şi altele.

In adever seminariele actuale, avêndu-se în vedere, ca preoţiĭ noştri de acum 40 de ani abia puteau sa scrie şi sa citească, au facut mult pentru luminarea Clerului. Intre preoţi vedem mulţi barbaţi cu cunoştinţe întinse şi cu zel pentru Biserica. Acésta însa nu este destul, pentru ca Clerul sa fie pe aceeaşĭ treapta de cultura şi înaintare in ştiinţa cu societatea laica.

Acésta trebuinţa o simţim cu toţii şi de aceea Statul din când în când trimite tineri, ca sa studieze teologia în streinatate, precum in Germania în Rusia, în Grecia şi în alte parţi. Chiar guvernul austriac simţind trebuinţa de o cultura mai înalta a Cleruluĭ Ortodox din Bucovina, a facut o facultate de teologie, in care ştiinţele teologice se predau maĭ mult în limba germana. In Sibiu prin silinţele şi sacrificiile fericitului Mitropolit Şiaguna este înfiinţata de mai mulţi anĭ o şcóla înalta de teologie şi chiar micul regat al Greciei poseda o facultate de teologie.

Aceste institute inalte au facut ca fraţii noştri din Bucovina şi din Transilvania sa aiba un cler mult mai luminat şi crescut pentru Biserica, de cât al nostru. Apoi daca la fraţii noştri de sub stepânirea Austriei se afla asemenea institute inalte, in România independenta, în centrul românismului, sa nu putem înfiinţa o facultate de teologie, de unde sa iasa preoţi cu creştere şi cunoştinţe înalte dupe cerinţele timpului de faţa?

Cât despre mijlócele, cu cari s'ar putea înfiinţa o facultate de Teologie, se pot gasi uşor. Avem barbaţi distinşi, cari pot fórte bine figura ca profesorĭ la o facultate de teologie. Ast-fel sunt Prea Sfinţia Sa parintele Arhiereu Suhopan in Iaşi, doctorul Barbu Constantinescu şi alţii in Bucureşti, Păr. Ştefaneli în Cernauţi, Arhimandritul Popea în Sibiu, Arhimandritul Hamza în Arad, cari sunt recunoscuţi pentru eruditiunea lor teologica.

Insă, fiind că Statul are în timpul present multe nevoi, la cari trebue să faca faţa, eu crez, ca acum ni să da prilegiu cu acéstă împrejurare sa aratam turmeĭ, ce pastorim, ca suntem adeveraţi ucenicĭ aĭ luı Christos şi vrednicĭ urmaşı aĭ strabunilor noştri Mitropoliţi şi Episcopı, cari 'şĭ puneau viaţa în primejdie şi nu se temeau chiar de mórte, când era vorba să apere Biserica şi poporul Roman, atât în potriva vrajmaşilor din afară, cât şi a impilătorilor din nauntru.

Intemeiat pe aceste considerente şi credênd, ca şi Inalt Prea Sânţiile lor Mitropoliţiĭ şi fraţiĭ meĭ întru Christos Episcopı, sunt inspiraţı de zelul sacru de a face ca Patria şi Biserica Româna sa înflorească, viu eu smeritul şi cel maĭ mic între Episcopĭ a ve ruga să primiţi urmatórea propunere:

1. Sa se róge Onor. Minister a înfiinţa imediat facultatea teologica în capitala Românieı.

2. Sa se numeasca profesorĭ românı cunoscuţı prin eruditiunea lor teologică, ca să se înceapa cât maı curând anul întaı de teologie, şi

3. Pentru acoperirea cheltuelelor trebuincióse oferesc guvernuluı jumetate din salariul meu pe timpul de doı anı, şi rog smerit şi pe Inalt Prea Sf. Vóstră Mitropoliţı şi fraţı Episcopĭ sa ne unim cu toţı a sacrifica jumetate din salariile nóstre pe timpul de doı anĭ pentru radicarea unuı asemenea mônoment naţional. Pentru care fapta generósa Biserica şi poporul român ve vor fi recunoscetorı şi ve vor bine-cuvênta".

Episcop al Argeşuluı, GHENADIE II-lea.

Iată acum şi ocasiunea cu care I. P. Sa a făcut donaţiunea:

La 17 ale curenteĭ Inalt Preasf. Mitropolit al Ungro-Vlahieĭ şi Primat al Românieĭ, D D. *Ghenadie*, a serbat onomastica Sa, cu care ocasiune a fost călduros felicitat atât de Membriĭ S tuluĭ Sinod, de Clerul Capitalieĭ, de cel al Eparhieĭ Sale, de Societatea Cleruluĭ, cât şi de corpul profesoral al Facultăţeĭ de Teologie, de cel al Seminaruluĭ şi de studenţiı teologĭ. La tóte felicitările, Inalt Preasf. Sa a respuns a parte, accentuând viŭ dorinţa ce are pentru prosperarea şi cultivarea intelectuală şi morală a Cleruluĭ. Cuvintele I. P. Sale aŭ fost adese întrerumpte prin aplausele unanime ale celor presenţĭ. Era o adevĕrată sĕrbătóre, care impunea şi prin mulţime şi prin cultura celor ce o representa. De acéstă împrejurare bine-venită profitând Inalt Preasf. Metropolit, transportat de salutările şi urările pri-

mite, prin inspirație divină de odată ș'a manifestat public sentimentul Seŭ de Înalt Păstor și bine-făcĕtor, declarând: că, *de astă-ḑĭ 17 Noembrie dau anual din avutul meŭ propriŭ, cât voiŭ trăi în viață, cincĭ burse de câte 500 leĭ fie-care, pentru studențiĭ teologĭ meritoșĭ și lipsițĭ de mijlóce, pe care burse Corpul profesoral al Facultățeĭ le va distribui prin concurs dupĕ cum va socoti; ĭar acésta în scop de a se instrui și educa Clerul Român, spre a rĕspunde pe deplin menireĭ Sale de adevĕrațĭ Apostolĭ aĭ Evangelieĭ Domnuluĭ nostru Iisus Christos, căruĭa din pruncie și eŭ Smeritul I-am servit*". Aceste cuvinte, auḑite pe neașteptate de întréga adunare a Cleruluĭ și Profesorilor, ĭeșite din gura Eminențieĭ Sale cu o hotărîre fermă din un suflet mare și o inimă mărinimósă, aŭ fost acoperite îndelung cu aplause de mulțămirĭ și urărĭ. Măreția sufletuluĭ și generositatĕa inimeĭ I. P. Sale spun și va spune în seculĭ îndepărtațĭ gândirea nobilă și aspirațiunele marĭ ce a purtat în sufletul Seŭ pentru cultura Cleruluĭ Român Inalt Preasfințitul Metropolit Ghenadie. Dacă Inalt Preasf. Sa n'ar fi maĭ făcut nicĭ un act altul de binefacere afară de acesta, totușĭ și numaĭ acesta singur este prea destul spre a-I imortalisa numele.

A afiero-i Șeful Cleruluĭ din averea Sa pentru instrucția și educația Cleruluĭ, a începe încă în viață fiind, de a-șĭ consacra o parte din averea Sa pentru ajutorarea studenților lipsițĭ de mijlóce, în scop de a'șĭ putea urma studiile speciale teologice, aceste marĭ și ne'ntrecute acte de donațiune în ḑilele nóstre, dă pe față puterea sufletuluĭ Seŭ și nobleța inimeĭ donatoruluĭ—adevĕratuluĭ Păstor ce ș'a depus obolul Seŭ pentru Clerul Seŭ. Dea Dumneḑeŭ ca bucuria și veselia ce a simțit'o Clerul întreg în acéstă ḑi a onomasticeĭ Inalt Preasf. Sale să fie cu El pururea în tóte ḑilele viețeĭ Sale pe acest pămênt și să i se trasmită acéstă bucurie și în eternitate de Cel ce resplătește tuturor tóte dupĕ fapte—Dumneḑeŭ!

Iată adresa I. P. S. Mitropolit Primat către Dl. Decan al Facultățeĭ de Teologie:

Domnuluĭ Decan al Facultățeĭ de Teologie.

Cu onóre vĕ facem cunoscut, că Mercurĭ 17 a curenteĭ de ḑiŭa onomasticeĭ Nóstre, am oferit cincĭ burse a 500

leĭ fie-care, pentru Facultatea de Teologie, ce aveţĭ onóre a dirige cu învitaţiunea de a stabili în consiliul facultăţeĭ condiţiunile de admisibilitate la aceste burse.

Primiţĭ vĕ rog arhipăstoréscа Nóstră bine-cuvêntare.

Ghenadie, Mitropolit Primat.

* * *

Tot la ḑiŭa onomasticeĭ I. P. Sale şi P. S. Episcop de Rîmnic Noul-Severin a hărăzit Bibliotecеĭ Facultăţeĭ de Teologie tóte operile Sfinţilor Părinţĭ Orientalĭ şi Occidentalĭ, ediţiunea Migne, carte de cea maĭ mare importanţă şi indispensabilă uneĭ şcóle de Teologie. Tot atuncĭ Preasânţia Sa a maĭ donat o bursă perpetuă pentru studenţiĭ lipsiţĭ de mijlóce din Facultatea de Teologie. Aceste acte de dărnicie zugrăvesc inima nobilă şi sufletul mare şi al acestuĭ distins Prelat al Ierarhieĭ nóstre. Faptele fiind maĭ eloquente de cât vorbele, ne abţinem de a le comenta.

* * *

In fine iubitul şi distinsul Profesor de la Facultatea de Teologie, Preasf. Gherasim Timuş Piteşteanu, actualul Locotenent de Episcop la Argeş, a donat şi el o bursă perpetuă pentru studenţiĭ lipsiţĭ de mijlóce, fiind numaĭ ca simplu Profesor. Dupĕ cât cunóştem, Preasf. Sa a ajutat, ajută şi va ajuta de sigur şi de acum înainte tinerimea teologică, de câte orĭ i se va presenta ocasie. Laudele sunt de prisos, când faptele vorbesc.

* * *

Corpul profesoral al Facultăţeĭ de Teologie recunoscĕtor în vecĭ Inalt Prea Sânţituluĭ Primat şi P. S.S. Episcopĭ donatorĭ, se simte fericit de zelul călduros cu care este privită acéstă şcólă încă de la început, fiind că prin asemenea acte mărinimóse să uşurează multor studenţĭ calea la studiŭ, şi li se încălḑeşte inima vĕḑênd pe Şefiĭ Bisericeĭ Româneştĭ îmbrăţişând cu atâta râvnă Şcóla Bisericéscă.

Tóte aceste burse se vor da prin concurs de Consiliul Facultăţeĭ tinerilor celor maĭ talentaţĭ şi cu maĭ bune purtărĭ, dupĕ un anume regulament primit şi de donatorĭ.

Modelul după care se va pomeni în Bisericile din Regatul Românieĭ Familia Regală, comform hotărîreĭ luate de S-tul Sinod, în sesiunea presentă 1893.

Pentru Prea Inălțatul și de Christos iubitorul Domnul nostru Carol I Regele României, soția Sa Dómna și Regina Elisabeta și pentru iubitorul de Christos Principele Ferdinand Moștenitorul Tronului și soția Sa Principesa Maria, cu bine credinciosul lor fiiŭ Principele Carol și tótă augusta familie.